

# Deyimler Sözlüğü

**İşleyen**

**Bey Hadi**

**3225 Başlık**

**Turuz-Tebriz**

**2022**

a deməyə gəldinmi. (tez dəgib qayıdana deyilir).

abihava. (yörəngə).

ac acına. (gərəyini yemədən).

ac doyurmaq. (yoxsulları bəsləmək).

ac qarın evdə durmaz!.

ac qurd kimi saldırmaq. (azqın bir istəklə atılmaq). (**azqın**: aşırı).

acı içinə çökmək. (çox acınmaq. çox yanmaq).

acı su. (duzlu su. dəniz suyu).

acısın çıxartmaq. (öc almaq. əvəzin çıxmaq).

acılıq nə duyqulara daldırmaz.

acılıq nə duyqulara daldırmaz.

acılıq. (öz ac bıraxış. etisabi qəza).

acılıqdan soluğu qokumaq. (yoxsulluğa batmaq).

aç açma. (yeməsin yemədən. acına. nəştəb. ac qarına).

açığa çıxarmaq. (gizli nəyi ortaya qoymaq).

açığa çıxmaq. (bəlli edmək).

açığa çıxmaq. (bəlli olmaq).

açığa düşmək. (işsiz qalmaq).

açığa vermək. (bəlli edmək).

açığa vurmaq. (açığa vermək. bəlli edmək).

açığa vurmaq. (gizli nəyi ortaya qoymaq).

açıği çıxmaq. (az gəlmək).

açıği çıxmaq. (qorunmuş bəlli, sanalı para, əksik gəlmək).

açıxdan açığa. (hamının anlaya biləcəği biçimdə).

açıq alınla. (başarı övüncilə).

açıq anılı. (hizuri zəhinli).

açıq artırma. (muzayidə. alıcılar arasında yapılan qarşılıqlı artırma).

açıq aşam. (bəlli aylıq, maaş).

açıq başlı. (düşünən. anlayan. aydın).

açıq çıxmaq. (boşlu, yersiz çıxmaq).

açıq damaq. (**damaq**: port. bəndər). (qolayca girib çıxılan damaq).

açıq daşııt. (örtüksüz nəqliyə).

açıq dəniz. (engin).

açıq düşmək. (açıla qalmaq. təslim olmaq. yenilmək).

açıq kəsitmə. (satıcılar arasında yapılan qarşılıqlı əksirmə, düşümə).

açıq qadın. (utanmıyan. çəkinməyən).

açıq qapı. (sərbəs girib çıxılan yer).

açıq qapı. (vizasız).

açıq oxumaq. (səslə oxumaq).

açıq oxumaq. (səslə oxumaq).

açıq orduluq. (çöldə qurulan qoşun).

açıq oy. (səs verənlərin kimliyi bəlli olan).

açıq saçıq. (bəsbəlli. apaçıq. əyan bəyan) .

açıq seçik. (çox bəlli).

açıq ürəkdən. (səmimi qəlbdən).

açıq ürəkli. (gizi olmayan. səmimi).

açıq vermək. (çıxarı gedəri bəllənməmək. vəlxəşlik etmək).

açıq yazı. (hamıya yayılan yazı).

açıqda bırxmaq. (sözləşməli olaraq bir nəyi başına ötürmək. verilən sözdən çıxmaq).

açıqda bıraqlmaq. (məhrum etmək). –onu payında **açıqda bıraqldı**.

açıqda qalmaq. (yutsuz, boş, çöldə qalmaq).

açıqda qalmaq. məhrum qalmaq. –öz payından **açıqda qaldı**.

açıqdan açığa. (göz görə görə).

açıqdan açığa. (lap sadəsi).

açıqdan əldə etmək. (boşuna, parasız qazanmaq).

açılış törəni. (mərasimi quşayış).

açılmaz söz. (sir. giz).

ad almaq. (gördüyü, araşdırdığı qonuda taydaşları ara bacarıq qazanmaq).

ad çəkmək. (birin neçəsinin adını bəliirtmək).

ad çəkmək. (qurə çəkmək).

ad qoymaq. (adlandırmaq).

ad taxmaq. (bir bayağı ad qoymaq).

ad vermək. (açığa çıxartq, açmaq).

ad yapmaq. (ün yapmaq. tanınmaq).

ada kimi gəmi. (böyük).

ada kimi. (böyük gəmi).

ada yavrusu. (dörd beşş kürəkli balıqçı qayığı).

ada yavrusu. (kiçik qayıq).

adaq adamaq. (nəzirin uyqulamaq, əda etmək).

adam içinə çıxmaq. (topluluğa qarışmaq).

adam saymaq. (önəmsəmək. yetənəkli bilmək). –məni **adam saymadılar**.

adı anılmaq. (yad edilmək).

adı batası. (adı batasıca. yox olası). (**qarqış**).

adı batası. adı batasıca. (yox olası). - **adı batasıca** yerə gedmək.

adı batmaq. (unudulmaq).

adı belə oxunmur, çəkilmir. (önəm verilməmək).

adı çıxmaq. (tanınmaq).

adı çıxmış dokuza, enməz artıq səkizə. (bir kərəm ün qazanmış, gənəl qanıda artıq heçin əsgilməz).

adı çıxmış qoqquza, enməz artıq səggizə. (kor tutduğun bırxmaz).

adı oxunmuş. (adı anılmış).

adı olmaq. (yersiz ünü olmaq, adlanmaq).

adı var adlığı yox. (adına görə deyil. adına görə dəğəri yox).

adı var. (varlığı olmayan ancaq tasada, xəylda yaşayan).

adım başında. (birbirinə çox yaxın yerlərdə).

adım geri atmaq. (dönmək).

adımlarını açmaq. (yeyinləmək).

adını almaq. (ad taxılmaq).

adını bağışlamaq. (adını söyləmək). – adınızı **bağışlarmı**sız.

adını qoymaq. (araşdırma üçün adını yazmaq, adına quş qoymaq). –bu evi ala bilməmiş üçün **adını qoy**.

adını vermək. (adın açığa çıxartq, açmaq).

adını vermək. (adını çəkmək).

adını vermək. (tanışlıq vermək. –ged ora mənim **adımı ver**, işivi iyyi yaparlar).

adlı adı ilə. (hər kəsin billib tanıdığı adı ilə).

adlı sanlı. (tanınmış).

adsız barmaq. (çočola ilə orta barmağın arasındakı barmaq. üzük barmarmağı. ).

afdafa götürmək içinə. (işı sıçıb suvamaq).

afərim almaq. (bəğənilmək).

afiyətlə. (dadağla).

ağ ağı. (hiroi).

ağ atmaq. (ağ salmaq. tor, tələ qurmaq).

ağ bayraq çəkmək. (təslim olmaq).

ağ göz. (gözlərinin boyası çox açıq) .

ağ kitab. (bir soruyu aydınlatmaqçün yayımlanan kitab).

ağ kömür. (su quvvəsi. su gücüylə törənən tov, enerji).

ağac dənizi. (geniş orman).

ağac dənizi. (meşə).

ağça arça. (ağapbağ təp təmiz).

ağdalı söz. (qəliz söz).

ağı ağ, qarası qara. (təni ağ, saçı gözü qara olan).

ağı qaranı şaşırmaq. (çox şaşmaq).

ağın adı, əsmərin dadı. (buğdasılı (əsməri) övmək üçü söylənir).

ağın adı, qaranın dadı. (əsməri övmək üçün söylənir).

ağır axsaq. (çox yavaş).

ağır axsaq. (uslu yavaş).

ağır ayaq. (doğması yaxın).

ağır ayaq. (doğması yaxın).

ağır ayaq. (doğurması yaxın).

ağır basmaq. (ağır, üstün gəlmək).

ağır basmaq. (etgisi gücləmək).

ağır bir an. (sıxıntılı bir an).

ağır canlı. (çevrəni sinsidən. sıxan varlıq).

ağır geyimli. (salımlı geyimli). (**salımlı**: rəsmi).

ağır geyinmək. (bahalı geyinmək. örtülü geyinmək).

ağır geyinmək. (örtülü geyinmək).

ağır gəlmək. (çəkəməmək. önürünə çarpmaq).

ağır gəlmək. (onuruna sığdıramamaq).

ağır qanlı. (uyuşuq. aldırılmaz. gəvşək).

ağır qanlı. (uyuşuq. yuxulu).

ağırbaşa qonuşmaq. (ciddi danışmaq).

ağırdan almaq. (1.könül göstərməmək. 1.aşırı (ifratla) davranmamaq).

ağırına gedmək. (onuruna toxunmaq. gücünə gedmək).

ağırlıq basmaq. (1. yuxuda qara basmaq. 1. yuxusu gəlmək).

ağız açdırmamaq. (kimsəyə söz (macal) verməmək).

ağız adağı. (sözdə nişanlanan).

ağız aramaq. (dil öyrənmək. xəbər bilmək. danışdırıb söz öyrənmək).

ağız birliyi edmək. (öncədən sözlərini birləşdirmək).

ağız birliyi. (söz birliyi).

ağız bolusu. (ağıza gələni). -**ağız bolusu** demək.

ağız dadı. (dirlik düzənlik, çox keçinmə dinclik durumu).

ağız dadıyla. (dadın duya duya, ala ala).

ağız dadiylə. (dadın duya duya, çəkə çəkə, sevə sevə).

ağız dalaşı. (ağızlaşma).

ağız dalaşı. (bağrışma).

ağız dəyişdirmək. (başqa türlü qonuşmaq).

ağız dəyişdirmək. dediyin başqa türlü demək.

ağız dəyişikliyi. (1. ləhcə dəyişikliyi. 1. yemək çeşitlərinin dəyişikliyi).

ağız dəyişikliyi. (yeməyin dadında dəyişiklik).

ağız dolusu. (yekə yekə, şişə şişə demək).

ağız kalabağı. (iti danışib dağdan bağdan demək).

ağız qafası. (satıcılar kimi çox haylamaqlaqla alıcı çəkmək).

ağız qavqası. (ağız pərtliyi).



ağız pozmaq. (yaman demək).

ağız pozmaq. (yamanlamaq).

ağız pozuqluğu. (söğücülük).

ağız satan. (bağırıb özün öğən).

ağız savaşı. (söz atışması).

ağız yapmaq. (sözünü fırlatıb yayındırmaq üçün dil tökmək).

ağız yapmaq. (şişirtmək).

ağız yaymaq. (düz danışmaqdan qaçmaq).

ağız yaymaq. (sözü çaşdırmaq).

ağıza almaq. (anmaq. söz edmək).

ağızdan ağıza. (ağız yoluyla. sözlə).

ağızdan girib burundan çıxmaq. (dil töküb birin aldatmaq).

ağızdan qapmaq. (1.el ağzından dinləyib, söz edinmək. 1.sözdən söz ayırmaq. ara bulub sözdən söz çıxartmaq. (**ara bulub**: fürsət edib)).

ağızdan qapmaq. (eşidib ögrənmək).

ağlamaq könül pasın silər.

ağrı keçər, ökünüş ömirlik. (**ökünüş**: peşmanlıq).

ağza alınmaz. (dilə gətirilməz). (ağır, yaman söz).

ağza alınmıyacaq. (pis sözlər).

ağza almaq. (anmaq. söz edmək).

ağza almaq. (sözün gətirmək. anmaq).

ağza düşmək. (dediqodu qonusu olmaq).

ağza düşmək. (dediqodu qonusu olmaq).

ağzı açıq qalmaq. (şəşə qalmaq).

ağzı açıq qalmaq. (şəşə qalmaq. mat qalmaq). (**şəşə** : heyran).

ağzı açıq. (ağzı havada. çəşqın).

ağzı asdarlı. (aşırı isdi, acıya dözümlü).

ağzı böyük. (yekə ağız. böyük böyük danışan).

ağzı burnu birbirinə qarışmaq. (əzib əzişdirmək).

ağzı burnu yerində. (yaraşqılı).

ağzı dəğişmək. (başqa türdə danışmaq).

ağzı dili yox. (çox az danışan).

ağzı gəvşək. (sır, söz tutmaz).

ağzı havada. (ağzı açıq. şəşqın).

ağzı kilitli. (1. söz tutan, saxlayan. 1. ağ dodaqlı at).

ağzı qalabalıq. (çatıb çatmıyanı söyləmək).

ağzı qara. (qara salıqçı, xəbərçi).

ağzı qara. (uğursuz ağız. uğur söyləməz). (**uğur**: xeyr).

ağzı qoxur. (başı iy verir. böyüğünün sözündən çıxmaq).

ağzı qulaqlarına varmaq. (çox sivinib gülmək).

ağzı qurusun. (qarqış). -**ağzın qururardı** bu sözü deyən yerdə.

ağzı qurusun. (pis dilək, qarqış qarşısında işlənən bir söz).

ağzı öpüləcək olan. (çox gözəl sözlərdə bulunan).

ağzı piçaq açmamaq. (üzüntüsündən söz söyləməmək).

ağzı pis. (söğüş ağzılı).

ağzı pis. (söğüşə ögrəngəli olan).

ağzı pozuq. (yamanağız. sövüşçül).

ağzı sıkı. (söz verməz).

ağzı sulanmaq. (dadlı nərsəni görüb, anmaqla imrənmək, kef eləmək).

ağzı sulanmaq. (sevilən nərsədən imrənmək).

ağzı tıxa. (ağzı dolu).

ağzı var dili yox. (səssiz biri).

ağzı yekə. (kəndin övən).

ağzı yoxlamaq. (bəlirmədən danışdırmaq, sorqulamaq. ağzında söz almaq).

ağzı yumuq ac ölər.

ağzım çiriş çanağı. (ağzım quru acımış).

ağzımı açma. (diş otur. danışdırma).

ağzın açacağına gözün aç. (danışdıgıvı bil).

ağzın açmamaq. (heç nə söyləməmək. səsin çıxarmamaq).

ağzın öpülsün. (ağzıva qurban. iyi sözlər qonuşan kims).

ağzın tıx. (ondan danışmaq).

ağzına daş almış. (heç danışmayan).

ağzına daş almış. (susmuş).

ağzına gəldiğini. (enin boyunu, sonunu düşünmədən).

ağzına salmaq. (tez tez təkərləmək). –bu nə sözdü **ağzıva salmısan**, mənə nə, mənə nə!.

ağzına sürməmək. (heç dadmamaq).

ağzına sürməmək. (nərsədən heç yeməmək).

ağzında söz almaq. (ağzı yoxlamaq. bəlimədən danışdırmaq, sorqulamaq.).

ağzından bal axmaq. (çox dadlı qonuşan).

ağzından çıxanı qulağı duymamaq. (gözüm yumub ağzın açmaq. dartıb düşünmədən söyləmək).

ağzından çıxanı qulağı duymamaq. (gözün yumub ağzın açmaq) .

ağzından düşürməmək. (təkyə kəlamı olmaq) .

ağzından girib burnundan çıxmaq. (dil tökərək aldatmaq).

ağzından qaçırmaq. (dedəməli sözü demək).

ağzından qapmaq. (sözündən iqrar almaq).

ağzından yel alsını. (ağzın uğra aç).

ağzını açdırmaq. (ağır sözlər söyləmək, söyləməyə yol açmaq).

ağzını açınca gözünü aç. (özənli, diqqətli ol) .

ağzını açmaq. (ağır sözlər söyləmək) .

ağzını açmaq. (ağır sözlər söyləmək).

ağzını havaya açmamaq. (umduğunu əldə etməmək).

ağzını pozmaq. (kötü sözlər söyləmək).

ağzını tutmaq. (1. kötü söz söyləməmək. 1. boşboğazlıq etməmək).

ağzını yel alsın. (ağzını uğra aç). (**uğra**: xeyrə).

ağzını yoxlamaq. (danışdırıb söz almaq).

ağzının çəki yox. (ağzına gələnə söylər). (**çəki**: həddi).

ağzının dadı pozulmaq. (kefi qaçmaq. çək düzəni pozulmaq).

ağzının gəmi yox. (ağzının çəki yox. ağzına gələnə söylər). (**çəki**: həddi).

ağzının qoxusun çəkmək. (başının iyin çəkmək. birinin çəkilməz durumuna dözmək).

ağzının payın vermək. (çəkin bildirib, qarıtın verib susdurmaq). (**çəkin**: həddin).

ağzıva qurban. (ağzın öpülsün. iyi sözlər qonuşan kimsə).

ağzıva yolağ. (cilovun olsun. çəkin bil. hər gələni demə).

ağzıvı topla. (ağzın yığ).

ağzıvı tut. (hər nə demə).

ağzıynan quş tutmaq. (bacarıqlı olmaq).

ahı tutmaq. (ahın almaq. birinin ilənməsin üstünə çəkmək).

ahın almaq. (ahı tutmaq. birinin ilənməsin üstünə çəkmək).

axan sular dayandı. (başda bir yol tapılmadı, başqa yolla işə keçməliyik).

axar çaylar dayanmaz. (ümüd qırılmaz).

axın axın. (öbək öbək. yığın yığın. qurup qurup).

axmasada damlar. (az çox yarar sağlar).

axşam axıra, gündüz çayıra. (**çayıra**: otlağa). (önəmli iş görməyib, yeyib işməyiylə uğraşmaq).

axşama yarına. (bu gün yarın. bu tezlikdə).

axşamdan qavur, yarına savur. (qazandığın elə tükətən biri).

axşamı iplə çəkmək. (axşam olmağa tələsmək).

al gülüm ver gülüm. (iyilik qarşılığın gözləmək).

al köynək gizlənməz. (gizli tutulamayan nəsnelər).

al məndən o dərək. (**dərək**: qədər). (məndə o düşüncədəyim).

ala alaya qalxmaq. (bağrıyıb hay küy salmaq).

ala bulanmaq. (qırmızı kəsilmək).

ala geyik. (iri yapılı bir sığır). (**sığır**: ceyran).

alaca biri. (düz tuxum olmayan).

alaca bulaca. (qarışıq boyalı, tüslü).

alaca bulanlıq. (çox qarışıq boyalı).

alaca qaranlıq. (yarı qaranlıq).

alacaqlı olsun. (günün birində öcümü allam).

alan talan edmək. (allaq bullaq edmək. yağmalamaq).

alay başı. (toplu yürüşlərdə sıranın ən önü).

alay malay. (toplu. birdən).

alçaq eşəyə hər kəs minər. (gücsüz, uysallara qarşı hamı qalxışar).

alçaqlar qarşısında böyüklüyü gizlət, çəkəməzlər.

alı al, moru mor. (qıp qırmızı, göm göy).

alıb vermək. (ürək çırpıntısı keçirmək).

alıb verməsi bir oldu. (almadan verdi. çabucaq).

alıcı verici deyiblər, verici alıcı yox. (**verici alıcı**: bağışlayıb geri alan yox).

alıq alıq. (heyran heyran).

alımlı. (bəğənilmiş. qabili qəbul. məqbul).

alın damarı çatdaq. (üzün suyu tökülmüş. utanmaz. bihəya).

alın təri. (əmək. zəmət).

alışlıq, qudruşdan kötü. (**alışlıq**: mötadlıq).

alqışa durmaq. (istiqbala çıxmaq).

allaq bullaq. (qarmaqarışıq. alt üst).

allanıb pullanmaq. (bəzənib pul piləklə süslənmək).

allı pullu. (göz alıcı, süslü bəzəkli).

alnın qarışlama. (birinin kiçitməsi üçün söylənir).

alnını ağartmaq. (üzün ağartmaq).

alovun damarları sarması. (alov damarlara düşmək. alışınmaq. həyəcanlanmaq).

alsana bir daha. (artıq əksikliklərdən bezmişliyi göstərən söyləc) .

alt alta üst üsdə. (birbiriylə itişib qaqışırılıqda).

alt edmək. (üstələmək. yenmək. qələbə çalmaq).

alt olmaq. (üstələnmək. yenilmək. məğlub olmaq).

alt yanı çıxmaz sokak. (1. sonu gəlməyən. 1. sonucsuz işlər). (**alt yanı**: özəyi. xulasısı).

alt yanı. (olub olacağı. hamısı). -alt yanı bir qəpiklik olar.

alt yanı. (özəyi. xulasısı). (alt yanı çıxmaz sokak. sonu gəlməyən. sonucsuz işlər).

alt yanı. (özəyi. xulasısı). -**alt yanı çıxmaz sokak**: sonu gəlməyən. sonucsuz işlər.

altda qalanın canı çıxsın. (gücü yetməyənlə nə olursa olsun).

altdan almaq. (yumuşaq davranmaq).

altdan altan. (gizlicə. sezdirilmədən).

altı alay, üsdü qalay. (**alay** (< **al**). kələk. əğrib. giriz. gizir. girişim. duzaq). (**qalay**: **qolay**. pis. aldatıcı görünüş).

altun devir. (ən parlaq mutlu çağın).

altun kəsək. (əkin toprağı).

altun topu. (tombul qucaq cocuğu).

alverçi, tarı tanımaz. (**alverçi**: bazarçı. tacir).

amacı olan, başqa givirciyə aldanmaz. (**givirciyə**: vəsvəsəyə).

aman bulmaq. (qurtulmaq).

aman dedirtmək. (dizə çökdürmək).

amana gəlmək. (dizə çökmək).

amanı kəsilmək. (amana gəlmək. dözənməmək. toxdayanmamaq).

ana dilin çeviriylə anlayan ellər gora gedər. (**çevriylə**: tərcümeylə).

analı quzu xınalı quzu. (öksüzlüğün qın, çətin olmasın deyir).

anasının ipin satmış. (hər türlü yamanlıq edə bilən kimsə).

ancaq adı olmaq. (boş yerə adı çəkilmək).

and ola ona. (vallah. doğurdan. gerçəkdən). –**tarı üçün** düz buyuyursuz.

anlağı gücsüz, inancı güclüdən ıraq ol.

anlamazı anlayan tanıyar, beləki bir gün özüdə anlamazıdır, anlamaz anlayanı tanımaz, eləki  
özü heçin anlamamış. (**əflatun**).

araların açmaq. (araların pozmaq).

aralarında bir gəldi keçdi olmamaq. (heç anlaşılmazlıq yox).

aralarımı bulmaq. (uzlaşdırmaq. barışdırmaq).

arama darama. (axdarış).

araşdırıcı takım. (axdarış toparı, quruhu).

arayıcı fişəyi. (yaxılırkən dörd bucağı ışıqladan fişək).

ard əldən. (gizlin olaraq).

ard ətəyində tapışmaq. (**tapışmaq**: namaz qılmaq). (çox düz, doğru biri üzrə deyilir).

ardı arası kəsilmədən. (aralıqsız sürmək). (**sürmək**: davam etmək).



ardına keç bir söz eşid, aldına keç ikisin. (**könətilməz** razi ediləməz).

arxa arxaya vermək. (birbirin qorumağa biləşmək).

arxa arxaya. (gizli gizli. əl altından).

arxa qapıdan çıxmaq. (1. kəsilmək. rədd olmaq. 1. бүктүнmək. məhkum olmaq).

arxadan söyləmək. (kimsəni arından pisləklərin uzun uzadıya sayıb tökmək).

arxadaş değıl, arxa daşdı. (yükdü).

arxası yerə gəlmək. (sarsılmaq).

arxasın sıvamaq. (oxşamaq. iltifat etmək).

arı kimi. (pek çalışın).

arı kovanı. (bir yerin ged gəli çox olmaq).

arı kovanına çöp uzatmaq. (bəlanı özünə çəkmək).

arı kovanına çöp uzatmaq. (bəlanı özünə çəkmək).

arı, bal alacaq çiçəyi bilir. (işin usdası).

arınmış ərinmiş iç.(duruq iç. durulmuş ruh).

armıd piş, ağzıma düş. (əməksizin sonuc gözləmək. işləməyib göydən gözləmək).

armıdın sapı var, üzümü çöpü. (hər nəyi bir kəmi, kəsri, qusuru var).

arpa boyuca. (çox az).

arpa əkərsən darı çıxar. (uşaqdan nə gözləsən, böyüyüncə tərsin görmək).

arpacıq soğanı. (tuxumluq kiçik soğan).

art yanı. (**art**: ard). (1. geriyə qalanı. 1. işin sonu).

artıq söz ola bilməz. (bu nədisi olamaz).

arvad yarım. (qadın qadınıq. ev eşiyin iyicə dolandıran).

aslan payı. (lap böyük pay).

astaca ölmək istəsən, alvan geyim geyməz, pitik oxumaz, yola çıxmaz ol!. (**astaca ölmək istəsən**: dura dura. yaşarkən ölmək istəsən).

aş damı. (aşpazxana. mibbağ).

aşağı tüpürsən sakal, yuxarı tüpürsən buğ. (iki qarşıt, sakıncalı yol qarşısında qalmağ).  
(**qarşıt**: zidd). (**sakıncalı**: çəkilməli).

aşağıdan almaq. (iti danışan birinə yumşaq danışmaq).

aşağılıq duyqusu. (özün kiçik görmə). (xodkəmbini).

aşığı cük oturmaq. (hər işi yerində olmaq).

aşiq atmaq. (yarışa keçmək).

aşırılığa qaçmaq.(dadını qaçırmaq).

at başı gedmək. (bir düzədə, sırada gedmək).

at kimi. (biçimi iriyarı, bəstə qadın).

at oynatmaq. (devran sürmək. özün göstərmək. istədiyi kimi təprəşmək).

at taxmaq: ad qoymaq. (xoşa gəlməyə, sözlü bir ad qoyma).

at yılıxısı, it sürüsü. (çox qalabalıq).

ata adam. (başlıca, ağırbaşlı olan).

ata bucağı. (ata yurdu).

atasına sıylıq almaq. (qoduğu atasına görə çox kötü çıxmaq). (atasına rəhmət oxutmaq).

atavın kimliyinə öğünmə, uşağının kimliyinə övün. (**övün**: sevin).

atıb tutmaq. (1. yaman demək. 1. qaba danışmaq).

atış boyu. (savaşın olduğu yerlər).

atlama daşı yapmaq. (yüksəliş ataması qurmaq).

atlar anası. (iriyarı. erkəlsəl qadın).

atsan atılmaz, tutsan tutulmaz. (sıxıntılı durumda bulunmaq).

av avlanmış, tav tavlənmiş. (**tav tavlənmiş**: odd közərmiş). olan olmuş, bitən bitmiş.

av havası. (puslu qarlı hava).

avcunu yalamaq. (ələ gətirəməmək).

avurtu avurduna çökmüş. (çox arıqlamış).

ayağ bağın çözmək. (əşin boşamaq).

ayağ çəkilmək. (ged gəl seyrəlmək).

ayağı donsuz. (çox yoxsul).

ayağı düzə basmaq. (çətinlikləri aşib qolaylığa çıxmaq).

ayağı suya ərmək. (gec olubda ayılmaq).

ayağın alamamaq. (alışıqlığın bixaxamamaq).

ayağın altına qabığ qoymaq. (bir düzənlə yerindən edmək).

ayağın çəkmək. (artıq qarışmamaq).

ayağın daşdan əsirgəməmək. (acımamaq. qıymamaq).

ayağın qaydırmaq. (sürgün edmək).

ayağın qırmaq. (ged gəlin kəsmək).

ayağına qara su enmək. (ayaqda qalıb yorulmaq).

ayağına sacaq su tökmək. (iyi qarşılamaq).

ayaq basdı. (topraq basdı. giriş vergisi).

ayaqda uyumaq. (çox yorğun olmaq).

ayaqız çabub. (**ayağız**. ayağ işlərin iti görən. ).

ayaqqabısının əlinə vermək. (qoğmaq).

ayaz kəsmək. (balta kəsilmək. uzun ara şaxtada qalmaq).

ayaz paşa. (iti ayaz).

ayaza qalmaq. (yoksun, məhrum qalmaq).

ayazda qalmaq. (yararlı bir sonucda qalmaq).

aydın gün. (üzüntüsüz, açıq bolluq gün).

ayı kimi. (mal kimi. öküz kimi. kəl kimi. qaba gobud davranan).

ayıboğan. (gobud güclü olan).

ayıq gedsən yol qısa, qayıq gedsən yol uzun. (**qayıq**: qıraq. sapa. oynaq. gəzərək).

ayını qaval oynatmaz. (anlaşığı olmayan anlamaz).

ayqır kimi. (iriyarı, damızlıq güclü).

ayna kimi. (dumduru. yalma yalın. (dəniz) qımıq qırıqsız).

ayranı qabarmaq.. {1. öfgələnmək. 1. səlliği (cinsəl hissi) qabarmaq}.

ayyuka şıxmaq. (pek yüksəlmək).

az günün adamı olmamaq. (çox yaşamaq).

azı dişi. (ağızda üç çatallı olub ögütücü dişlər).

bacaq dərək boyu var, türlü türlü gövü var. (**dərək >qədər**) (**gövü**: xuyu).

bacaqları qopmaq. (çox yorulmaq).

bacan tütmez olsun.. (yutyuvan dağılsın).

bacan tütsün. (yaşıyasın).

bacanı od sarmaq. (çəkinməli, qorxuzlu durumla qarşılaşmaq). (**qorxuzlu**: təhlükəli).

bacaran qılmış. (bacarmaq, görmək deməkdir. başarmaq sözlə keçməz).

bacarmaq, görmək deməkdir. (başarmaq sözlə keçməz. bacaran qılmış).

bacı bacıya oxşamaz, bacı bacıdan ana qoxar, ata kimi dağ olub, arxanda durar, dosluğu qalar  
son günə tək, mən fərənək bacın deyər, bacım doğum günün qutlu olsun.

bağ pozumu. (yemişlərin bağdan üzülmə çağı).

bağdaş qurmaq. {sağ ayağı sol oyluğun, sol ayağı sağ oyluğun altına qoyub oturmaq. (**oyluq**: bud)}.

bağırsağını deşmək. (canına qıymaq).

bağrı sızlamaq. (çox acımaq).

bağrı yanıq. (çox acınmış, ağrınmış).

bağrın sökmək. (qısib sıxıb öldürmək).

bağrına dağ basmaq. (hər acıya dözmək).

bağrına daş basmaq. (səsin çəxarmadan çeşitli acıları çəkmək).

bağrınana basmaq. (1. qucaqlamaq. 1. sevib yiyələnmək).

bağrını dəlmək. (bağrın, ciyərin oymaq).

baxdın isə qəbir daşımə, ibrət alqıl düşər hər kim başınə.

baxdınisə qəbir daşima, ibrət alqıl düşər hər kim başına.

baxım yurdu. (sosyal evlər).

bal alınacaq çiçəyi bilmək. (yararı çox olabiləcək nəyi bilmək).

bal tök de yala. (yerin çox arınlığı).

baldırıç. (lütbaldır. qısa şalvar).

balığın göz yaşı, qurdun yatışı, kişinin içi görünməz.

balıqlar ağaca çıxanda. heç haçan. heçvax.

balta olmaq. (dirənmək).

baltanı daşa vurmaq. (bilməyərək birinə toxunmaq).

banliyö tirenini. (dolayı bir bölgədə işləyən tiren).

barat gecəsi. (şəban onbeşi).

barış görüş olmaq. (darqınlıqları unudaraq barışmaq).

barıt sıxımı. (içindən hər nə qarışıqlıq çıxacaq durum).

barıt, od kəsilmək. (artıq öfgələnmək).

barmağı var. (bir işlə) ilgisi olmaq.

barmağın belə oynatmad. (vecinə almadı. heç aldırmadı).

barmağının ucunda çevirmək. (barmağının ucunda oynatmaq).

barmağıynan silkələdiki. (qara qorxu gəldiki).

barmaq basmaq. (barmağın izin bıraxmaq).

barmaq qaldı. (az qaldı).

barmaq qoymaq. (barmaq atmaq).

barmaq pozmaq. (uşaqların çola barmaqla birbirindən küsməsi).

barmaqla göstərilmək. (əşi az bulunmaq).

barmaqlarında yemək. (yemək). (çox yeməli olmaq).

barut qorxusu. (savaş qorxusu, təllükəsi).

basdığı yeri görməmək. (çox sevincli olmaq).

basdırma yazı. (basdırma yapılan güzün isdi son günləri). (**basdırma**: duz, ot, qırmızıbibər qarışımının ət üzərinə sürülərək günəşdə, hisdə qurutulmuş yeyəcək).

basdırmasın çıxarmaq. (əzib yencmək).

baş almaz. {us (ağıl) almaz. inanılmaz}.

baş aşağı gedmək. (kötüləşməyə gedmək).

baş başa vermək. (iki üç kişi yığışib özəl danışmaq).

baş əsmək. (xiyala batmaq. nərsiyə dalmaq). –**başım əsdi** getdi halara.

baş göz edmək. (evləndirmək).

baş gözün yararaq oxumaq. (qol qıçın qıraraq oxumaq).

baş hara gedərsə, ayaqda ora gedər. (böyüklərin izini balalar gedər).

baş kəsmək. (baş ağmək).

baş qoymaq. (yolağ olmaq, fəda olmaq).

baş qutarmaq. (anlamaq). –vallah mənki **baş qutarmadım**.

baş olda, istərsən soğan başı ol. (hər nədə baş olmaqı önəmsəmək).

baş sındırmaq. (nərsəni əldə etmək üçün hövlükmək, qaçmaq).

baş tapammadım. (başə düşmədim. anlamadım).

baş yemək. (saçaqda ən ən önəmli yemək).

başə düşmək. (nərsənin sorumlusu olmaq). -işləyib dolandırma , öz **başımə düşüb**.

başə gələn içdəndi. (**içdəndi**: özümüzdəndi).

başdan çıxarmaq. (1. aldatmaq. yoldan çıxarmaq 1. unutmaq).

başdan çıxartmaq. (yoldan eləmək).

başdan qara gedmək. (batasıya gedmək).

başı almaq. (başı kəsmək. ağı kəsmək. inanmaq).

başı bağı. (evli).

başı boş. (subay).

başı bütün. (ərin əşin itirməmiş).

başı daşa dəğmək. (yapıqlarının kötü sonuca uğramaq).

başı dumanlı. (havalı. sərxoş).

başı iy verir. (ağzı qoxur. böyügünün sözündən çıxmaq).

başı qazan olmaq. (başında uğultu kufultu olmaq).

başı qazan olmaq. (gurultudan beyni dəng , çəkməz olmaq).

başı önündə. (başı işində olan).

başı şişmək. (dəng olmaq. dincsizlənmək. tədirginmək).

başı tüstüləmək. (keflənmək).

başı yerində olmamaq. (beyni uçmuş. özündə olmamaq).

başıboş. (səfeh. sərbəs).

başım gedsə dözərəm, sənin gedməyüvə dözəməm.

başın pozmaq. (usun qatmaq. dəlirtmək).

başın pozmaq. (usun qatmaq. dilirtmək).

başın sallamaq. (başın endirib qaldırmaq. hən demək göstəricisi yaxud başdan savma davranışı).

başın üstündə tutmaq. (iyicə qarşılamaq).

başına corab toxumaq. (birinə torba tikmək).

başına əkşimək. (**əkşimək**: düşmək). (yük olmaq. üstünə qalmaq).

başına iş açmaq. (oyuna qoymaq).

başına qaralar bağlamaq. (çox kitirlənmək, kədərlənmək).

başına qoymaq. (ağılına qoymaq. nərsiyə qərar vermək).

başına qoymaq. (beyninə qoymaq. beyninə taxmaq ).

başına oyun gəlmək. (çox güclüklə qarşılaşmaq).



başına tac edmək. (çox dəğər verib aşırı ilgi göstərmək).

başından kəsmək. (kəsin olaraq ortadan qaldırmaq).

başından qorxmaq. (öz hayına qalmaq).

başının ətin yemək. (dirənərək istəmək).

başının iyin çəkmək. (ağzının qoxusun çəkmək. birinin çəkilməz durumuna dözmək).

başıvı çək yat. (başıvı (yorqanla) ört yat).

başqasın çıxardığın yere enəməzsən, ancaq düşərsən.

başlıca baş vurmaq. (baş vurulan yerlərin başında olmaq).

başlımızlar baş eləyib tapsalar, başsızınlar mat oturub baxsalar.

başta daşınan. (aşırı sayqı göstərilən).

başyazısı, yaşyazısı yazılmamış heç yerdə, qazsanisə öz əlinlə.

batman gəlmək. (ağır davranmaq).

bayağı gün. (özəl gün gün olmayan).

bayqın baxış. (süzgün baxış).

bayquş kimi. (uğursuz varlıq tay).

bayraq açmaq. (kənüllü döğüşçü toplamaq).

bayraq altı. (sərbaz vəzifə. xidmət. əsgərlik).

bayraq olmaq. (öndə olmaq. simbollaşmaq).

bayraqları açmaq. (qırçınmaq. hayqırıb bağırmaq. yaramazlıq edmək).

bayraqları açmaq. (qırçınmaq. hayqırıb bağırmaq. yaramazlıq edmək).

bazar ağası. (bazar işlərin düzənləyən).

bel enməsi. (beldən fələc).

beşik kərtiği. (beşik adaxlıqı. beşikdə adaxlama).

beşik salıncaq. (yapınqa. həfdə, bayram toptum bazarı).

beşik sin ara atılmış ömür körpüsü. (**sin**: gor).

beşinci qol. (casut).

beşiyini sallamaq. (ninni demək. əməyin çəkmək).

beygir gücü. (saniyədə yetmişbeş kqm. lıq güc).

beyin yıkamaq. (birinin özgü düşüncəsin, dünya açısın yabançılaşdırmaq, başqa yöndə düşündürüb davrandırmaq).

beyni atmaq. (əşəblənmək).

beyni boş, gücü çox, gücsüzü basır, beyinli, var gücün özünə basır. (**basır**: iç varlığın artırır).

beyninə qoymaq. (beyninə taxmaq. başına qoymaq).

beyninə taxmaq. (beyninə qoymaq. başına qoymaq).

bəbək kimi. (donuq bir gözəlliyi olan).

bədənə vurmaq. (içə sindirmək).

bəğənməməzlikdən gəlmək. (yuxarıdan almaq).

bəlirli bəlirsiz. (güclə seçilən).

bəlləyinə dürtüydüm. (yadına, hafizəsinə sıxdığım).

bənzi atmaq. (üzü ağarmaq).

bəsicə çəkmək. (bəsiyə çəkmək. bəsləmək).

bicin deyə gətirdik sırtımdan getdi. (**bicin**: meymun). (**sırtmaq**: dişlərini ağartmaq. dişlərini göstərərək alay bəlirtir biçimdə gülmək). (işə yarayacağı umulan bir kişinin, nərsənin bəkləntilərin qarşılammaması).

bıği tərləmək. yeni bıği çıxartmaq.

bığını balta kəsməz. (çox boyun yoğunluq etmək).

bildiklərin sayı çoxaldıqca, bilmədiklərin sayı daha çoxalar.(əniştən).

bildiq çıxmaq. (tanış çıxmaq).

biləğində altın biləzik olmaq. (əli çox bacarıqlı olmaq).

biləğinə güvənmək. (gücünə inanmaq).

bilən işiz olsun, kəsər dişiz olsun.

bilgiclik taslamaq. (bilməyibdə, bilgin kimi göstərmək).

bilgin kəmsə danışma, alğın kəmsə sus. (**alğın**: duyum. idrak. şuur).

bilgisiz, qanıqsız sezişsiz, özgürlük əldə duramaz. (əldə duramaz: davam edəməz). (**qanıqsız**: məntiqsiz). (**sezişsiz**: dirayətsiz).

biliş öngəriş. (bilib ilərləmə).

bir ağızdan. (həp birdən).

bir ağızı kullamaq. (bir düşüncəyi söyləmək).

bir aralıq. (bir zaman).

bir ayağı çuxurda (gorda) olmaq. (yaşamında az qalmaq).

bir ayaq qabaq. (bir ara öncə).

bir birliyə inanmaq. (bir qovşuqluqa inanmaq. bir tanrıya inanmaq).

bir birliyə inanmaq. (bir qovşuqluqa inanmaq. tanrının birliyinə inanmaq).

bir cılığın qaranlığın bağın dələr.

bir çiçəklə yaz olmaz. (bir bütünün iyiləşməsi üçün bir parçanın iyiləşməsi yetməz).

bir çırpıda. (bir səfərdə).

bir dala qondurmamaq. (tez tez oyun dəğişmək).

bir daşla iki quş vurmaq. (bir daranişla iki ayrı sonuc əldə etmək).

bir dedigin iki etməmək. (dedigin kəsin etmək).

bir dosda arxasız qalması.

bir dosluq qaldı. {(bir başlıq). mal satılıb tükəncə satıcılar ara deyim}.

bir gözü gülüb bir gözü ağlamaq. (ağlar gülər qalmaq).

bir içim su kimi. (qadın gözəlliyinə deyilir).

bir iki demədən. (birdən).

bir qarıya çatmaq. (bir sonuca varmaq).

bir qarış dilli. (dil uzun).

bir qarış. (yumruq dərək. yumruq qədər. yumruqca). – **yumruqca** uşaq onu yıxdı.

bir qayıq olsan tək yelkənlə, böyük bir gəminin bir yelkəni ol, yaşam küçükləri sevməz.

(**təki**: bir).

bir qazanda qaynamaq. (bir diləkdə bulunmaq).

bir nal tapdım, işim üç nala bir ata qaldı. (boş əllə bulutlarda yaşamaq).

bir ömürə ölməkdənsə, bir ölmək yeğ.

bir sözə. (özəyi. qısa).

bir tikili ağacı olmamaq. (yer yurdu olmamaq).

bir tirədən. (birdən, topdan).

bir vuruşla ağac devrilməz. (çevrəli, sürəli davamlı çaba gərək).

bir yastıqda qocamaq. (qoşa qərimək).

bir zamanlar. (əskidən).

birbirinə düşürmək, salmaq. (aralarını açmaq, pozmaq).

birdi. (aynıdı. həməndi).

birə min qatmaq. (olduğundan çox yekətmək).

biri varmış biri yoxmuş. (çapucaq uçub keçmiş).

birinin qalması üçün yalvarma, sənə qonuşmağa gücləmə, ürəgin çəkmək üçün dəğişmə. (?).

biriyarəm görgəşik təbriz diyarımdır mənim. (**biriyarəm**: doğruyam). (**görgəşik**: möhtəşəm. əzəmətli).

bitli qoxuş. (pis qoxan. çirkil).

biz gəlmədik elə qoşulub yorulaq, biz gəlmişik kərvanlara yol olaq.

bizdə dəbdır söz eşitmək borcumuz, çönsə devran bilmərik baş hardadır, devran nədir.

boğal ələ, qandal ayağa. (**boğal**: zəncir).

boğaz basmaq. (qarın doyurmaq).

boğaz savaşı. (keçim savaşı. qarın savaşı).

boğaz toxluğuna. (doyumluq qarşılığı işləmək).

boğazın çıxatmaq. (**çıxatmaq**: qazanmaq). (ancaq qarının doyura bilmək).

boğazına durmaq. (boğazına tıxılmaq. yeyəcəği utamamaq).

boğazına sarılmaq. (boğazın tutub sıxmaq).

boğazına sarılmaq. (çox sıxışdırmaq).

boğazından artırmaq. (yeyəcəyindən qısib para toplamaq).

boğazından keçməmək. (yemək başında kimsənin yoxluğundan dincliklə yeyəməmək).

boğazını yırtmaq. (var gücüylə bağırmaq).

boğazlarına qurd düşsün. (qarınpalara qarşı ilənc).

bol doğramaq. (parasın savurmaq. vələşliq edmək).

bol kisədən atmaq. (hər nə gələ söz vermək).

borusu ötmək. (sözü keçmək. dinlənmək).

borusun çalmaq. (şeypurun çalmaq. azarkeşliyin edmək).

boş atıb dolu tutmaq. (gümansız nə doğru çıxmaq).

boş yerə. (boş yerə. bihudə).

boşa uğraşmaq. (heçə çabamaq).

boşqafa. (səfeh).

boya çəkmək. (uzanmaq).

boyaçı küpü. (çabucq tez yapılan iş).

boylu boyunca. (uzunluğuca).

boynu altında qalmış. (ölmüş).

boynu əğri dili qısa. (dirənəcək durumda olmamaq).

boynum qıldan incə. (yalansamsa öldürün).

boyun tutmaq. (qarşı söyləmək. etiraz edmək).

boyunca qalibını basmaq. (güvənlə inanmaq).

boyunun ölçüsünü almaq. (bacarıqsızlığını anlamaq).

börk qarmaq. (kələklə iş başına keçmək).

börkümü qandır. (məni qandırılmazsan).

böyük xanım. (yaşlıca qadın).

böyük kimsələr suçu özündə görür, kiçik birilər suçu dünyada.

böyük söyləmək. (böyük danışmaq. üstəlməniyən sav, iddia).

böyük sözə arçış. (yekə danışmağa tovbə).

böyüklük göstərmək. (ululuq göstərmək).

bu huşunla min yaşa. (ələ salmaq. lağa qoymaq).

bu sevdadan qorxusanmanı yok, mən sevərim ikimizin yerinə. (**manı**: eybi).

bucaq bucaq aramaq. (arxa arxa birçox yerdə aramaq).

bucaq bucaq qaçmaq. (sakınaraq qaçmaq) .

buğluq yüzyılı. (buğ, buxar gücündən yaralanma devri).

buxcasın qoltuğuna vermək. (evdən qoğmaq).

bulanıq suda balıq tutmaq. (qarışık durumda kəndi yararın sağlamaq).

bulub buluşdurmaq. (axdarıb tapmaq).

bulut kimi. (çaxruş, kefli).

bulutdan şey qapmaq. (heç nədən nərsə əldə etmək).

bura bura qoxumaq. (burcu burcu qoxumaq. gözəl gözəl qoxumaq).

burnu göydə, havada. (kəndin bəğənmiş).

burnu kaf dağında. (kaf dağı: söyləncələrdə, ovsanalarda uca dağ). (çox kibirlik, küpürlü).

burnu qanamamaq. azışı atlamaq. (**azışı**: xətanı).

burnun doğrusuna gedmək. (öz yolun sürmək).

burnun şişirmək. (küpürlənmək. kibirlənmək).

burnun ucun görməmək. (çox əsrük, kefli).

burnun yeli xırman savurur. (çox yellənən, şişən).

burnunda tütmək. (nərsəni çox özləmək). (**tütmək**: tüstüləmək).

burnundan gəlmək. (peşman olmaq).

burun böyük. (kibirlik, küpürlü).

burun buruna. (üzbəüz).

burun büzmək. (burun bükmək. bəğənməmək. aşağılamaq).

burun qıvırmaq. (aşağılayıb ələ salmaq).

burundan qıl aldırmaq. (kəndisinə söz söylətməz. kibirli).

buynuz taxmaq. (şişirtmək).

buyruq qulu. (qulluqda olan buyruqda olan) .

buz kəsmək. (çox üşümək).

buz üsdə yazmaq. (etgisi sürəsiz iş).

buzlar çözülmək. (aradaki darqınlıqlar ortadan qalxmaq).

bütün daşlar oturdu yerinə. (hər nə ayaqa oturdu).

büzülüb oturmaq. (bir qırağa çəkiilib oturmaq).

cam sındıran orucəli, hardan oldu xaricəli, təbrizin özüydü özü, bəhmənin iyirmi doqquzu.

can alacaq yer. (ən həssas nukdə).

can baş üstünə. (cani dillə).

can bazarı. (hər kəndi canının hayına qalma. ).

can boğazdan gəlir. (güclü yemək kişini yaşadır).

can çəkişmək.. (ölmək üzrə olmaq. son qıvırdamaqlarını yapmaq).

can dayanmamaq. (çox öfkələnmək).

can dərdinə qalmaq. (canın qurtarmağa çalışmaq).

can evi. (ürək).

can evindən vurulmaq. (çox acı çıkmək).

can qalmamaq. (candan, gücdən düşmək).



can qulaqla dinləmək. (içdən dinləmək).

can qurtaran quşaq. (sudan yüngül nərsədən yapılan kəmər).

can qurtaran. (ambulans).

can vermək. (1. ölmək. 1. güc vermək).

can yararına savaşımaq. (can tökəzinə, dəğərinə, bahasına savaşımaq).

cana can qatmaq. (adamın dicliyini çoxaltmaq).

cana doymaq. (cana yetmək. bıqmaq).

cana işləmək. (çox etgiləmək).

cana tax dedim. (cana yetdim. bıqdım).

cana yaxın. (can çəkən).

cananı tək bıraxıb yad eləmə. (**yad eləmə**: özgələtmə).

candı daş deyirki. (candı duvar deyirki). (**candı**: inciyir).

canı bərk. (dözümlü).

canı burnundan gəlmək. (bir işdə artıq ağırı çəkmək).

canı çəkməmək. (canı istəməmək).

canı çıxmaq. (yorulmaq. yıpranmaq).

canı sıxılmaq. (içi çəkməmək).

canı tez. (tələsən. gözləyəməyən).

canıma dəğdi. (kef elədim. yapışdı).

canın bağışlamaq. (ölmək. ).

canını bağışlamaq. (birinin qanından keçmək).

canını dişinə taxmaq. (canını ovcuna almaq. hər nəyə qarşı işə keçmək).

cansız düşmək. (bitginmək).

cascavlaq qalmaq. (hər baxımdan əli boş qalmaq).

cəndərəyə soxmaq. (çox sıxışdırmaq).

cəsarətin qırmaq. (qorxutmaq).

cibi dəlik. (pulsuz).

ciki qalmaq. (zərrəsi qalmaq).

ciki qubba yapmaq. (çöpü dirək yapmaq. çöpü dağ yapmaq).

cin çarpmış. (oturaq (fələc) olmuş).

cini tutmaq. (dinnədən ağlayıb bağırən cocuq).

cinləri başına toplanmaq. (qıcıqlanmaq. öfgələmək).

cirit boşaltmaq. (qarqı (neyzə) oyununda amacdan qurtulmaq üçün sağa sola əğilmək).

coşan könül söz dinləməz, ağrı olmasa ürək inləməz.

cüvüd bazarı. (bit bazarı. alverin lap ucuz yeri).

çağ açmaq. (1. ara, fürsət yaratmaq. 1. yeni devran başlatmaq).

çağ kərvanı alar bizi, az gedib uz gedib, yerli yersiz qoyar bizi. (**uz**: uzun. çox).

çağal yemiş. (nobar meyvə).

çağı yetsə dirim ölüm ara seçim yox.

çal aşiq çal sazını ellər oyansın.

çala qələm. (bir başa, ititicə (yazmaq)).

çalaqaşiq yemək. (ititicə yemək).

çalapaça. (sürükləyrək).

çalayaq. (iti. yeyin).

çalımına gətirmək. (düz yerli çağında tutmaq).

çalış alçatma duvarun, daş atanlar çox olar!.

çalış olduğu yeri seç, qoyma başqası sənə yer seçə.

çalış yaşamda dəngəvi qoru. (**dəngəvi**: təadülünü).

çalış! işləri ötür olayına!.

çalyaxa edmək. (birdən yaxalamaq).

çam yarması. (iri yarı. iri gövdəli).

çamur atmaq. (iftira demək. töhmə vurmaq). (**çamur**: palçıq).

çanaq ağız. (söz saxlamaz).

çanaq tutmaq. (dilənçilik edmək).

çanaq yalyıcı. (yaltaq. dalkavuk).

çapdan düşmək. (işdən düşmək. iş çıxarın itirmək).

çapraza sarmaq. (çaprazlaşmaq. çıxmaza, qırpaça düşmək).

çarxi dönmək. (çərxi dönmək. işləri yolunda olmaq).

çatalavuc. (iki əl qoşundan olşan avuc).

çatalgöz. (çeri).

çatalsəs. (çatsəs). çatlaq səs. pürüzlü səs. {arasında örtüklü (pərdəli) səs}.

çatalsöz. (iki başlı söz).

çatəkmək. (xasa çörək. qızarılmış, suxarı çörək).

çatıqatı. (şirvani altı).

çatıqüz. (qaş qabaqlı).

çatqapı. (bəklənmədik ögndə qapı çalıntısı).

çatpat. (1. arasıra. -çatpat gəlir. 1. biraz. -**çatpat** çörək dilənçisi).

çaydan keçib dərədə boğulmaq.

çayı görmədən qıçın sıvamaq. (öncədən yasırlanmaq). (**yasırlanmaq**: hazırlanmaq).

çevrəndə iki kor, sevdiyivi görmədin, səndən başqa görmədim.

çevrəndə sıxıntı yoxdur, sıxıntı göz açıısından doğur. (**göz açıısından**: dünya baxışından).

çək köçüvü. (ged buradan).

çəkdən aşa qoyqunluq , için əzər. (**çəkdən aşa**: həddən artıq). (**qoyqunluq**: alçaq könüllük). (**için**: özün. nəfsin).

çəki ver quyruğun. (ondan əl üz).

çəkib çevirən. (dolandıran).

çəkib çevirən. (dolandıran). -**çək çevir**: dolandır.

çəkib çevirən. (orqanizə edən).

çəkiciliyinə tutulmaq. (cazibəsinə qapılmaq).

çəkirdəkdən yetişmə. (kiçiklikdən ilərləmə).

çəkisi yüngül tutarı ağır. (qızıl kimi dəğərli nərsələr).

çəkiyə gəlmək. (ölçüyə gəlmək. düzən uymaq).

çəkiyə gəlməz. (1. ölçüsüz. düzən götürməz. 1. ölçüsüz yekə).

çəkiyə qoymaq. (düzənə qoymaq).

çəlik kimi. (incə kəsgin).

çəlik suvarmaq. (poladı qızdırıb birdən soğutmaq).

çəmbər qayıq. (dalı yuvarlaq qayıq).

çəmbər sakal. (yuvarlaq sakal).

çənə yarıdırmək. (qarşılıqlı boşboğazlıq edmək).

çənəsi atmaq. (çənəsi titrəmək. can çəkişmək).

çənəsi düşük. (gəvəzə).

çənəsi oynur. (ağzı işlir).

çənəsi tutulası. (söyləməz olası).

çənəsini pıçaq açmamaq. (nədənsə ağız açmamaq).

çərçəf kimi. (**çərçəf: sərçəf**). (samsaf. dəniz kimi).

çətə savaşı. {çəri savaşı. (> **çirik** savaşı). partizan savaşı}.

çətələ salmaq. (cıziğa salmaq).

çətələ tut. (çətələ sal). (**çətəl**: körkə. kökgə).

çiban ağırsağı. (çibanın başı).

çiçək çuvuğu. (çiçək xəsdəliyindən qalan çuxurcuqlar, izlər. çiçək pozuğu).

çiğ iplik. (işlənmiş iplik).

çiğ topraq. (çoxdan sürülməmiş bər topraq).

çiğirtqan qəfəsi. (ovçuların qurma tələsi). (dos bağırtısı tələyi unutturur). (**çiğirtqan**: acı acı bağıdan).

çığlıq çığlığa. (acı acı bağıraraq).

çıxmaz ayın son çərşənbəsi. (heç yapılmıyacaq işin çağtı).

çıxmazlıq. (çözüləməz. -**çıxmazlıq** durum. çözüləməz qoşul).

çilə çəkmək. (sıxıntı çəkmək).

çilə otumaq. (çilə çıxartmaq. çilə keçirmək).

çılqın atlar bağlanırsa, çolaq üşək öndə çapar.

çılqın qalabalıq. (çox sıx qalabalıq).

çılqına dönmək. (dəliyə, cin çarpmışa dönmək).

çin irt. (səhər çox tezdən).

çıplaq göz. (gözlüksüz).

çıplaq topraq. (lüt topraq. əkisinsiz, tikintisiz).

çirk götürən. (kirin bəlli etməyən).

çıt demədən. (səssizcə).

çıt yox. (səs yok).

çıtır çıtır qonuşmaq. (pıç pıç qonuşmaq).

çiy yeməz. (suçdan qorxar).

çökümə doğru. (etirafa doğru).

çörək atlı mən yayaq. (**yayaq**: piyada). (çörək daşdan çıxır). (çox çalışmalarda çörək çıxmır).

çörək daşdan çıxır. (çox çətinliklə çörək çıxır).

çörəyi ağzına daldan qoyur. (qolay bir işi çətinlədir).

çörəyi ver çörəkçiyə, biridə üstündə. (**çörəyi**: qazancı). (iş ver iş bilənə, artıqınca belə). (**artıqınca**:  
edərindən artıqda. müzdündəndən artıq).

daban dabana qarşıt. (birbirinə tərs. birbirinə aykırı).

daban qaldırmaq. (qaçmaq).

daban təpmək.(ayaq döymək).

daban yağlamaq. (gedməyə başlamaq).

dadı damağında qalmaq. (çox dad almaq, sevmək).

dadında bıraxmaq. (dadanmamaq. aşırılığa qaçmamaq).

dadını çıxarmaq. (bol bol dad almaq, ləzzət aparmaq).

dağ başı. (şəhirdən uzaq yer).

dağlar anası. (çox iri qadın).

dağlara daşlara. (bizlərdən ıraq olsun). (kötü bir durumdan danışırkən).

dahası var. (ardı var).

daxmada yaşıyan baxıçıdan ışıq umma.

dal budaq salmaq. (budaq atıb genişlənmək).

dal ətək. (çaklı ətək).

dal qapı. (qaçamıq).

danış sanış. (qonuş düşün. qoftqu muşacirə).

danışdırmamaq. (saymamaq). –gördüm **danışdırmadım**.

daş atdın qolunmu yoruldu. (yaman iş gördün ha!).

daş basma. (daş qalıbla çap).

daşda yazsan əlinlə, başyazısı oxunmaz. (çəkdiyən əmək səni yaradar).

daşqasın düzə çıxartmaq. (işinin güclüyün gidərmək).

davranış quralları. (yol ərkanı).

day day daşqası. (yügürək. iki ayaq üsdə durub yeriməyə yardımçı arac).

day day. (yeriməyən cocuğu iki ayaq üsdə durmağa özəndirmək).

day durmaq. (yeriməyən cocuğun ayaq üsdə durması).

dayanmaq. (qeyrət gösdərmək).

de, dilən qurban. (nə gözəl deyirsən).

dev kimi. (heykəlli qapdal, biçimsiz olan).

dədəsin yandırmaq.(pis günə qoymaq. ipini qırmaq) .

dəğişik yaşam üçün, dəğişmiş kimilər gərək. (**yaşam**: evrən. dünya). (**kimilər**: kişiler).

dəhi pozuq. (dəngi pozuq. başı pozuq. ayarı pozuq).

dələmə pendir. (tombul ağ qadın).

dəmirçinin oluşu, çalışırdı. (həsən dəmirçi).

dəng olmaq. (tədbirli olmaq).

dənizdən dərin yok, heç nədən ətərim yok. (**ətərim**: xətərim).

dərviş ölər küşgülü qalar.

dəvə dizi yapmaq. (çılpaq yerdə oturmaq).

dəvə nalı. (aydın yalan).

dəvədə qulaq. (böyük tikədən kiçik parça).

dibdən tutmaq. candan tutmaq. –dırnağı **candan tutma**.

dibinə darı əkmək. (nərsəni dibinədək bitirmək).

dik baxmaq. (sərt baxmaq).

dikəy durmaq. (qıçları göydə, əlləri üsdə durmaq).

dikiş qalmaq. (az, cıqqış qalmaq).

dikiz aynası. (arabada arxanı göstərən ayna).

dil ağızda dolanmamaq. (adı, sözü çəkilməyən).

dil bilməz. (söz anlamaz. başa düşməz).

dil boğaza salmaq. (başın alıb danışmaq, ötmək).

dil boranisi. (dilli başlı adam).

dil çıxartma. (1. ağzın açıb qabaqdan gələnlik eliyən. 1. yandı qındı vermək).



dil çıxartmaq. (yandıqındı vermək).

dil demə. (dili dinc durmama).

dil deyilki piçaqdır. (çox acıdır).

dil dolaşdırmaq. (hartan partan demək. dilin buruşdurmaq).

dil əbəsi. (əbəsi: maması). (qonuşqan).

dil otu yeyib. (çox danışan).

dil sürcməsi. (dil yanlışlığı).

dil tökmək. (dadlı sözlər demək).

dil tökmək. (yalvarıb yaxarmaq).

dil tutmaq. (casut yaxalamaq).

dil tutmamaq. (dili dolaşmaq).

dil tutmamış hələ. (danışmır. sözə gəlməyib).

dil ucu demək. (ötəri bir söz atmaq) .

dil, elin bayrağıdır.

dildə tük bitmək. (bir sözü artığına demək).

dildən düşmək. (ürəyi tükənmək. nərsəni anlatmaq üçün çox yorulmaq) .

dilə diş düşmək. (ağızlara düşmək).

dilə gəlmək. (ağız açmaq).

dilə qolay. (deməyə nə var).

dilə salmaq. (nərsəni ağızlara yaymaq).

dilə tutmaq. (oxşayıb ürəyin ələ gətirmək).

dilə vermək. (ağza gətirmək).

diləyindən dönər, inamından dönməz. (**diləyindən**: məramından).

dili aci. (iti sözlü. sözü iti deyən).

dili damağına yapışmaq. (susuzluqdan ağzı qurumaq).

dili diş durmaz. (çox danışan. sırtıq).

dili döndüğü dək. (söyləyə bildiği dək).

dili əprimiş. (qarqış).

dili gəlməmək. (dili varmamaq. ürəgindən gəlməmək).

dili qoğrulmuş. (dili yanmış. dili çatlamış. ) (qarqış).

dili olmasa qarqalar başın yeyər. (dilli başlı olan).

dili uzamaq. (sataşmağa qoyulmaq).

dili uzun. (başqası üzrə pis söyləyən).

dili uzun. (yanıt qaytaran).

dili yanmış. (dili qırılmış. dili çorlu. dili kəsilmiş. lal olmuş. acıdan söyləyəmə deyilir).

dilim başıma qada olur. (danışdığım başıma oyun açır).

dilin dişlə. (o sözü ağzıya götürmə).

dilin dişlə. (yersiz, yaramaz söz danışana deyilir. kəs səsin).

dilin əprisin. (qarqış).

dilin işə salmaq. (yağlı əlin başına çəkmək).

dilin öləndə əşədə dönməsin. (əşədivi deyənmiyəsən). (**qarqış**).

dilin tapmaq. (qılığın tapmaq).

dilində tük bitmək. (deməkdən usanmaq, bıqmaq).

dilinə dolamaq. (bir sözü təkərləmək).

dilini sıçan yemiş. (heç nə danışmayan).

dilini utmaq. (dona qalmaq).

dilli ağızlı. (yanıtda qalmayan).

dilli başlı. (sözdə qalmıyıb, işin altından çıxan biri. danışğan, bacarıqlı biri).

dilli düdük. (qonuşqan).

dilli. (sözdə qalmaz).

dilsiz ağızsız anlatmaq. (imlə (işarəylə) demək).

dilsiz ağızsız. (ələyaqsız).

dinliğin qaçırma. (dinliğin pozma).

dirik olmaq yaşamaq deyil, yaşamaq seməkdir.

dirsək çevirmək. (qarşı durmaq).

dirsək çürütmək. (çox oxumaq).

diş aşağı. (yoxsullara orucluq qonqlığının sonun veri ərməğan, para). (**aşağı**: kiras).

dışarı çıxmaq. (böyük ayağa gedmək).

dişi batmamaq. (gücü çatmamaq).

dişi dev. (dağlar anası).

dişindən, dırnağından artırmaq. (yeməyindən kəsib para artırmaq).

dişinə dəğməmək. {(yeyəcək) çox az gəlmək}.

dişinə görə. (gücü yetəricə).

diz ağırşağı. (diz qapağı).

dizə çökdürmək. (təslim etdirmək).

dizgini qasmaq. (yuların qısmaq. basqını, təzyiği çoxaltmaq).

dizlərinə qapanmaq. (yalvarıb dizlərinə sarılmaq).

dodaq bükmək. (dodaq büzmək. nərsəni bəğənməmək).

dodaq ısıрмаq. (bir durum qarşısı şaşırmaq).

dodaq payı bıraqlamaq. (qabı başınadək doldurmamaq).

doğa düzəni. (təbiət qanunu).

doğa olayı. (təbiət olayı).

doğma böyümə. (örnek. –təbrizdə **doğma böyümə**).

doğru doğru dosdoğru. (doğruluğu vurqulalam).

doğru söyləyən dokuz köydən qoğulmuş. (doğruda söyləsən yerində gərək).

doğruluq əğriliq hər kimliyin seçimidir.

doğuşdan gözəllik. (doğma gözəllik. təbii gözəllik).

doğuzdular bu gün yaşırıq, könlüncə doğul, yarınlar yaşa.

dokuz doğurmaq. (bir duruma (kötü iyi) çox dalqınmaq).

dokuz korun dəğənəği olmaq. (çox kimsənin dayağı olmaq).

dokuz yorqan əskitmək. (uzun yaşamaq).

dolab çevirmək. (kələkli, dalaverəli iş görmək). (**dolab**: çarx).

dolab çevirmək. (tovtiə yapmaq).

dolaba düşmək. (tovlağa düşmək. aldanmaq).

dolandırı bakanı. (idarə əmiri).

dolayı bir bölgədə işləyən tiren. (banliyö tireni).

dolma tüfəng. (ağzından barut qoyulan).

dolma utmaq. (aldanmaq).

doluya qoydum almadı, boşa qoydum dolmadı. (iki uyqunsuz durumla qarşılaşmaq).

don əsgiktmək. (yaşam sürmək).

dona çəkmək. (soğuqdan donmaq).

donanma bayramı. (ağamanlıq bayramı). (**ağamanlıq**: devlət bayramı. devlətçilik).

donub qalmaq. (şaşıb, nə yapacağın bilməmək).

donuq parlaqlıq. (mat parlaqlıq). (**donuq**: mat).

donyağı kimi. (nəbati yağı kimi). (buz kimi).

dos daşı baş yarmasın. (dosdun acı sözü könül qırmasın).

dos dosdan çıxar bəklər. (dos dosdan qazanc bəslər).

dosdoğrusu. (həqiqətən). – mən sizin **dosdoğrusu** quluzam.

dosdun ölmü dosdunu bil zarə gətirmiş.

dovşan dodaq. (yarıq dodaq).

dönüm çəki. (dönüm nuqdəsi). dəğişim çəki.

dörd ayaq üstünə düşmək. (usdaca qurtulmaq).

dörd dönmək. (hər nə edmək. yol aramaq).

dörd əllə sarılmaq. (tüm çabasının göstərmək).

dörd göz bir uşaq. (atananın göz ışığı).

dörd gözlə gözləmək. (tüm varlığıyla bəkləmək).

dörd qollu. (qabırcaq. tabut).

dörd nala təkək. (dörd təkə çapmaq).

dörd yanı dəniz kəsilmək. (çıxılcaq bulamamaq).

dözümdür çatdıran yemişi, tələsmədən gör işi.

dözümlə hər nə sınaxdan keçər.

dumanı doğru çıxсын. (görüntüsü uyğun olsun).

duruc iç. (arınmış ərinmiş iç. durulmuş ruh).

duvağ düşgünü. (dul qalmış yeni gəlin).

duvağına doymamaq. (yeni gəlinkən ölmək, ayrılmaq).

duvar dişi. (duvarın dayanıqlı olması üçün ara bir kərpiç çıxıntıları yapılan dikəy uzantı).

duyuların yenəməmək. (usla yox itəyi, könlü kimi yapmaq).

duyqusuz qalmaq. (acımamaq).

duz bibər əkmək. (acıyı, ağrını artırmaq).

duz bilənligindən. (dəyər verməyindən). - sağol duz bilənligindən.

duzağa düşmək. (duzağa düşmək tutağa düşmək. çıxılmazıq durumda qalmaq. müstəsəl qalmaq).

duzla qoxumasın. (alay yoluyla, gözlə göz dəğər).

duzu quru. (itirəcək nəyi olmamaq).

düdük geyim. (dar, güdə geyim).

düdük. (içiboş).

düğüm çəki. (çözülməmiş yeri).

dünya sıxışdırıb keçənləri, sanmışki qalmayıb, yol gedənləri, ölümlə qarqar olanları, bilməzki  
biz ölənlərdən olanlarız.

düşə qalxa. (güclüklə).

düşənə buyruq. (hər nə olur olsun).

düşgün qılıqlı. (yoxsul görmüslü).

düşünüb daşınmaq. (eniqonu düşünmək). (**eniqonu**: əni boyuna).

düz üstünə basmaq. (düz ardığın tapmaq).

düzdaban. (uğursuz).

düzən bağı. (disiplin).

düzgün adı düzlük daşımır, düzgünük var, düzlüğü daşlır.

el ağzı qapanmaz. (el sözündə qalmayacaq).

el ağzında saqqıza dönmək. (dediqoduya qonu olmaq. el ağzına düşmək).

el diliylə. (el dilində. el deyişi. amiyənə təbirlə).

el günə qarşı. (yarı əğyarə qarşı).

el ilə gələn toy bayram. (başqalarının ortaqlığıyla bir sıkıntı qolay keçər).

el qapısı. (özgə evi).

el yordamiylə. (el adətiylə).

elə gəl gedki tanıyaq. (demək çox aralı gəzmə).

eloğlu. (özgə adam).

enənə buyruq. (hər nə olur olsun).

erkəklik səndə qalsın. (duzlanma. şitlənmə. özündən çıxma).

eşək daşqası. (əl daşqası, çarxı).

eşitməzdən gəlmək. (özün eşitməməzligə vurmaq).

eşiyə tökülmək. (topluluqda eşiyə çıxmaq).

etdiyin yaxşılıq, iç çağrıya qarşılıqdır, kimsiyə bağış deyil. (qarşılıqdır: yanıtdır. cavabdır).

evirə çevirə. (istədiyi kimi. iyicə).

evirmək çevirmək. (alt üst eləmək).

evrən öz yolundan dönüşməz, dönən bizlər ölən bizlər sönənlər. (ötün keçər duruşmaz).

evrənə qazıq qaqan. (uzun yaşayan). (**evrənə**: dünyaya). (**qazıq**: mıxtövlə kimi yoğun, iri çivi: qazalac).

evrəni göz tapasan türdəşivi, dür dilərsən dənizin kökgün ara. (**evrəni**: dünyanı). (**türdəşivi**: xuy yoldaşuvi). (**kökgün** : kökün. dibin. dərinliyin).

evrənin çəmbərindən keçmiş. (əşib eşmiş. çox alçaq ucalıq görmüş).

eyitim durmuşun təməl yolun dəğişər. (**eyitim**: tərbiyə. təlim). (**durmuşun**: yaşamın).

əğirib alışqanlıq hər nəyə, çevrir özün ölçüyə. (**ölçüyə**: meyara).

əğrətiyə almaq. (bir yapının altbölümün onarmaq üçün üstün dirəklə üstündə durdurmaq).

əğri işləyən onmadı. (**onmadı**: razı qalmadı).

əkmədiyin yerdə bitər. (yaşam gözlənilməyəcək olaylarla doludu).

əksik olsun. (yox olsun).

əksikətək. (əksik ətək. qəhbə).

əl almaq. (əl vermək) (əski inanc qollarında ögrəncilərin usdalarından ögrətmənlilik qoyusu almaq).  
(**qoyusu**: icazəsi) .

əl altı. (gizli).

əl altında. (gizlicə).

əl altında. (yasır). (**yasır**: hazır).

əl aşağı edmək. (düşürmək. endirmək).

əl bağlamaq. (əllərini göbəyi üstündə qovdurmaq).

əl basmaq. (qutsal pitik üstünə əl qoyub an içmək).

əl çəkmək. (bıraxmaq. tərək edmək).

əl ələ vermək. (bilikdə iş aparmaq).

əl ərməz, güc çatmaz. (bir iş qarşısında gücsüz qalmaq).



- əl ətəgin çəkmək. (əl üzmək).
- əl ətək öpmək. (1. bir böyükə aşırı sayqı. 1. yalvarmaq).
- əl ətəyə doğru. (arnıq. kötü pislıkdən ıraq. namuslu). (**arnıq**: təmiz).
- əl ətəyin çəkmək. (ilişgısın çəkmək).
- əl əyağrı kəsilmək. (bütün boldağları qısılmaq).
- əl qatmaq. (mudaxilə, dəxalət edmək).
- əl qoymaq. (yiyələnmək istəmək).
- əl ulağı. (yardımçı).
- əldə olmazın. (iradəsizın).
- əldə tutmaq. (kəndi buyruğun aparmaq).
- əldən ağıza yaşamaq. (gün qazancıynan keçinmək).
- əldən gəlmək. (bacarmaq) .
- əldən keçirmə. (ələ yoxlama, baxma).
- əldən qavuşduran. (bir qurumda bəlgələri ilgililərə çatdıran).
- əldən qoymaq. (quş uçurtmaq).
- ələ al. (dolandır).
- ələ alınır. (uyqun. yarar).
- ələkdən keçirmək. (ayıqlamaq).
- əli açığı güdmə, əli bağılını atma.
- əli açılmaq. (darlıqdan qurtulmaq).
- əli bayraqlı. (dəli. pan).
- əli boş. (parasız. keçinəcəqlı).

- əli böğründə qalmaq. (heç iş yapamamaq).
- əli çarıq. (çolaq).
- əli darda. (əli aşağı. gəcinəcəğın güc sağlamaq).
- əli dursa ayağı durmaz. (çırıldaq. qımıldıq. qırıldıq).
- əli əkmək tutmaq. (çörəyin qazanmaq).
- əli iki yanına düşmüş (gəlmiş). (ölmüş. gəbərmiş).
- əli qama tutar. (düşündüyün yaza bilir). (**qama**: qələm).
- əli qoynunda. (kəndinə dalmış).
- əli qulağnda. (çox yaxında bəklənilən).
- əli yaxasında qalmaq. (mat qalmaq).
- əlinə su tökməm. (böyüklüyünə qarışı alçaq görmək).
- əlinə tetik. (bacarıqlı. diqqətli).
- əlivə düşən ertikdir. (**ertikdir**: nemətdir).
- əllərini oğuşdurmaq. (nə yapmağın bilməmək).
- əllərinə gül dolsun, könlünə çiçək.
- əllizə çabuq. (əl işlərin iti görülsün).
- əməyi keçmək. (zəhmət çəkmək).
- ənzik borusu. (pincə, sobaya taxılan dirsək).
- ən aşağı. (heç olmasa).
- ənində sonunda. (haçan olsa).
- əninə boyuna. (eniqonu) (**qonu**:boyu).
- ənötə. (lap çox. həddəksər).

ənsə yapmaq. (boynun yoğunlatmaq).

ənsəvi gör, onu gör. (boyun arxasın görsən onuda görərsin, getdiki getdi).

ər arvad soğuşu. (qoca qarı soğuşu. yazda düşən soyuq günlər).

ər gec. (haçan olsa).

ər meydanı. (gürəş alanı).

ər tanıyan. (adam tanıyan).

ərarvad sevgisi başaq götürməz. (**başaq**: kira).

ərəb saçına dönmək. (içindən çıxılmaz durumda olmaq. pırpıtlısq).

ərənlərin sağı solu olunmaz. (ərənləri qurtdalamaq olmaz. uca alçaqlığın iyi qarşılınmalı).

ərim ərim ərimək. (bala bala yox olmaq, suya gedmək).

əsgü qurd. (bilici olan).

əsirib bəsirmək. (əməkləyib yetirmək. çalısqıb yetişdirmək).

əşit üləştiri. (əşit böləştiri: bərabər təqsim).

ət bağlamaq. (yaranın düzəlib qapanması).

ət tutmamaq. (ətdənməmək).

ətəyi düşük. (qəhbə).

ətli budlu. (olduqca şişman).

əziziyəm yarası, acı olar dil yarası, hər acı avutular, avutulmaz dil yarası. (**avutular**: yumşanar. təskin tapar).

fırıldaq çevirmək. (düzənlə, kələklə iş becərmək).

folklor

daz başın ağac başında, bənzəyir hilalə qardaş,

sən yeralmanı yoluşdur, mən yığım çuvalə qardaş,  
bağ yiyəsi gələnədə, dırmaşaq duvaerə qardaş.

gecə gözü kor gözü. (gecə gözü titiz iş yapılmaz). (**titiz**: dəqiq).

gedər ayaq. (gedərkən).

gedib dönməmək, dönüb görməmək var. (itimli dünya).

gediş o gediş. (bir daha dönməmiş).

geniş ürəkli. (qayğı (marağa), tasaya yol verməyən).

geri basmaq. (geri geri gedmək).

geri durmaq. (qaçınmaq).

gerisin geriyə. (gəldiği yönə). **-gerisin geriyə göndərmək**: gəlişi yoldan göndərmək .

geydiyimiz don öz yapımızdır. (**don**: qalıb). (**öz yapımızdır**: öz toxuduğumuzdur).

geyik ətinə girmək. (**geyik**: ceyran çeşiti). (ərlik (ərinlik) qızın qadın biçiminə düşməsi).

geyikçi xoca. (**geyik**: ceyran). (avlağda dişi geyikin səsin çıxararaq erkək geyikləri ortaya, meydana çıxaran kişi).

gələn gedəni aratır. (kötü birinin yerinə gələn, gedəndə kötrük çıxmaq). (**kötrük**: **kötrak**).

gələn günlər xoş gəlsin.

gələn paşam, gedən ağam, mənə nə dərək. (**nə dərək**: fərq edməz).

gəm qıasmaq. (**gəm**: cilov). (basqını artırmaq).

gəm vurulmaz. (gəm götürməz). (**gəm**: cilov). **-gəm götürməz** dalqalar.

gəmik kimi. (quru, qat).

gəmik yalayan. (yaltaq).

gəmissi qaraya oturmaq. (**qaraya**: torpağa). (artıq sürəməz olmaq).

gənizdən qonuşmuyan. (burnu tıkalı kimi danışmaq).

gəviş gətirmək. (yediyn yenidən ağzına gətirib genə çeynəmək).

gəvrək gəvrək gülmək. (gəvik gəvik gülmək. kəndinə güvənib qarşısındakı küçümək üçün qırıq qırıq səslə gülmək).

gəzmə anğız eşq havasında bayın, pusquda yatmış bi çox var ovçular. (**anğız**: qafil). (**bayın**: mədhuş).

girdi çıxdı. (dəxli xərc).

girdisi çıxdısı. (əlaqəsi. ayıdatı). – onun mənə **girdisi çıxdısı** nədir.

girintili çıxıntılı. (əğri büğrü).

gora itmişlər. (ölüb iz ətəri qalmamışlar).

göbək atmaq. (qarın bölümün oynatmaq. çox sevinmək).

göbək daşı. (çarşı yuğnaqlarında tərləmək üçün üzərində uzanılan geniş mərmər səkqi).

göğüs bağı açıq. (çırıl çıplaq).

göğüs darlığı. (solunumu gücləşdirən kəsəl). (asm).

göğüs keçirmək. (için çəkmək. üzülərək dərindən solumaq).

göğüs qabarmaq. (övänc duymaq).

göl ayağı. (göl suyunun artanını boşaltılacaq yolu, çayı).

göl başı. (gölə axan su, çay).

gömgöy ova. (ucsuз bucaqsız çöl).

görgöz yalan deyir. (göz görə görə yalan deyir). (**gör göz**: göz görə görə).

görgü tanığı. (işə şahid).

görməyincə göz könül qatlanır.

görücüyə çıxmaq. (elçiləri qarşılamaq).

görüş o görüş. (bir daha görüş olmayıb).

götünə ağac tikərəm. (götünə ağac soxaram).

götürü almaq. (hamısını almaq).

gövdəyə atmaq. (gövdəyə. gövdəyə vurmaq. bədənə vurmaq).

göy gözlü. (dönük. xain).

göy yerə gəlsə. (hər nə olursa).

göycə yazın. (ədəbiyat).

göydə ulduzu görürkən, yerdə çuxuru görməmək. (böyük işlərə uğraşarkən kiçik işlərdə bacarıqsız qalmaq).

göyərçinlər göyərçinlə uçarmış, çəkənməz qarqanı qartal yanında.

göz açdırmamaq. ara (fərsət) verməmək.

göz açınca. (göz qıpımında. göz açıb qapamadan.).

göz açmaq. {(bir işdən) ara bulmaq}.

göz atmaq. (qısaca bəli vermək).

göz ərimi. (üfüq).

göz götürməz. (cicikli).

göz içdən görər. (**içdən**: başdan). (iç açısı, göz açısı).

göz su gətirmə. ( mirvari suyu tutma). -**gözləri su gətirəndən**, boş bardağda dolu görür. (**göz su gətirmə**: mirvari suyu tutma).

gözləməkdən bunu bil çatmaz ərən arzusuna.

gözləri su gətirəndən, boş bardağda dolu görür. (**göz su gətirmə**: mirvari suyu tutma).

gözlərin zilləmək. (dikizmək).

gözü açılmaq. (bir olaydan dənək almaq). (**dənək**: ibrət).

gözündə yaş, çağiyələ qurar, dodaqda gül, çağiyələ solar.

güclə bilkdür gərəyin ta çətin onğay ola bilsin, qanmazlığılə yol başa çatmazki əzizim.

(**onğay**: asan).

gücsüzləri dos sanma, güclənirkən düşman çıxanları var.

güdə yorqan, uzun ayaq .

günlər çalmaq. (xoş keçirmək).

günlər iplə çəkilir gedir. (günlərin çox tez aşması, keməsi).

günötə. (gün keçmiş).

günün gəlsə yaz oli, günün keçsə qış oli.

gününü gün edmək. (günün keçirtmək).

güvən bəsləmək. (güvənmək).

güvənmək. (cəsərət edmək. qorxmamaq).

ha babam ha. (yallah).

ha birə. (durmada. ara vermədən).

ha bunu bileydin. (bunu çoxda bilməliydin).

ha deyincə. (istənilən anda).

ha güclə, ha sıxın, ha sıxıt, olmayınca olmuyor.

hamının içində qurtda yatır, tülküdə, qalib hançın oynadasan.

hardan gəlib hara gedəcəyin bilməyən, kəndin danmalıdır.

heçin götürülmə. (özündən çıxma).

heykələ inanan, **uyuma batar**. (**uyuma**: donuq xəyala).

həmməşə sıldırım qaya tək baş uca. (**alqış**).

hər dilin öz özəyi. (**özəyi**: canı).

hər kəsə sözünən olsa, mənə gözünəndi. (hər eşidsə mən görmüşəm).

hər qoşulda könlünə yaxın neçə seçim var, uyqunun seçən aparar.

hər nə qalib kişinin yaşına başına.

hər nəyə çatdınsa özündən gözlə, heç nəyə çatanmadın özündən gör. (**gözlə**: bəklə. özünü itirmə, bırxma).

hөрümcək ağı. (içindən güc çıxılan qarışıqlıq).

hөрümcək qafalı. (əski inanclara saplanıb qopamıyan).

huşa batmaq. (inanmaq).

huşu baş. (çox huşlu). (**baş**: başqa. əla) .

huşu başından bir qarış yuxar. (düşünmədən gələni yapmaq).

huşu çatmaq. (huşu ərmək. anlaya bilmək).

huşu durmaq. (beyni çəkməmək. gic qalmaq. şaşırmaq).

huşu gedmək. (ağlı gedmək. şaşırmaq).

huşu sıra. (huşuca. ağına görə).

huşun pənim çörək yemiş. (şaşqın səfəhlərə deyilir).

xatun nənə. (böyük ana. böyük xanım).

xına gecəsi. (toyda bir gün öncə yaşlan əğləncə).

xoşluqla yerin tanısın hər kəs.

xoşluqlar bir anlıq ömürlük ola, çəkici olur.

iç açmaq. (könül tökmək, açmaq. dinc almaq).



iç bağlamaq. (yemişin doğulması).

iç duyanı, dil deyənəmamiş hələ.

iç edmək. (1.açıqlamaq. izahlamaq. 1. mənimsəmək. özünə çıxmaq).

iç güdüsəl çəkinmələr. (doğuşdan var olan sakinmə duyquları). (**doğuşdan**: doğulandan).

iç keçirmək. (içini çəkmək).

içdən doğan. (içdən qaynayan).

içdən içə. (bəllətmədən).

içdikləri su ayrı gedməz. (çox yaxın olanlara söylənir).

içə baxışmaq. (içində dolananları düşünmək. özün ələ almaq).

içəri atmaq. (çitəmək. türmələmək).

içəridə olmaq. (itgi vermək). (itgi: zərər).

içi açılmaq. (dincəlmək).

içi ağzına gəlmək. (ürəyi bulanmaq).

içi çəkmək. (istək duymaq).

içi çirkin. (içi pozuq).

içi dar.(tələscən. tezcanlı. dözümsüz. səbirsiz).

içi dönmək. (içi burmaq).

içi ərimək. (çox üzülmək).

içi əzilmək. (ürəyi gedmək. acıgır kimi olmaq).

içi gedmək. (1.içi sürmək. 1. can atmaq. istək dolu qıvrınmaq).

içi götürməmək. (dayanamamaq. zəhləsi gedmək).

içi gülmək. (bəllətmədən sevinmək).

İçİ İÇİNƏ SİĞMAMAQ. (sevincini gizlədəməmək).

İçİ İÇİNİ YEMƏK. (heç nə yapamayıb üzülmək).

İçİ QABARMAQ. (ürəyi qalxmaq).

İçİ QAPANMAQ. (sıxılmaq. içİ qararmaq.).

İçİ OYUNMAQ. (İçİ qazınmaq).

İçİ PARÇALANMAQ. (birinə qızıb üzülmək).

İçİ SIZLAMAQ. (acı duymaq. içİ acımaq, ağrımaq).

İçİ TİTRƏMƏK. (İçİ uçdu). –onu duydum **İÇİM TİTRƏDİ**.

İçİ TÖKÜLMƏK. (yaman qorxmaq).

İçİ YAĞ BAĞLAMAQ. (İçİ piylənmək).

İÇİM QIYILDI. (İçİM parçalndı). (**QIYILDI**: doğrandı. parçalandı).

İÇİM YENİLƏNDİ. (yatmışdım oyandım).

İÇİN ARIN OLSA, GÖLGƏN İŞİQLİ OLAR.

İÇİN YEMƏK. (ürəyinə işləmək. dilə gətirməyib içİ acınmaq).

İÇİNDƏN GƏLMƏK. (ürəyindən gəlmək).

İÇİNDƏN KEÇİRMƏK. (ürəyindən keçirmək) .

İÇİNDƏN QANLAR AXMAQ. (çox acı, kədər, üzüntü büküntü içİNƏ dalmaq).

İÇİNDƏN OXUMAQ. (səssizcə oxumaq).

İÇİNƏ ATMAQ. (İçİNƏ salmaq. dıŞarı verməmək).

İÇİNƏ DƏRD OLMAQ. (üzülmək). –İŞSİZLİKDƏ **İÇİMƏ DƏRD OLDU**.

İÇİNƏ DOĞMAQ. (sezinilmək). -**İÇİMƏ DOĞMUŞDU** bu olacaq.

İÇİNƏ İŞLƏMƏK. (çox toxunmaq). –bu sözü **İÇİMƏ İŞLƏDİ**.

içinə qurd düşmək. (quşqulanmaq).

içinə salmaq. (içinə atmaq. dıışarı verməmək).

içinə sinməmək. (dadına varamamaq).

içini bayıltmaq. {(süycüq, dadlı nərsələrdə) ürəyini vurmaq. artığın yeyəməmək}.

içini bəzəmək. (beynin bilgiylə doldurmaq, süsləmək).

içini bir qurd yemək. (sürəkli bir qayqı içində durmaq).

içini boşaltmaq. (sözlərin demək).

içini çəkmək. (1. ah çəkmək. 1.hıçqınmaq).

içini çəkmək. (ah çəkmək).

içini gəmirmək. (içini yemək).

içinin yağı ərimək. (çaba qayğıdan üzülmək).

içlər acısın tökmək. (qalması qının (zölmün) eləmək).

içli dıışlı olmaq. (çox yaxın olmaq.SIXI fıki olmaq). (xudumani olmaq).

ifa tərzi. (axıt yönəti. axıt yönti. axıt biçimi. axıt yönti).

ifdara doğru: ağzaça doğru. (**ağzaça**: ağzaçma ağz açma. ifdara).

iğnə sapa dönmək. (çox arıqlayıb əldən düşmək).

iğnədən sapa. (tüm ayrıntılarıyla). (**ayrıntılıyla**: cüziyyətiyla. təfərrüatiyla).

iğnəli söz. (baticı, toxunaqlı söz).

iğnəylə quyu qazmaq. (1. bir işi yetərsiz araclarışlətməklə ağır, güc yürütmək. 1. çox ağır, güc yürütülə bilən iş üzrə çalışmaq)..

iki büklüm. (əğilərək iki qat olmaq).

iki daş dəğirman. (əl, ev dəğirmanı).

iki qulaq bir dil üçün. (az danışib çox dinləməli).

iki yoldan birin versin. {(iki şəfadan birin versin). (ya öldürsün ya diritsin)}.

ikili. (iki baş olan. qoşa).

il dönümü. (hər bir olayın il doldurub, yeni ili başladığı gün).

il on iki ay. (il boyu. sürəkli. arası).

il uğursuzundur. (dəğərsizlərə, alçaqlara uğurlu ildir).

ilan gəmiyi. (heçin dinc bırxmayan suç).

ilan kimi. (soğuc, sevimsiz kimsə).

ilan öyküsü. (sonsuz, bitməz öykü).

ıldırım kimi. (uzatmadan).

ıldırım vurmuşa dönmək. (dona qalmaq).

ilətgən damarlar. (bitgilərdən bəsin (qıda) çatdıran zolağlar).

ilik kimi. (ilik çox yeməli).

iliyinə işləmək. (içinə işləmək).

iliyini qurutmaq. (canından bezdirəcəyin sıxışdırmaq).

ilk göz ağrısı. (1. birinin ilkəsi, ilkin uşağı. 1. ilk sevilən kimsə).

ilqarlılar söz güdər. (söz: qovl. əhd). (**ilqarlılar**: vəfalılar. bəfalılar).

illənmiş çaxır. (əski şərab).

illər ili. (illər boyu. uzun illərdən bəri).

inamlamaq. (tapşırmaq. əmanət etmək).

inan olsun. (əmin ol).

inanc taxtası. (göğüs taxtası).

incə ağrı. (gahdan tutan yüngül ağrı).

incə əgirib sıx toxumaq. titizcə iş görmək. (**titizcə**: zərafətlə).

incə kəsəl. (incə sayrı. sill. ağciyər kəsəli).

incə kəsim. (incə sümük).

incə nazik. (nəzakətli).

incə yapılı. (şişman olmayan).

incə yemək. (1. yağsız yemək 1. özənilərək yapılan yemək). (**özənilərək**: diqqətlə. zərafətlə).

indi bir azdan bi çağ sonra. (çox keçəndən son).

indidən tezi yox. (elə, lap indi).

ingiliz duzu. (mənyəzyom sulfatı. iç sürdürücü).

ipdən qazıqdan qurtulmuş. (ən pis kötülükləri yapa bilən).

ipdən quşaq quşanmaq. (yoxsul düşmək).

ipə gələsi. (asılası).

ipə sapa gəlməz. (sanılmaz).

ipi çözmək. (ilgisin kəsmək).

ipi qoparmaq. (qarşıtmaq. təzadd yaratmaq).

ipi sapı yox. (ağdalı yox). (**ağdalı**: etibarı).

ipini qırmaq. (pis günə qoymaq. dədəsin yandırmaq).

ipliyi çıxmış. (1. aşınmış. əsgimış. 1. içi üzə çıxmış).

ipsiz sapsız sözlər. (saçma sapan sözlər. bir biriylə ilgilsiz sözlər. hədərən pədərən sözlər).

ipsiz sapsız. (ilgilsiz).

iri qıyılmış. (qıymılı. yapımlı. iri yapılı. biçimli. iri biçimli).

istək səndə istək məndə, olumsuzluq nərədə!

istəklinin armanı, başladığı döğüşü bitirib yaşamaq.

iş adamı kimi düşün, düşüncəli kimi qılın.

iş ayağa düşmək. (iş sorumsuzlara qalmaq).

iş başarana düşər. (iş bilən aparar).

iş çatallanmaq. (iş çətinə düşmək).

iş çıxartmaq. (güclük çıxartmaq).

iş çıxmaq. (güclük çıxmaq).

iş əri. (iş bilib iş işləyəən)..

iş əri. (iş bilib iş işləyəən)..

iş gəlişi. (ehyanən. əgər). -**iş gəlişi** gördün de.

iş içində işlər var. (bilmədiyimiz nərsələr var).

iş içində işlər var. (bilmədiyimiz nərsələr var).

iş işdən keçmək. (aça (firsət) qalmamaq).

iş sarpa sarmaq. (iş çətinə düşmək).

işi ağırdan al. (işdə tələsmə).-işi **ağırdan al**, yaşamı yavaşdan.

işi azıtmaq. (aşırılığa qaçıрмаq). (**azıtmaq: acıtmaq**). (**aşırılığa: ifrata**).

işi bitmiş. (artıq ölmüşə qoyun).

işi bitmiş. (artıq ölmüşə qoyun).

işi çitlatmaq. (nərsəni birinə sezdirmək).

işi çitlatmaq. (nərsəni birinə sezdirmək).

işi pişirmək. (öncədən aralarında anlaşmaq).

- iş pişirmək. (öncədən aralarında anlaşmaq).
- işin alayında olma. (iş gərəyin önəmsə).
- işin alayında olma. (iş gərəyin önəmsə).
- işin aşdı, işin yaş?. (işinin keçdi, pozuldu) .
- işin sonun düşüncül.
- işinə gəlmək. (ərəğinə uyğun olmaq). (**ərəğinə**: amacına).
- işini bilmək. (nə edməyin bilmək).
- işini bilmək. (nə edməyin bilmək).
- işinin əri. (tutduğu işin bilicisi).
- işinin əri. (tutduğu işin bilicisi).
- işləndikcə tozar. (köhnə damdaşın işi bitməz).
- işlər bacarmaq. (fətlər, qılıqlar bilmək).
- işlər bacarmaq. (fətlər, qılıqlar bilmək).
- it dişi doğuz dərisi. (çəkişmədə birbirinə tay olanlar).
- it izi at izinə qarışmasın. (düzən diləyi).
- it izi qurd izinə qarışmaq. (qırmaqarışıqlıq içində).
- iti öldürənə sürütdürərlər. (suç azqınlığa yol açana düşər).
- ivinti yeri. (axar suyun ən hızlı yeri).
- iyi yerləşmək. (tam uyğun yerin tutmaq).
- iyisin, iyi qal. yoxsa çalış iyi ol.
- kavlağın çəkmək. (ölmək). (**kavlaq**) cəndək. cəsəd).
- keçici sevgilər. (bəfasız sevgilər). (**keçici**: bəfasız. vəfasız).

keçmiş dəğişilmir, çalış bu günü əldə ed. (istədiyini kimi qur).

keçmişini yarşıtmağa uğr olmaz. (**yarşıtmağa**: cübran etməyə). (**uğr**: şans).

keçmişini qurcaq quran, gələcəyini görün qazar. (**qurcaq**: büt).

keflilər tutulur, buraxılır, anlayanlar tutmadan öldürülür.

kələm kimidir hər bir qulağı, uyuz şalgam kimi başı qabağı. (**uyuz**: çor vurmuş).

kəllə götürmə. (beyni qızma).

kəlləvi düzənə sox, qalan hər nə yerin tutar.

kəm göz. (pis göz. bəd nəzər).

kəm söz yiyəsinə. (səfeh söz yiyəsinə dönər).

kəmçə qulaq. (yekə, önə çevik qulaq).

kəndi yağında qavrulmaq. (yanıb küllənmək).

kəndi yağıyla qavrulmaq. (özün olduğıyla dolandırmaq).

kəndinə yontmaq. (ara bulub kəndi yararını sağlamaq).

kəndivi tanı, başqaların sev, yaşam sevməkdir.

kəpəkdən qubba yapmaq. (boş nərsəni şişirtmək).

kəpənək gözlük. (qısqaç gözlük. burundab tutduran qolsuz gözlük).

kərəkə çəkmək. (kərəkə çevirmək). (**kərəkə**: təsbeh).

kərizə daş atmaq. (**kəriz**: çirkəf. fazilab). (alçaq birini quşqurdmaq).

kərtəsinə gətirmək. (tam çağına gətirmək).

kəs səsini. (danışma artıq).

kətdi, bir günə bəddi. (**günə**: günəşə).

kiçik böyüğe sikiş öğrədir.



kiçik yanında, böyük söz danışma.

kiçikdən başlar, böyükdə qurtarar.

kiçitmə məni, sevirəm səni. (**kiçitmə**: təhqir etmə).

kim bilər, açmamış yarın, kim bilər, doğmamış qarın.

kim ilqar savın umarsa kişidən, ürəyi yonqalmayar heç dərddən. (**ilqar**: bəfa (**savın**: sözün).  
(**yonqalmayar**: düzəlməz).

kim ivər, şeytanə ol uymuş durur, olki istəknə irür, küymüş durur. (**ivər**: tələsər). (**uymuş**:  
yatmış). (**irür**: çatar).

kim olursa dedikdə, dediklərin didiklə. (**dedikdə**: danışqda). (**didiklə**: araşdır. düşün). (baxmagilən  
kim deyir, düşün daşın nə deyir).

kim vurduya gedmək. (arada vurulmaq).

kimdən məni kölgəlisən (**kölgəlisən**: qorxudusan). (naxcuvan).

kimə qatılsan, onunla yaşarsan. (**qatılsan**: baş qoşsan).

kiməkim çələb verməyə, bayımaz, onundur onun, vergi həp çoxda az. (**çələb**: tanrı). (**bayımaz**:  
zənginləşmək).

kiməsənə çarə bulmaz ağlamaqdan. (**kiməsənə**: heçkim).

kimi kəndi kəndini alçaq tutmadan, kimsə onun kəndinə olan sayqısın, alamaz.

kimi qaçar kimi köçər.

kimi ölümə inanmır, kimi ölümü tanımır.

kimi tutmada qulluq, kimi qovmaqda. (**qulluq**: xidmət).

kimiləri türkcə yazanda ayağı boşalır, tırığa düşür tatca yazır bərkisin.

kiminə hayhay, kiminə vayvay. (kimi kef içində, kimi dərd içində).

kiminin adı var, kiminin dadı.

kiminin qoşalıq, kimin təklik payına düşər.

kimisi qopuz, kimisi tütək, kimidə çalır qovalı.

kimsədən yarmaz sənə gəlsin kömək. (**kömək**: mədəd). (**yarmaz**: kömək olmaz).

kimsəkim aldı ürəkdə sən kimi düşmən yağü, saxlayanmaz, qurtaranmaz od düşən candan yağü.

kimsənəm yox səndən özgə ey tarı.

kimsəni acı sözlə incitməyin, çevrə yetincə acı.

kimsəni gözləmirəm, ürəyim yolda qalsada.

kimsənin yarısı içindən ayrı deyil, gövdəsin dıışda bulmadan olası deyil. (**gövdəsin dıışda bulmadan**: sevgisinin vücudun tapmadan) .

kin güdmək. (kin aramaq. kin almağa ara aramaq).

kirişi qırmaq. (qaçıb gedmək).

kirpiğindən ox saçıb köksüm deşər.

kirpiklə xərmən süpürmək. (iğneylə gor qazmaq).

kirşan kimi ağapbağ.

kirtə çatan qılavuz, doğru yolda olasuz. (**kirtə. kirtinə**: haqq).

kişi bilmədiklərin ayağ altına yığsa, başı göyə dəyər.

kişi qocaldı evə nöker nə gərək, arvad qocaldı evə külfət nə gərək.

kişi oldurki canın yolqata cananına, yox oki canın qıya cananına. (**yolqata**: fəda edə).

kişi uçmağa gedirsə, nə gözəl adamdır, söz onda olurki bir para başqalarında götürmək istillər. (**uçmağa**: cənnətə).

kişini meymun eləmək qolaydı, ta meymunu kişi etmək. (**kişini**: adamı).

kor baxıcıların uydurmaları.

kor boğaz. (gərəkli olan, qaçınılmaz nərsə).

kor dəğənəği bəllər kimi. (lap əsgidən, heç dəğişmədən).

kor ilan. (ağısız ilan).

kor ışıq. (cılız ışıq).

kor qazi. (əsirgəməyən. rəhmsiz).

kor quyu. (susuz quyu).

kor ovçu. (**ovçu**: nişançı) ( şansı).

kor topal. (yarım yamalaq. kötü iyi).

kor yol. (çıxmaz. davamsız cızqı).

korların bəyi tərə göz.

korunu öldürmək. (gözün qurdun tökmək. işin aşırmaq).

kovxabəy. (bəyliyin (devlətin) iç işləri bakanı).

kölgə olmaq. (yardım olmaq).

kölgədən qorxub, adamdan qaçma. (sütdən yanıb, yoğurdu püfləmə).

kölgələr canlandı bir an sanki tərərlənmişdi dağ. (**tərərlənmişdi: tərənmişdi**).

kölgələrdən gözlənilməzki ışıq.

kölgəm mənə yoldaşdı, qarına gedən qardaşdı.

kölgəm yerə daldı (öldüm əridim).

kölgəsi düşər gözə, kipriyin.

kölgəyə hürmək. (boşun yerə təpgilənmək).

könlü ayaz, başı daz. (**ayaz**: açıq. düz).

könlü burulmaq. (içdən acı çəkmək).

könlü qararmaq. (yaşama doymaq).

könlüm alçaq tut özüngü, yoxan dünya ötər gedər birin gün. (**özüngü** özünü). (**birin gün**: bir gün). (**yoxan**: fani. ).

könlüm olur isə, diləməm, aldıraruq biz.

könlümdən keçirdi. (düşünürdüm. ürəyim istirdi).

könlümüz gül açar gələndə sən.

könlün küysün dağlayu, yurdun qalsın ağlayu. (**küysün** : yansın).

könlünə güdü sızmasın. (ürəyivə quşqu dammasın).

könlünü endirmək. (kənətmək. razi asalmaq).

könlünüz açıq, yoluz uğura. (**uğura**: yaxcılığa gedməsin).

könlüz açıq, gülər üz!.

könül axmaq. (ürəyi gedmək. könlü etgiləmək, çəkmək. könül aparmaq).

könül çəkər gedərsən, çəkməz oldu itərsən.

könül çəkmiş. (sevdalı).

könül çöküşü. (istəyin sarsılması. ruh düşüşü). (**könül**: ruh).

könül darlığı. (iç darlığı. iç sıxıntısı).

könül dilənçisi. (**könül**: mərhəmət. məhəbbət). (sevgi yolunda alçaqlığa dözən).

könül könülə qarşındır. (ürəkdən ürəyə yol var). (duyğu birliyi. bir könüllük).

könül qarpməq. (aşiq olmaq).

könül qıran sevi görməsin. (**sevi**: məhəbbət). (qarqış).

könül yaylasın yaylar. (canı çəkən xoş olur).

könül yaylasın yaylar. (çax çax çaxlar, dəgirman öz işində olar).

könüllər buz kəsildi, əllər balta.

könüllər olsun arslan yatağı.

könüllərin bəğənci. (**bəğənci**: tərcihi).

könülsüz arslan olmaz.

könülünü bazara çıxarma. (tuşlananı əşliyə seçmək).

köprünün ya altından keç, ya üstündən. (**altından** :astından).

körpü, çaydan oyanaydı!.

köşə bucaq. (göz önündə yox. gözə çarpmayan yer).

köy görmüş yorqun yolçu kimi davranmaq. (çox hızlı, görgüsüzcə davranmaq).

köz sönsə kül inciyər.

küçə bazar sözü. (tip vurub səfeh vəzdə. -tip vuranmaz -tiplər covğasına xoş gəlibsini!!!. təyaf tipdi, tip. –tipdi ha). (**covğasma**: toparına. cəminə).

küçə süpürgəsi. (küçələr düşgünü).

küçədə iki kimsə arasında keçir. -gör kim gəlir. –kim gəlir?. -qeynin gəlir. –neynim gəlir. –çiğnində heybəsi var, -mənsiz onun kimsəsi var?.

küçüyə atsan neçə elər. (ən az, ən düşük dəğəri neçə elər).

küçüyə düşmək. (pis yola gedmək).

külək əsdi, kəmər belimi kəsdi, mənə artıq deyibsən, daha demək əbəsdı.

küləkdə, cılız od sönər, tonqallı od ovc alar. (**cılız**: yalnız. kiçik).

kündə kimi düşmək. (ölü kimi düşmək).

kündə kimi oturmaq. (yorqun arqın çökü vermək).

küp kimi. (çox şişman).

kürə görmüş. (sınavlı, görüb götürmüş olan).

kürəyi qalın. (qeyim geyinikli).

küsmək istəyirəm küsə bilməyirəm, barışırım dözə bilməyirəm.

küsüb ayrılan, özü dönməli.

küşən dəniz, qalın qalıq. (coşan dərya, bulqan hava).

qabaq çiçəyi kimi açılmış.

qabaqda qış kimi qılış kəsir. (qılış kimi qış soyuğu).

qabaqdan qılış kimi qış gəlir.

qabığına çəkilmək. (öz içinə dalmaq).

qabına sığmaz. (daşqın. qınından çıxan. özündən çıxan).

qabına yaraşan. çəkinə uyan. səviyyəsinə uyan.

qabırqası qalın olmaq. (göbud, sözə qulaq asmaz).

qablama tava, hər kimdə bir hava. (ortada birlik qalmamış).

qaçaq yolu. (qaçamıq).

qaçamaqlı yanıt. (yan gedən cavab).

qaçamıq yanıt. (qayıq cavab. bulanıq cavab).

qaçanda tanrını çağırır qovanda.

qaçanın anası ağlamamış. (kötəkdən qaçan qazanmış).

qaçmaq məndən, qovmaq səndən.

qaçmaqdan qoğzlamağa çağ bulmamaq. (ilkin özün qutarmağı düşünmək).

qaçmaqdan qovalamağa çağ qalmaz.

qadam gəlsin bu dilə, "su basma" çevrilir "ab giriftəgi" (su tutmalığı).

qadam sənə gəlsin. (ağrığımı, kəsəlim sənə olsun). (**qarqış**).

qadası başından kül kimi ələnsin.

qadın ağızlı. (xanımının sözündən çıxamayan).

qadın alsan bir bəla, ondan doğar min bəla.

qadın avçısı (qadınları başdan çıxaran).

qadın donlu erkəklər.

qadın döğər çaxçaxla, əri döğər toxmaqla.

qadın əfəndi. (ən böyük qadın).

qadın qadınıcıq. (arvad yarım. ev eşiyin iyicə dolandıran).

qadın qocasının çarığı, anasının sarığıdır (anlamı: qadın, qocasının çıxarıb attığı çarığ kimi bırıxılabilir bir durumdadır. ama anası onu her zaman baştaçı eder. (yanıt, -siz deyən sözün, indilik yox bazarı, olsada yağı, keçmişdə qolay çözüldü, çarığın bağı, indi qoca boynuna keçib, şalvarın ağı).

qadınlara qarşı azıqlıq, törə degil, suçdur. (**azıqlıq**: azğış. azış. azma. qəddarlıq. şiddət). (**törə**: ürf. kəltür).

qafa dəng. (oydaş).

qafa tutmaq. (qarşı gəlmək).

qafadan atmaq. (uydurub söyləmək. özündən çıxartmaq).

qafası almamaq. (qafası çəkməmək. (yorqunluqdan) anlayamamaq).

qafası çəkməmək. (qafası almamaq. (yorqunluqdan) anlayamamaq).

qafası dumanlı. (beyni azca əsrək).

qaqılmadan açılısın, günün çıxsın saçılısın. (**qaqılmadan**: döğülmədən). (alqış. yarqış. iyi dilək).

qala qalmaq. (kəsilmək. rədd olmaq. dəsdən düşmək).

qalan işə qar yağar.

qaldı arxada anılar, yaslayış bərə verməz. (**yaslayış**: yas tutuş).

qalib dəğişmək. (ölmək).

qalib kəsilmək. (donaqlamaq. donaq almaq).

qalib kimi uyumaq. (qımıldamadan, dinc yatmaq).

qalibının, donunun əri olmamaq. (görünüşü umdurduğu kimi olmamaq).

qalın his. (qurum -**qaranlığın qurum kimi yağması** qaranlığın getdikcə artması).

qan çıxmaq. (qan tökülmək. savaş düşmək).

qan güdmək. (öc almaq).

qan hər yanı götürmək. (hər yanı qan tutmaq. çox qan axmaq).

qan istəmək. (ölüm istəmək).

qan kəsilmək. (qıpqırmızı olmaq).

qan qusdurmaq. (çox incitmək).

qan tər içində. (çox tərlı).

qan tutmuşlar. (şaşqına uğramışlar).

qanat büküp budağa qondu.

qanına yerikləmək, susamaq. (öldürməyin istəmək).

qanırsan qan, qanmısan yan! (külün çıxsın).

qanlı piçaqlı. (birbirinə qənim).

qanmaz özüylə düşmandır, başaqaşıylə necə dost olur. (**başaqaşıyla**: başqaşıyla).

qanmazlıqdan yoğun yoxsulluq, qanmaqlıqdan yoğun varlıq, düşünmədən yoğun qulluq yox.

(**yoğun**: ağır). (**qulluq**: yükünüş. ibadət).



qap baca açıq. (qorunmasız).

qapağsızı qapağlı görən, qulağlı qulaqsız duyan kimdir?.

qapaq daşı. (geniş, yassı daş).

qapı dıŝarı edmək. (qoğmaq).

qapı duvar. (döğülüb açılmıyan qapı).

qapı ərləri. (əsgidən paşaların əl altı qolçuları, sərbazları).

qapı qapamaca. (evdə kimsə qalamayaraq bağı qapılar).

qapı qolu. (qol dəmiri. sürmə).

qapıdan qoğsan bacadan düşər. (çox üzlü. sırtıq).

qapını böyük açmaq. (çox tükətmək).

qapını qoyub, damdan düşür.

qapırcaq zıncırovı. {qocalıqda uşağı olmaq. (**qapırcaq**: tabut)}.

qaplan yesin aslan, nəyimə.

qapmış qapılmış könüllər. (aşiq məşuq olanlar).

qar çalması. (qar halvası. doşabla qarışdırılıb yeyilir).

qar quyusu. (yayın işlətmək üçün qar saxlanılan quyusu).

qar suyundan qaymaq tutar. (çox bacarıqlı olan).

qar suyundan qaymaq tutulmaz.

qar suyundan qaymaq tutur. (çox kələk birinə deyilir).

qar topu. (1. qardan yapılmış yuvarlaq. 1. ağ tombul).

qar yağar yer ağarar, mənim üzüm qaralar, könül qalsa yar alar, soyuq düşər gülüm saralar.

(**qaralar**: qar alar).

qara badımcan kolu kimi, yol üsdə bitmə.

qara baş. (dərdli baş).

qara çalı. (ara pozan).

qara çaydan, çöl çayı, ocaq başı.

qara dəniz. (şimal dənizi).

qara güclər. (uymal güclər). (**uymal**: avanal. mütəssib).

qara gün. (böyük yas).

qara günlərin qutsuz bucağı, qarılının otsuz ocağı.

qara qabarcıq. (qoyunlardan bulaşan qara çiban. qorxunc kəsəl).

qara qablı pitik. {(iş ərlərinə bəlli olan kitab). (**iş ərlərinə**: əhli fənnə)}.

qara qara düşünmək. (üzüntülü düşünmək).

qara qara qarqalar, qalın qalın qar qalağın qabağında, qar qar qarıldeşirlar.

qara qarqa qar istəyir, qəhrəman arvat istəyir, arvadda paltar istəyir, paltarda pul istəyir, pulda qəhrəman istəyir, qəhrəman arvat istəyir.

qara qatıq. (fisincan xuruşu).

qara qatır qapıda yatır, gəl gedənə şıllaq atır?.

qara qış. (qışın çilləsi).

qara maşa. (incə əsmər, küçük müçük qız, qadın).

qara öküz aranda, çıxar gün qızaranda, hodaq murada çatar, torpaqdan bar alanda.

qara pişik gəzmək. (işsiz qalib qavqa aramaq). –**o qara pişiyin gəzir!**

qara saçlar ağ topuğa çatılıb.

qara suları. {(**qara**: topraq). dəniz qıyısında olan böyük göllər}.

qara varlı. (çox varlı).

qara yağız. (qoyu, iti əsmər).

qara yaşlı. (acıntısı çox olan kimsə).

qara yel. (şumal yeli).

qarabaxt topu, qara bulut kimi könlüm göyün bürüdü.

qarabaxt. (umduğun bulmayn).

qaraqış qarada (ovada. çöldə), .

qaraqol gəmisı. (ortalılığı yoxlamaq üçün gəzən gəmi).

qaraqucaq gürəşi. (yağlı gürəş). (**yağlı gürəş**: gövdəni zeytunla yağlayıb, çimənlikdə aparılan gürəş).

qaraltılara oldu ömrüm oyuncaq. (**qaraltılara** : oyulara. sanuğlara. xiyallara. ovhamlara).

qaranğunu yıxıb durub, dan gəliri, dan gəlir, allı dürlü boyan boyub, yaz gəliri, yaz gəlir.

yaz gəlibdir yaşıl ösər, alğa çıxar, topraq busar, bülbül güldən gülə tovsar

yaz gəliri, yaz gəlir. (**yaşıl ösər**: göy gögərər). (**alğa**: alala. lala). (**busar**: **pusar**.

bozalar. rəng dəyişər). (**tovsar** : qaçar. atılıb qonar)

-ağ bulutdan yağış yağar, yerli yerdən bulaq çoğar, xoş yoxumlu günəş

doğar, yaz gəliri, yaz gəlir. (**çoğar**: çoğ çoğ vurub qaynar)

düz bəzənər, dağ bəzənər, çöl bəzənər, bağ bəzənər, el bəzənər, el

bəyənər,

yaz gəliri yaz gəlir.

yetib gəlyən el bayramı barınğıza qulayın. (**yetib gəlyən** : qarşidan gələn).

(**qulayın**: qutlayın).

qaranın biri. (pezəvərin, kəlin, heykəllinin biri).

qaranqudan çıxmağa, doğru yola baxmağa, gün işığın almali, yol işığın yaxmalı.

qaranquluq gecədə, ay olmasa, ulduzlar pırıl parlar.

qaranlığa ox atmaq. (aranı qarışdırmaq).

qaranlığa saplanmaq. (qaranlığa dalmaq).

qaranlıq enmişidi, qurd payın yenmişidi. (**yenmişidi**: yemişidi).

qaranlıq gecə, dar keçit.

qaranlıqda aşasan, adaqlın qara olur. (**aşasan**: yesən).

qaranlıqda hamı birbirinə oxşar.

qarasevda doğan yerdə, can çıxardı yerindən.

qarda gəzər, ləpir qoymaz. (**ləpir**: iz). (çox zirəh, huşlu).

qarın, ömür boyu yoldaşın.

qarından, qursaqdan atmaq. (bilməmişdə, bilirmiş kimi ucadan danışmaq).

qarış qarış gəzmək. (hər yanı dolaşmaq).

qarıya vurmaq. {(**qara**: topraq. quraq). sudan toprağa atılmaq}.

qarqa pox yemədən. (irt erkən). (**irt**: səhər).

qarqa yemi pox olar.

qarqaya kalağ, çəkirgəyə mələx, quyğuna mətərsək dedik, burdan başladı ərişginliyimiz  
(kahılığımız).

qarqıdalı qoğruldu, saçağ göyə sovruldu. (**saçağ**: qarqıdalı saçağı).

qarlı dağlar ara var. (uzaq ara var).

qarnı burnunda olmaq. (şişmək). (hər nəyi iyləmək).

qarnı doyar, şeyi doymaz. (həmişə fikri həvəskarlığda olan erkək). (həşəri kişi).

qarnım kürəyimə qovuşub, mənimki məndən sovuşub.

qarnımdan çıxan qada, kimə gedim səndən dada. (kəndi uşağı).

qarşından gələn. (pişapış).

qarşılığı yoxdu verən sevginin.

qarşılıq söyləvi. (yanıtlama üçün qılınan qonuşma).

qarşılıq vermək. (cəvab vermək) .

qarul almaq. (cibhə tutumaq).

qasıb qoğurmaq. (sıxıb sıxışdırıb üzmək).

qasqatı qalmaq. (donub çalışmaz qalmaq).

qaş altında gözün var deməmək. (güldən ağır söz deməmək).

qaş çatmazdan. (kөнüllə. küsmədən). -**qaş çatmazdan** alıb getdi.

qaş düzəltməgin yerində, göz çıxartmağın nədir!?

qaş ilə göz arası. (qıl payı).

qaşığı atmaq. (qaşığılamaq) .

qaşığı düşmanı. (əş. arvad).

qaşığı qalibi. ( sıxışığı).

qaşığıla yedirdib sapıyla gözünü oymaq. (bir iyilik ardıca sonra qat qat üzüntü vermək).

qaşqaküvən qəhbə. (**yaman**). (adlım qəhbə ). (**qaşqaküvən**. kürəyində iri ləkə olan yılxı, heyvan. qaşqası kürəyində olan).

qaşqaküvən qəhbə. (yaman). (adlım qəhbə ). (**qaşqaküvən**. kürəyində iri ləkə olan yılxı, heyvan. qaşqası kürəyində olan).

qaşla göz arasında. (kimsə sezmədən. qısa sürəddə).

qaşları yaylanmış. (qaşları yay kimi uzanmış).

qaşların dartıb, gözün bərədib.

qaşlı gözlü. (üzü gözəl).

qat çıxmaq. (təbəqə çıxmaq). -**qat çıxmam**: ürəyim döyünər.

qat qat döşək döşüb düşər üstünə, yuvarlanıb, ağdaranıb yatar gün. (uşaqlıq, gənclik).

qat qat. (çox çox). -**qat qat** ağlamaq. -**qat qat** gülmək.

qat söz. (sərt, qırıcı söz).

qat ürək. (bərk ürək.acımaz).

qat ürək. (daş ürək).

qatıq edmək. (yavanlıq edmək). –pəniri çörəyə **qatığ ed**.

qatır mıncığı. (böyük, göy mıncıq).

qatmaqlı yalan. (yalan üsdə yalan). (**qatmaqlı**: qatmərli).

qatmaqlı yuxu. (dərin, dadlı yuxu). (**qatmaqlı**: qatmərli).

qavalı çala çala geddim bağa, bağdaki qızlarınan oynamağa, əl atdım böyük qızın məməsinə,  
çiçik qız harayladı nənəsinə, nənəsi çıxdı dama, bir daş vurdu qabırqama,  
qabırqami tuta tuta getdim xana, xan dedi: qaşi qərə gözi qərə, nə  
tüşmüsən bu çöllərə.

qavqalı ev gurultu patırtı içində olar ev.

qavqanı basmaq. (açmaq. həll etmək).

qavuş sallamaq. (qoğuş sallamaq. yaltaqlanmaq).

qaya kimi. (çox sağlam).

qayalı boğazlarda yön arayan bir gəmi.

qayğı bitsə, sevgi bitər.

qayqanaq yeməli, bir gün bizdə bir gün sizdə.

qayqı duruşu. {sayqı göstərən durma, yürüş (rəfdar) yolu}.

qaynana dili. (zuğları iti tikənli bitgi çeşidi).

qayra açılmış, qapılar, bəzənib süsənmiş, odalar, al alalvan dolu ayaqlar. (**qayra**: dalına, arxasına dək). (**ayaqlar**: giləslər. livanlar).

qazan dibdən qara, səninki məndən qara. (sən məndən yamansan).

qazan qapaqlı qaynar. (heç nəyin iç üzünü bəllənməz).

qazan qaynar, çər tövrəyə bayıldıcı alıcı qoxu yarar. çər tövrəyə (**çər dövrək** : dövrə bər). (**bayıldıcı**: məst eliyən).

qazan qazıtısı. (tağar dibi. yaşlıların olan cocuqları. yaşlı çağın beşiyi).

qazma diş. (it diş. göz diş).

qaznım qaynır, pişiyim oynur. (kefim yerində).

qıcıq vermək. (boğazı qaşındırıb öksürmək).

qıdır qıdır. (arın arın. tətəmiz). (yuğnaqda əl gövdəyə sürtüləndə çıxan səs).

qıçları qırılmaq. (bacaqları qopmaq. çox yorulmaq).

qıçları qırılmaq. (bacaqları qopmaq. çox yorulmaq).

qıllar qulluğun gecə gündüz, tapırdan kiməsnə döndərməyə üz.

qıldan incə, qılışdan kəsgin. (**qılışdan**: qılıncdan).

qıldan nəm qapmaq. (hər nədən etgilənmək).

qıldığın işdən, tutduğun yoldan, soğunma, üşünmə. (**üşünmə**: çəkinmə).

qılı belə qıpırdamaz.

qılıcdan arda qalanlar. (ölümdən qurtulanlar).

qılıcı sınımış, yayı yasılmış. (**yasılmış**: əgilmək. çürümək).

qılığ edinmək. (alışmaq. adət etmək).

qılına toxunmamaq. (heç toxunmamaq).

qılınıb yana qudurma. (özündən çıxıb yavalıq qoyulma).

qılpcılıq bir uruş deyil, bir çeşit çevrən görüşüdü. (**qılpcılıq** : məzahçılıq. zarafatçılıq). (**uruş**: xulq. əxlaq).

qınçılıqlar qapayan, gençiliklər açayan. (**qınçılıqlar**: zorluqları. ağrıqları).

qıp qızıl yalançı. (**qıp qızıl**: çox).

qıpq göz. (yarı qapalı göz).

qır keçmə. (çaşma. kırırma.).

qır qaynatmaq. (öz işin bıxaxıb dosluq işlərinə baxmaq).

qır vermək. (qırıtmaq).

qırağna güvənən, əşsiz qalar. (**qırağa**: yada. özgəsinə). (pilova gedib, evdəki bulqurdan olmaq. (**olmaq**: qalmaq)).

qırağna baxıb bez aldıq, danışdırdıq söz aldıq, qarı savduq yağıya qaldıq. (**yağıya**: yağışa).

qıranı qıran gəlsin.

qırx gün, qırxıda qırpı qırtıq gün.

qırxılıb, qalsın saqqalım!. (and içmə sözlərindən biridir).

qırxında uslanmamış, uzaq qalar barınmaz. (**barınmaz**: yetişməz).

qırxlara qarıştı. (**qırxlara**: çoxluğa).

qırxlısan pişməyivə çox qalırı.

qırxlıyıq pişgəmişə çox var hələ. (**qırxlıyıq**: körpəyiz). (**pişgəmişə**: pişməmişə).

qırtıq könül, sınıq ürək, yarım qalan arzular, çilə toxlu bir yaşam. (**çilə toxlu**: dərdlə dolu).

qırtıq ümidlər, üzük əllər.

qırtıqların könlü gülər, kor edsən, heçin yetməz el dərdinə, min desən, cığanların canı çıxar ver desən. ölüq təni dirik bolar al səsini anğsa  
(**qırtıqların**: bəd əsillərin).



(**kor edsən**: şərdən söz edsən).

(**heçin**: heçvax).

(**min desən**: min yol desən)

(**cığanların** : paxılların).

(**anğsa**: alsa. duysa. ).

qırılmayan sevgilər qırar qalan sevgilər.

qırılsın atan əllər, ağlar qoyan gözəllər. (**atan**: oxluyan. ovlayan).

qırqıralama. (alaylamaq).

qırtlağa basmaq. (çox yemək).

qırtlaq qırtlağa gəlmək. (qiyasıya döğüşmək). (**qiyasıya**: acımasızın. dehşət).

qısa uçqur kimi, aradan çıxmaq, qaçmaq. (**uçqur**: tuman bağı).

qısar qapı, əzər ayağ, uzun olsa quyruğun. (**qısar**: sıxar).

qısarmış gün, uzarmış tün.

qısır iş. (verimsiz iş).

qısqaç gözlük. (kəpənək gözlük. burundab tutduran qolsuz gözlük).

qıstelinə basmaq. (ən qızdırıcı yerinə basmaq). (ən həssas yerinə basmaq).

qış keçər, yaz dönər.

qışda soyuq, yayda quruq, gündə xəzəl, yazda gülər üzü sevgimin.

qışın qar yağa, yazın yağmur, tökülən qanları yıllarca yumaz.

qışın nəyinə, gün əğri durur, yaz doğru günə, doğru durur.

qıt qanısla inanış, düşmandır düşüncəyə.

qıtlıq uğursuzluq carçısı. (kəmlik heçin açıqlığa, sərbəsliyə götürməz).

qıvrışıq quvur, tüstüsü düz, buruşuq yuva, doğruşuq ilan. (**quvur**: govur. boru).

qıy baxış. (göz ucu baxış).

qıya qıya baxsan göz ucu, görənin başın dağıdar. (**başın dağıdar**: ağlın alar).

qiyabında. (sirtında. arxasında).

qıyaca qaş göz oynatdın, nə qıyan yarə bənzərsən. (**qıyaca**: rəqibə). (**qıyan**: zalim).

qıyını bıra q suya dal, təpirmədən, çapır yox. (**təpirmədən**: çalbişmadan. almaşmadan. dəğişmədən). (**çapır**: təqdir. yaşyazı).

qıyma qılım qaşların.

qıymaq. (qəsd etmək).

qız avçısı. (qızları başdan çıxaran).

qız evində pilov süzülər, oğlan evində dodaq büzülər.

qız girdəgə girər, iç üzü onda çıxar.

qızaq yapmaq. (züvmək. qaymaq).

qızı doğ, beşikdə boğ. (ərəblər sözüdür).

qızıb küsüb qırmayın.

qızıqdırmaq. (maraqlandırmaq. cəlb etmək).

qızıl alma. (movud yer, torpağ).

qızıl qurşuna tuşlanasan.

qızıl yumurtlamaq. (saçma sapan sözlər söyləmək).

qızıydım sultaniydım, adaqlandım xan oldum, ərə getdim qul oldum, düşdüm astaniya, çul oldum.

qızqın sevgilin alavlanan odu, axımlı duyqular oyadır.

qoca cəviz qocaldıqca ışıqın verir budadıqca. (**ışıqın**: pöhrə. cücəri).

qocadan əl tutan gəncin dayağı bərk tutar.

qocalar ocağı otsuz olmasın, gələn günü qutsuz olmasın.

qocaldıqca qulaq ağır olmalı, işi iyi seçməli. (yaşlandıqca sözə az maraqlan, işə çox).

qocalıq basdı məni, yoxsulluq asdı məni, demərəm hə birinə, ölümlük yasdı məni.

qocaya eşşək gərək, cavana arvad.

qoğuş uçurmaq. (şayiə ötürmək).

qol atmaq. (çevrəyə yayılmaq).

qol basdı (gürəşdə). (çıxmaz).

qol çırmayıb sümük sındırmaq. (bacarığına candan oynamaq).

qol qanat gərmək. (birbirin qorumaq).

qol vurmaq. (qol gəzmək. dolaşmaq).

qolaçan edmək. (bölğəni tanımaq çün gözdən keçirmək).

qolay keçər iş düşər, yazda keçər qış düşər. (iş: çətinlik).

qolayını bulmaq. (iş yoluna qoya bilmək. başarısın işə tutmaq).

qoltuq dəğnəğiylə. (başqaların yardımıylə).

qoltuq qapı. (1.böyük qapıların içində qoyulan qətlənib keçmək üçün bir kişilik qapı. quzu qapı. 1. evlərdə ana qapıdan başqa, ev uşaqları, qulluqçuları üçün qapısı).

qoltuqda olmaq. (özgə köməyilə keçinmək).

qolu əlsiz qaldı, əli qolsuz qaldı.

qolu uzun. (əli uzun. gücü çatar. əli yetər).

qona köçə. (dura gedə).

qonaq gedər ev qalar, seldə gedər qum qalar.

qonar köçər qonaqdır, sevgi adlı eşqimiz, inanmaki dönüb gələr keçmişiz.

qonşu qapısına çevirmək. (bir yerə gərəkməzin sıx sıx uğramaq).

qonşuda pişər, bizədə düşər. (qonşudan pay güdən üçün deyilir).

qonşunun toyuğu qonşuya qaz görünür. (öz malın qoyub, gözü özgə malında qalan acgöz).

qonşuya ərişdə kəsər, özünə umac oğanmaz.

qorxduğun başıva gəlsin. (qarqış).

qorxu dağları bəklər. (qorxu hər an vardır).

qoşmaçı, yalançı.

qovr elər yaram. (alovlanar yaram).

qoyun qurtdan qorxar.

qoyun yoxdurki qurtdan qorxmuya.

qoz qırmaq. (varın, çıxarın göstərmək. - görək nə **qoz qırır**).

qoz qozalaq çıxartmaq. (qoz üstə qoz qoymaq).

qoz ola badam ola, özü də bir adam ola.

qucağına düşmək. (içinə düşmək).

quda gəzmək. (evlənməyə qız aramaq).

ququq kimi qalmaq. (tək başına oturmaq, qalmaq).

qulaç atmaq. (qol çalı üzmək).

qulağa xoş gələn adam, gözədə gözəl görünər.

qulağı çanda, gözü yolda. (**çanda**: zəngdə, səsdə).

qulağı dəlik. (duyduğun çabuq ötəsinə ötürən).

qulağı kirişdə. (nə söylənəcəyinə maraqlanmaq). (**kirişdə**: yayda. zəhdə. kamanda).

qulağına çalınmaq. (başqalarına söylənirkən duymaq).

qulağına fisıldamaq. (yavaşca qulağına söyləmək).

qulaq asmaq. (önəm vermək. aldırmaq).

qulaq salmadan. (qulaq asmadan).

qulaq tikmək. (qulaq yatırtmaq).

qulaq tutmaq. (qulaq asmaq).

qulaq vermək. (duymağa çalışmaq).

qulaqla duyub, əliylə tutub.

qulaqları çınlasın. (kimsədən söz edirkən onun sevildiyini bildirən söz).

qulaqların dikmək. (qulaqların şüv tutmaq, şaxlamaq). (mal qara).

qulluğuzdayım. (yanıt. -qulluq yiyəsi olasız).

qulluq qaçağı. (əsgər qaçağı. devlət qulluğundan qaçıman).

qulp qoymaq. (qulp taxmaq. əksik, yetərsiz saymaq).

qulp taxmaq. (1.qulp qoymaq. əksik, yetərsiz saymaq. 1. əl atmaq. qılmğa çalışmaq. –qalması işə **qulp taxıb.**).

qulpunu tapmaq. (mahanasın yaratmaq).

qulun atmaq. (at eşək yavru düşürmək).

qulunc qırmaq. {damarları oğsalamaq. (**qulunc:** gövdədə, damarların çaprazlaşması. özəlliklə onqura sınırlarının (damarlarının) tutması)}.

qundağa girdin, qoyun aldın. (**qoyun:** xuyun).

qurbağa bacı yeriyənmir, bacısında alır dalına.

qurban gedən yoldaşına!, yolda qaldın, düşdün daşına, yoldaki daş düşsə ayağ başına, yol sənin daş sənin çıxanmadın! daş olar başına.

qurban ollam düşmənə, qoymaz məni düşməyə.

qurbət eldə, öz elivin itidə yaxın sayılar.

qurd ağzından gəmik qapar. (çox bacarıqlı).

qurd dumanlığı sevər. (kötü diləklilər ortalığın qarışıqlığının sevər).

qurd düdüğü. (ajir).

qurd kimi. (işini bilir).

qurd quyusu. (dibinə ucu sivri qazıq taxılmış, qoni (qıf) biçimli qurd duzağı). (**qazıq**: çubuq. şiş).

qurd olub dirən. (**dirən**: yırtan).

qurdla quzu olmaq. (birbirinə düşman).

qurdların tökmək. (**qurdu** **qırmaq**. acısın töküüb yanqısın qoymaq).

qurdlayan barmağuvun sağlığına!

qurdu basan, qurda salan it olur, yorqa gedib, yorulmayan at olur.

qurdu tökməlidir. (qaşınması, kin öcü olan açmalıdır. yaşam güdədir, yaramaz güdəsin).

qurralanma bu qonduğa yurduna, durma sağru devir devir içilər, köçək qalmaz, əğlənməzsən  
köçərsən, səndə barıb bir devirdə içərsən.

qurşağın sıx. (tutumlu davran. dözümin olsun).

quru başına qalmaq. (tək, yalnız qalmaq).

quru əkmək. (yavan əkmək. qatıqız əkmək. qatqsız əkmək).

quru qafa. (beyni çalışmayan).

quru sıkı yapmaq. (boş qoraqa sıxmaq. qorxutmaq). (**qoraqa**: silaha).

quru soğuş. (şehi az çox üşütməyən soğuş).

quruyan yaprağın saplağı qopmayır öz gövdəsindən, olmasın səndən ilqarlı qurumuş saplağ.

(**saplağ**: qılıp). (**ilqarlıdır**: bəfalıdır).

qussə kidir baş ucuvu almasın. (**alqış**).

qussələri daşa vur, quraqları yaşa vur, tutulsa ürək, zəngi alıb mənə vur.

quş balası, yavru ağzı böyük olur.

quş dala qonduramamaq. (kəsin bir sonuca vədirdəməmə, qərarə gələməmək).

quş dili oxumaq. (bir sözü yahaltıcı biçimdə bəzəmək).

quş əti qulan sütü yeditmək. (**qulan. kolan**: yaban at). (tapılmaz nərsələrlə bəsləmək).

quş kimi uçub, su kimi axıb, gül kimi solan sevgi.

quş qanatsız, kimsə yarsız olmasın.

quş qonduğu dalın qırılmasından qorxmaz, güvəndiyi dal deyil güvən alar qanatdan.

quş təkin uçan anlar, bunu yaşayan anlar.

quş uçar avlar, kişi işlər dişlər.

quş uçmaz kərvan keçməz. (ıssız, sapa yer). (**sapa**: qıraq).

quş uçmaz kolan yeriməz, göz görəməz uca dağlar. (**kolan**: yaban at).

quş uçub, yələk qalmış.

quş uçurtmaq. (1. bara qoymaq. uçqunmaq. yangılmaq. 1. əldən qoymaq. 1. bir qonuyu kölgələtmək üçün araya söz qatmaq).

quş ürəkli. (qorxaq. ürəksiz).

quş yuxusu. (quşqu içində yuxu).

quşaqdan quşaqqa. (nəsildən nəsilə).

qut qovuş versə yiyə quluna, gündə işi yüksəlibən yuxar ağar. (**qovuş**: fürsət). (**yyə**: tanrı).

(**ağar**: qalxar).

qutlu illər, uğurlu işlər. (**alqış**).

qutlu olsun bayquşa viranələr.

quvar edmək. (açılıb, çatlayıb qalmaq). -görcək könlüm **quvar elədi**.

quyuğu qapana sıxışmaq (qısılmaq). (quyuğu qapı arasında qalmaq).

quyuğun tava sapına çevirmək. (çox övmək).

quyruq acısı. (əski hinc, ök).

quyruq sallamaq. (yaltaqlanmaq. kefsiz olmaq. küsgün olmaq).

quyruqlu ulduz. (arxasında işıqlı bir iz daşıyan ulduz).

quyruqlu yalan. (dibin ucun yığışdıralamıyan yalan).

quyu qapmış. (quyu utmuş). (**qarqış**).

quyuq sözləri, oyaq gözləri, soyuq işləri, issi üzləri.

quyusun qazmaq. (qay qadıya salmaq. bəlaya salmaq).

quzu kimi. (uysal. sözbəxım).

quzu qapı. (qoltuq qapı.böyük qapıların içində qoyulan qətlənib keçmək üçün bir kişilik qapı).

qorxmaz götə tez girər. (qorxan göze çöp düşər deyiminin tersi).

lap ağın çıxartdın. lap lağ elədiz ha.özünü dolamısız ha.

lap zirək olan oldurki zirəklik eləmiyə.

ləmbər ləmbər dalqayan, şol dənizdən iz qalmaz.

ləpəni demə düğünü de, dənəni demə, büyünü de.

malı dəğərindən baha alana, mal gərəkdı, malını dəğərindən baha satana da pul gərəkdı.

(**dəğərindən**: qiymətdən).

mandır söyləməsi. (**mandır**: ayıbdır). (övünmək kimi olmasın ama (bıraq)).



markopolo yazır "toruz dağları". bu dağ inaq dağının (eynalının) keçmiş adıdır .

maşallah çox böyük adamdı, öküzə deyir çəkil mən gəldim.

maşın gəldi toz elədi, qız oğlana göz elədi, mən nə bilim kim elədi, hər neynədi, o elədi.

mat qalmasan, matah olmasan.

mazoxizm, sadism nədir?. -"en güclü söğüq, zor olandır ". (**söğüq**: nifrət).

məhmədcikləri. (türk döğüşçüləri).

məhv eliyaq bu şahı, bu şah, bu şah bu şahı. (devrim bağırtıları).

mən çətəldə değılim, çətəl mənim içimdə. (**çətəl**: qurbət).

mən deyirəm ürc yığıldı, sən deyirsən götümə taxıldı. (**ürc**: minarə).

mən həmədanda on kərđi boyu tullanardım. (araz gunduz).

mən könül verdim ona, qıyqacı baxıb, yana getdi, əğıldim tutam yıxıq könlümü, tulladı təpik,  
çala getdi.

mən ləpədən deyirəm, o dəvədən.

mən oxudum inanmadım bıraxdım.

mən öləndə demişəm aşqalımı at itlərə.

mən səni öylə sevirəmki, hər nə acı versən yeyərəm, amma gözüvü çıxararam, bir acı söz  
desən.

mən səni sevilənədək sevecəğıim.

mən səninlə sevdim sevməyi.

mən tapdım, sən qapdım.

mən yeyim, sən qoxla. (**qoxla**: iylə).

məndə öcüş səndə seviş yükənməz, məndə üzüş səndə umud göğərməz.. (**yükənməz**:  
yüklənməz). (**göğərməz**. kök salmaz).

məndə seviş səndə söğüş, məndə güvən səndə quşqu tükənməz.

məndən yuxumu qapdın, vardın yalavuz yatdın, aytqıl nə bələdir bu, eşqin nə dilər məndən.

(**yalavuz**: təkinə). (**aytqıl**: de görüm).

mənə mısın düməmək. (aldırmamaq).

mənə nə, qarasan ağ, çirkinsən gözəl, sayqın olursa mənə, min sayqılı mən sənə.

mənə toxunmayan ilan, min yaşasın.

mənə yoxdi, içinə poxdı. (bir şeyinki tapını (mənfəəti) mənə yox içinə pox olsun anlamında).

məni bu aşq işindən əkic yığmaz, ki olcayın işi açmaza baxmaz. (**əkic**: pənd). (**olcum işi**

**açmaza baxmaz**: təqdirin işi tədbirə yarmaz).

məni candan usandırdı, çorundan yar usanmazmı?. çoğunlar yandı ahımdən, amacım şəmi

yanmazmı?. (**çorundan**: cəfadan). (**çoğunlar**: fələklər) (**amacım**: muradım).

(fuzuli).

məni götü qazıqlılar bulur. (**götü qazıqlılar**: götvərənlər).

məni nə istədiyim kimi görə bilərsiz, nə istədiyiz kimi.

məni olduğum kimi gör.

məni özümdən sorma özümdə deyilim, bir başqası oturub yerimdə mənim. doslara söyləsən,

tanımam deyər, qınama dosları dediği sözə, mən kiməm özümdə varam.

yoxluğum nə gərək mənə, varikən görmədim dəğir.

böylə keçir, böylə keçməz, olduğum bəllidir sənə.

məni sikənin siki sən boydadır.

məni yazıq elədin, iki əlim bir başım oldu.

mənim pişmiş aşıma soyuq su calama! (mənim əməklə (zəhmətilə) çatdığım (açıttı) fürsəti

yandırma).

mənim təkcə məssəbim, məssəbləri tanımaq.

mənimki bitsin, səninki batsın.

mənligini itirmək. (özvarlığın itirmək).

mənlik savaşı. (hər nədə, yerdə kəndini düşünmək).

mənsiz necəsən, bilgin yox, sənsiz yanırım, bilsin o.

mərcimək kimi biridir, nə kürəyi var, nə gövüsü. (**gövüsü**: döşü).

mikail müşfiq arzuların gördüyü, görünən daşlara çırpdı, bunun adı gürəş deyil! bunun adı yaşamla istəklərin acı döğüşü, uyqunlaşmamasıdır!.

min darağda bezi olmaq. (çox nələrlə uğraşmaq. başı çox qarışıq olmaq).

min dərədən su gətirir. (əlin kola kosa atmaq. nərsəni inandırmağa çalışmaq).

min küzənin qılıpı olmaq. (yaltaqca, qalmasın dələduzluğa əl atmaq).

minbir ayaq bir ayaq üstünə. (çox qalabaqlı).

mıncıq göz. (kiçik göz).

mindığı dalı kəsmək. (kəndisinə gərəkli, yararlı olan nərsəni yıxmaq).

minək daşı. (eskiçağ varlı evlərinin qapısında hevana minmək üçün iki tayında yerləşən daş).

minin yarısı beşyüz. (şaka yoluyla çox düşünmə, aldırma).

mırtının başı yarımdu.

mutluydum, sende mutlusun sandım.

mutluyum mutlu, çilə qalmadı, girişin toya coşuna, vur çatlasın doslar aşqına, çəkməyə belə ağrı qalmadı. nə mutlu günlər keçirdi başım, güllü bostanlı gənclik yaşım, dərdləri bırax, keflərə varın, şənlik yeli əsir başımda mənəm. (türkü).

naxcivan sayığı sor sorağ. -kef əhval -ay balam, nə təhərsən!, vəziyyət zad, -sən nə təhərsən qardaş. (**sor sorağ**: kef əhval).

naxır kökündən yoxdu, ala danasın gəzir.

nazlamalar

balama qurban dayçalar

balam haçan əl çalar,  
 balama qurban məklər  
 balam haçan ıməklər,  
 balama qurban ılanlar  
 balam haçan dil anlar  
 balama qurban xalası  
 balam qızıl parası  
 balama qurban daylaqlar  
 balam haçan oynaqlar  
 balama qurban meyvələr  
 balam haçan evlənər  
 balama qurban serçələr,  
 balam ne vaxt dirçələr.

**(daylaq:** altı aydan oniki aylıq dayça, at balası).

**(dayça:** on aylıq at balası).

ne yedin dolma, qonağa, qonağ olma.

necə qolaymış sevib sevilmək! qıraqda qaldıq, gecin tanıdıq, batmışıydı gün, baraq aradıq.

**(baraq:** duraq. tufağ. mənzil).

necə necəsən, denə necəsən, genə necəsən, axi necəsən.

necə yaşayın seçmədin, necə ölməyin barı seç. **(yaşayın:** yaşamavı).

neçə atalı. (atası bəlli olmayan).

neçə yaşamaq, necə yaşamaq, söz bundadır.

neyləsin neyləməsin. (nə yapır yapır. nə yapsın nəymasın).

nə bileydin unudardın belə tez, sevməseydim səni heç böylədə gec.

nə çox bağışlayan, bağışlanmamış.

nə çox dərin düşdük bataq, nə çox uca qalxdıq qalaq.

nə dadı var nə duzu, ətsiz verdi govduşu.

nə dahı çox qarlar, genə yaya qalmaz. **(qarlar:** qar yağar).

nə darıxan var nədə darılan, yalnız gənələn bol.

nə görünməz, nə gözlənməz. (sana gəlməz, başa gələr). (**sana**: təsəvvürə).

nə gözəl anlaşıdıq, paylaşdıq, dad alıb dadlaşdıq, nədə tez söğüşüb yadlaşdıq.

nə gözəlmiş adamlıqla, düşünməklə yaşamaq.

nə gözləsə önündə, onu görsə günündə, qutlu yaşam xoş ömür, onun olar həmişə.

nə iş qaldı gəlməmişki başıma, artıq qada, artıq çilə çəkəməm.

nə itin, nə ipin, nə odun, nə istisin istəməm belə.

nə qara duyqular gəzir başında sənin, sanırım uçmuş usun baş itirmisən, bir ayrılıq yıxsan  
böylə dünyanı, yaşam bağında, ölüm kolun sən bitirmisən.

nə qorxum dalqalardan var, nə qarqış yağdıran qışdan, geniş derya kimi sinəmdə sarsılmaz,  
ağırılıqım var. (**ağırılıqım**: astlığım. vüqarım).

nə oxul varımız yazaq, nə damlayız, dənizi yaşadaq. (**oxul**: məktəb).

nə ölüsü var quylasın, nə düşəni var ağlayasın. (**düşəni**: şəhidi).

nə öylə suluq olaydı, nə böylə quyuq.

nə sevgiyə gərəklisin, nə sevilməyə, nə bilim neçün yaradıb yaradan səni!.

nə sizdə suç nə məndə günah.

nə üstünə düşmüşsən axı. (nə istisən axı).

nə yandıran, nə yaxan burda, tüstü varsa gör nərədən.

nə yavaş ol asıl, nə yeyin ol bası. (dəngəvi qoru. artıq əsgikliyin qaldır).

nədən böylə daluq, keçmişə aluq, gələyə qapuq?. (**daluq**: pərişan. aşüfdə). (**aluq**: halusinə olmuş.  
qapılmış). (**gələyə** : gələyə). (**qapuq**: bağlı qapı).

nədən dolayı. (nə səbəbdən).

nədən sanırıq sevdiyimiz sevəcək bizi.

nədən tərs baxırsan, türkün doğuz ətinə baxdığı kimi" (h<sup>o</sup>uz tu pəuru uaynu, nluq nı  
 pəuıppı hıuqı uıhı uayı"): kötü kötü baxan kişiyi betimlemek üçün  
 kullanılan ırqçı bir ermənicə deyiş. (**betimləmək**: təsvir etmək).

nəğd edilmiş. (sağlanmış. əldə edilmiş). -**sağlanmış** qazanc.

nəm hardan. (bəllənməz yerdən).

nərsə var dəgır, nərsə var dəlır, nərsə var deşır, nərsə var kəsır, nərsə var yıxır, nərsə var  
 çəkır, nərsə var alır, nərsə var verır.

nərsənin dallanıb budaqlanması. (yayılməsi).

nərsənin dallanıb budaqlanması. (yayılməsi).

nəyin uğrunda düşdün sorağa, sən istəmədin, devran saldı uzağa. (**ağ**).

nin kimi. (nin kimi). dar qaranlıq yer.

nisgil içrə qalmıyasan. (alqış).

nisgilin dinsin. (həsərətı sönsün) .

nisgillə vuruldum qurşun yerinə. (**nisgillə**: həsərətə).

o biri barmaqlar birlikdə, baş barmağı bambaçalayıb, deyərlər. - ala başuva kül başuva, külə  
 qalasan böyümüyəsən, bu işləri görmürəsən.

o dərək vermədikı, kor gözünə dərman ola. (**o dərək**: o qədər. eybələ).

o duvar mənım, bu duvar sənım. (kefli olub valaylıyraq yerımək. o yan bu yana dəğərək yerımək).

o gedən getdimi dönməz geriyə, istəsən qulluğuna el yeriyə, səndə tutmaqımı dilərsən bu  
 yolu, sevgi uğrunda bitənlər nə olur! .

o gözəllik ətəyində tapınır. (**tapınır**: ibadət elır).

o gün bu gün. (o gündən).

o isti könül, uçmuş duvarı, keçmiş sevgidən, çökmüş nə varı. (**çökmüş**: batmış).

o kirtü yerdədi indi: (**kirtü. girtü**:doğru. düz. həqq). (ölən kimsəyə deyilən söz. ol deməkki onun ardında kötü danışmaq olmaz).

o səni zırnasız oynadar.

o sizin könül genliyizi, ürək açıqlığızı, baş açıqlığızı göstərir. (**baş**: beyin).

o sizin yürək genliyiz, göz bolluğuzdur.

o yanlı olmamaq. (önəmsəməmək. ilgilənməmək).

ocağına düşmək. (sığınmaq).

ocağız isdi, suyuz sərin olsun. (**alqış**).

ocağız odlu, eviz çıraylı olsun. (**çıraylı**: çıraqlı).

ocaq başın sağ olsun, dövrə bərin ot olsun.

ocaq çayı, küp pendiri, isti kökə, ot yarpızı. (**bulaq otu**: yarpız türü).

ocaq çökmüş, odu sönmüş, külü savmış.

od almağa gəlmək. (tələsik gəlib gedmək) .

od basmaq. (1. beynə qan vurmaq. 1. odu yüksəlmək).

od dalqası. (keçdiği yeri yaxıb qoğuran, çox qoruzlu durum). (**qorxuzlu**: təhlükəli).

od düşdüyü yeri yaxar. (acını çəkən bilər).

od harda yanır tüstüsü hardan çıxır.

od yandırıb yelləyən, tüstü salıb korlayan. (**korlayan**: kor edən).

oda körüklə gedmək. (qavqayı qızısdırmaq).

oda yaxsan duman verməz. (çox çimri, qıtmır).

odla su arasında.

odsuz duman baş alar.

odu oyandırmaq. (sönən odu canlandırmaq).

odu tez sönənə yaxın ol.

odun olub od arır.

odun tutsun, tüstün düdsün. (**tutsun**: alışsın. yansın).

oduna yanmaq. (başqa nədənə işə düşmək).

odundan sudan olmaq.

oğlum. yavrum. sevəcən bir səslənmə türü.

ögrənməkdən qalan, çatmasız ölər.

oğruya yol ögrədən. (oğruya çırağ tutan, ışıq tutan).

oxların qıcılıtsı, qılıcların çaqqılıtsı. (**qıcılıtsı**: **qıjılıtsı**. fışılıtsı).

oxu alamaq. (oxu biləmək: oxuya biləmək).

oxu bitmiş, yayın asmış. (**yayın**: kamanın).

oxun atır, yayın gizlədir. (iz bıraqmamaq).

oxun atmış, yayın asmış.

oxun daşa dəğməsin. (**alqış**).

oxuyub ögrənmək, sevib qanmaq.

ol ölkənin duzun yeyib, yay yazını ötlüdük. (**ötlüdük**: keçirdik).

olan geyinim əğnimdə, olan yeməyim qarnımda. (yoxsulluğu imgəlik) (imgəlik: işarə edir).

olana buyruq. (hər nə olur olsun).

oldum olası. (ilkindən).

olki gələr keçər dönməz geri ömürdür.

olki öz yarına yad, yadlarıla yar olmuş, nola kim mən yarını bir gecəlik yad saya.



olmamağı olmağından yeğ. (yeğ: iyi).

olsunki düyünlər (çətinliklər) boşalıb, düğünə (toya) dönsün. (**olsunki**: inşallah).

olsunki düyünlər boşalıb, düğünə dönsün. (**olsunki**: kaşki). (**düyünlər**: çətinliklər). (**düğünə**: toya).

olursa məndən uzaq, var olası yerdə mənə yadqat olur. (**yadqat** : qurbət) .

omuz silkəmək. (omuz atmaq. aldırmaq. mənə nə demək).

on batman unundan bir parça çörək çıxmaz. (yalançıya deyilir).

on il yaşa xoşuna, bir anda yok poxuna.

ona (tariya) sığınıb bir iş yapmaq. (tüm gücylə).

ondaki gördüm əlim üzük olandan, baş əğdimdə başa gələn olana.

ondan mənə çirağ yanmaz. (ondan yardım gözləmə).

ondan sənə haray olmaz. (ondan yardım gözləmə).

onlar ölmüş, gəlməzə gedmiş. (**gəlməzə** : dönməzə).

onu çək, bunu çək, ortasın çəkməsən keçər.

onu mən aradım bucaq bucaq, tapanmadım, itdiki itdi. (**aradım**: aradım).

onun odu, külə çöndürür, soyuq baxışı, buza.

ordu evi. (subayların şənlik yeri. əfsərlər başqahı).

ormandı verən can doğuya.

orta malı. (hər kəs yararlına bilən).

ortada qalmaq. (yersiz qalmaq).

ortaqlaş ortaqlıq. (tüm ortaqların tam görəvli olduqları ortaqlıq). (**ortaqlaş**: kollektiv).

ortalıq ağarmaq. (gün çıxmaq).

ortalıq qararmaq. (axşam düşmək).

ortaya düşmək. (orta malı olmaq).

osdurağı qov yandırır. (odlu danışan hakda) (**qov**: odu alışdırmaq üçün yağlı cır cında).

osdurağı top kimi. (öylə gur, səslı).

osduraxlı götə arpa çörəyi qurçaq. (**qurçaq**: mahana).

osdurub ayılmadı yazdı tat, qoduğ gəlib eşək gedmiş atasıca. (**yazdı**: yanıldı). (birbelə keçdi, böyləsinə deşdi, bilmədi nəyin nəsidı. atasına tay, qoduq doğulub, eşək öləcək).

osduruğu cin. (çabuq hislənən).

otaçi oldurki hamını kəsil isdər. (**otaçi**: həkim). (**kəsil**: xəsdə). (mırt).

otsuz ocaqsız. (çox yoxsul).

oturmuş dalqalar, dinməz küləklər.

oturub yolun çəkmək. (**çəkmək**: gözləmək).

otuz yaşın nə ilgisi əlli yaşa. (**ilgisi** : nisbəti).

ovqatız bol olsun. (yeməyız bol olsun). (**alqış**).

oy başın aratıb, baş atıb yatıb. (**oy başın aratıb**: fikir xiyalın təmizləyib, dincəldib, asudə xiyalla).

oy huşu. (ağlı fikri).

oya qoymaq. (səsə qoymaq. rəyə qoymaq) .

oyaq vardı oyaqları yuxladır. (beyinlərin boşaldır).

oynamaq bilməyən qız, yerim dar demiş, yerin açmışlar, yenim dar demiş. (**yenim**: ətəyim).

öc almaq. (acığın çıxmaq. acığın açmaq).

ödü qopmaq. (çox qorxmaq).

öfgə baldan dadlı. (öfgələnməmək üçün çox güclülük gərəkir).

öfgəlisin yanıtma. (**yanıtma**: cavab vermə).

öğrətməli yaşlara. (**yaşlara**: gənclərə).

öksə çubuğu. (**öksəçubuğu**. quş tutmaqda kullanılan, öksə yapışqanı sürülmüş çubuq). (**öksə**. öksəotu saplarından, çobanpüskülü qabıqlarından çıxarılan yapışqan ögə).

öksüz babası. (yetim yoxsulları qoruyub gözətən kişi).

öksüz sevindirən. (dəğəri az cicili bicili nərsələr).

öküz soyuğu. (bayram sonra düşən soyuq).

ölçüyü qaçıрмаq. (çəki itirmək). (**çəki**: həddi).

öldürməyən sınış, böyüdər kişini. (**sınış**: çöküş. təcrübə. şikəst).

ölmək yalnız çevrəndəkin sinsidər, qanmamazlıq, qananları sarsıdar.

ölməyə nədən arama, bir "boşluq" yetər.

ölməyə nədən olmasa, öldürməyə nədənlər var!!.

ölü gözlər. (donuq, cansız gözlər).

ölüdən göt isteyir. {olasız (mümkün olmayan) şeyi istəmək}.

ölüm gəlırsə bizə, qonşunu qapısın çalsın. (qonşunun ölümün istəmək. ölüm özğələrindir).

ölüm qoxumasın yaşamın.

ölüm ötəsi yok.

ölüm solar dodağdan.

ölüm toxlu, tez gecı var, gəlməməsi yox onun. (**toxlu**: haqlı).

ölüm yetsin diyə yaşanmaz.

ölüm yolunda yatsın. (qarqış).

ölüm, acıdan, yaşam dadlı olur.

ölümə gülən kimdi, yaşama küsən kimlər.

ölümə susamaq. (qadalı işlərlə uğraşmaq). (**qadalı**: bəlalı. xətərlı).

ölürəm ölürəm ölə bilmirəm, düşsən yadıma, niyə bilmirəm.

ömrüm bir ağacdı bar gətirməyən, səndə bu ağacda quruyan yapraq, saplağı qopmayır öz gövdəsindən, səndən bəfalıdır qurumuş saplağ.

ömrüm bir ağacdır bar gətirməz, səndə bu ağacda qurumuş yapraq.

ömrümü qat ömrünə. (uzun yaşa) .

ömrün yazı keçmanı, güc quvatın qaçmanı, yer ağzını açmanı, inandım yolda qaldım.

ömür deyir qocalmısan, ürək deyir: -yaşa hələ!.

ön ayaq olmaq. (hamını arxasınca sürükləmək).

öncəl düzən. (layəzal qurum. tanrı yazısı).

önünə qalı yazmaq, arxasına quyu qazmaq. (**yazmaq**: açmaq. sərmək). (birinin yüzünə iyi davranıb, arxasından kötülük düşünmək).

önünə qatmaq. (yerib qaçıb arxasından gedmək).

öpərkən ısırmaq. (gülər üzə inanmamaq).

öpüşlərin bal dadır baxışların dalqalı. (**dalqalı**: xumar).

örtülü ödənək. (gizli verilən para).

örüm örüm gövüşlüdür eynalım. (hörük hörüklü sinəsi var eynalımın). (**örüm örüm**: hörüm hörüm. hörəm hörəm. burum burum. buram buram).

ösgür ösgür çəkmək. (durmadan ösgürmək).

ötə bəri. (şura bura. ora bura).

ötə gün. (öyün. o gün).

ötə gün. (yaxın keçən günlərin birində).

ötə yandan. (o yandan).

ötədə bəridə. (uzaqda yaxında. o yanda bu yanda).

ötədən bəri. (əzəldən bəri).

ötəsində bərisində. (o yanında bu yanında).

ötəyə bəriyə. (o yana bu yana).

ötün çönər, fırlananırı düz tərsinə dərman (**dərman: dəgirman**). (hə nəyin bir devri var). (**ötün:** çağun. zaman).

ötün pası basmadan, yağü üstün almadan. (**ötün:** zaman) (**üstün almadan:** qələbə çalmadan).

öykü dolu başı var, yağü qıran daşı var. (**öykü:** nağıl. ertəki).

öylə gəlmək. (içində istək oyanmaq). -biləmə **öylə gəldiki** bizə gedirsən.

öylə yadab bu evrən, olmasınlar var olur. (**yadab: yadaq.** qərib. əcib).

öz bəxtinə şıllaq atır. (**qudurmuş**).

öz bərkünlə danş bir. (**danş bir:** məsləhət el).

öz bucağı dinc qulağı. (öz işiylə uğraşmaq).

öz çuvalın sudan çəkər. (öz işini aşırar).

öz əlimdən özümü öldürmək istəyirəm.

öz gözünə, tikan əkir.

öz qardaş. (bir atadan olan qardaşlardan hər biri).

öz özün yemək. (özün üzmək).

öz özünlə savaşıma, acıq bassa dartışma, atışma .

öz sayqı. (kimsəni alçatmamaq duyusu. şərəf. onur. izzətinəs).

özək ağac. (at daşqasındakı orta ağac).

özəl girişim. (şəxsi təşəbbüs).

özgə dilini ögrəşibən öz dilin atma, öz mənligivi kimsəyə satma.

özgələr baxsa yüzüngə, şevgi eşqin bəllidür.

özgələrə baxıb özün düzəld.

özgürlük, alnağış. (**alnağış**: ləyaqət).

özləri qoyun işləri oyun.

özlü söz. (müxdəsər müfid).

özlügündən ayrılanı nar kimi, parçalayıb, dənələyib yeyərlər.

özü bəy, qadını bəyçə.

özü biçənin özü tikir.

özü deyər özü gülər.

özü özünə elədi, küllü gözünə elədi. (bilə bilə özün heç elədi).

özü yaşlı olsada, könlü yaş. (**yaş**: genc. yumşaq).

özüm qayıdıb oğlan olaram, buyruq olsa yarım qılaram. (**buyruq olsa**: qismət olsa).

özümüzdən yanmasaq, odlayan olmaz. (başə gələn içdəndi). (**içdəndi**: özümüzdəndi).

özün al, özün sik.

özün boşqababa çəkmə. (ildirətmə. görüngülətmə. ifadə dızqıtma).

özün eşitməməzligə vurmaq. (eşitməzdən gəlmək).

özün eşitməməzligə vurmaq. (eşitməzdən gəlmək).

özün görürsə biri, çox uca göydə, düşəndə yerə gurha gur başlar, ayağın bas yerə qorxma,  
daşdı topraqı bu, hayanda olsan, son yerin yatağın burda.

özün tut havada, dostunla bir arada, olsan işlər onğ bolar. (**onğ bolar**: işlər düzələr).

özün varlı bilən gözəl yar, gözəl bilən pullu yar gözlər.

özündən ayıq ol! (özüyün gözlə. özündən muvazib ol. take care).

özündən başqasına, öz əməyindən, könlündən başqasına inanıb oyunçaq olma.

özündən götü qıllısın görməyibdi. (özündən güclüsün görməyib).

özündən götü qıllıya rast gəlməyib. (özündən bəterinə raslamamış birisi).

özünə baxma soyuna bax.

paxlayı ağzından çıxardı. (gizlədiği sırrı açdı).

palaza bürünüb elinə süründüq, bu günə düşdük.

pambıqçılar ağca iti saxlamaz. (**ağca**: ağımtıl).

pamıqilə od kimi.

para əl kiri deyil. (qolyca atılmaz).

para üzü sacaq olur. (para iş aşırıcı olur).

paranın dəğəri yensə, ölkənin təməli bitsər.

parçalı buxca. (almaşiq boyalı tiklərdən tikilən buxca). (**almaşiq**: əlvən).

parlaq söz. (gen deyişli, dərin söz). (**deyişli**: qavramlı. ifadəli).

pas alan. (parladan). -çalış könül **pasın al**.

paşanın aşın qatar, işin görüb çörək artırır. (**aşın qatar**: aşın pişirər).

payım yox verəm sənə sevgidən.

payız çox olsun. (biz əsgitdik, o çoxaltsın).

payız günü pedir çörək qarpızınan, yaz günü qatıq çörək pedirinən.

piçaq gəmiğə dayandı.

piçaq qınıni kəsməz. (kötülər yararlandıqları kimsələrə ilişməzlər).

piçaq piçağa gəlmək. (piçaqlaşmaq).

piçaq sırtıdıq. (çox yaxın, sıx).

piçaq sümüyə dayanmış, can boğaza yığılmış. (lap ağır durumda olmaq).

piçaq vursan qanı çıxmaz. (çox öfgəli, sınırlı olan).

pilova gedib, evdəki bulqurdan olmaq. (**olmaq**: qalmaq). (qırağa güvənən, əşsiz qalar. (**qırağa**: yada. özgəsinə).

pis ağız. (yaman, uğursuz ağız. o ki dedi yaxıcı burda yata bilsən!. artıq o gündən burda dinc yatanmıram).

pis olmaz baxsan hərdən özüvə, bəlkə tor durur çəkilən gözüvə.

pıspısla püstə xanım, dabanı çüstə (çust) xanım.

pıstıq kimi. (topul, dolu). -**pıstıq kimi** uşaq.

pişik bəzəmək. (ələ salmaq).

pişiklərin balası, ağı bozı qarası.

pişiyi arabıya qoşsan, durub kürsüyə çəkər.

pişmiş aşu su qatmaq. (olqun işi pozmaq).

plan oldu torba doldu.

poxa görə təzək. (təzək qoxumaz).

poxda yesə pilov yeyəninən ye.

poxuda tulanbarda yanmaz.

pozuğ suçlu, onun seçəninin suçu çox.

pula pul demir. (pulu çox olana deyilir).

rəngi atmaq. (rəngi qaçmaq).

saban gəmiyi. (burun gəmiyi).



sağlam dilli. (düz, açıq sözlü. sır tutan).

sağlıq xoşluqda yaşab yürəsiz. (**yaşab**: yaşayıb).

sağlıq, sağduyu sizinlə olsun!

salaca qarqası. (çox arıq olan). (**salaca**: üstündə ölü yuğulan daş).

salacaya gələsi. (öləsi). (salaca: üstündə ölü yuğulan daş).

salxım saçlı, qılça belli sevgilim, öğlə çağı çıx kövşənə görüm bir, çağım keçir verməz mənə  
qardaşım, uca boyun allıq donda süzüm bir. (**süzüm bir**: sezim bir. gözaltı  
baxım bir). (**allıq**: ala. qırmızı).

saltanat tacın geyürsə baxt, qurranma kim, neçə sultan börkün almışdır. (**qurranma** :məğrur  
olma).

saman atdan su bırxmaq. (**atdan**: altından). (tələ qurmaq). (gizli işləmək).

saman kimi nə dadı var nə duzu.

saman kimi. (dadsız. yavan).

saman yolu. (boydan boya uzanan ulduz küməsi).

sana gəlməz, başa gələr nə gəlməz. (görünməz, nə gözlənməz).

sanadım mənki belə sən gedisən, nə bileydimki bigün səndə ana yalvarasan, bir yol axşam  
çağı gəldin bizə sən gün batası, söylədin yoxdu yerim vardı yerin mən  
yatası. (**sanadım**: zənn etdim).

sandıq oda. (sandıxana. sələ səbət, sandıq qoyulan bala dam).

sandın göydən yağan şirin noğuldu, yazıq qonça oyan, yağın doluydu, açılmadan soldun  
səndə mənim tək.

sap çəkmək. (biçini tarladan xərmənə daşımaq).

sapsız balta. (bilinməyən qada bala).

sarıb sarmalaq. (sıxca sarmaq).

sarım. (altın sarısı).

sarmaş dolaş olmaq. (birbirinə sarılıb qucaqlaşmaq).

sarpa sarmaq. (çətinliyə gedmək).

sarsaq sursaq. (səfeh süfeh).

satıb savurmaq. (dəğər dəğməzinə satıb bitirmək).

savalandır adın sənin, ucadır başın sənin, səhəd kimi qardaşın, bəllənməyir yaşın sənin.

savaş qəşovu. (qavqa qaşağı. ara pozan. ara qızısdıran).

savmış güllü, qalmış küllü.

sayda heçin, bilənlər bilməzləri, yaxcılar kötüləri basmamış. (**sayda: sayıda**). (**heçin: heçvax**).

sayıb tökmək. (bildiklərini demək).

sayqıyla anmaq. (əzizləmək).

sayraşan ulduzilə göz gözə vermək.

seçərəsən qadını, alar dadını, seçənməsən qadını, alanmasan nəyin dadını.

sekgiz gündə doqquz qarpya dəğənək çalmaq. (çox gəzmək).

sel kimi coşma, qubba kimi yatma. (**qubba: pox**).

sen gedən çöl bayırı, gül bürüyər qonçalanar, soluğundan qoxulanmış çiçeyin etri tütər.

(**soluğundan: nəfəsindən**).

sene yanan, ağrın alan.

sev! sevin! yaşa, yaşı vur başa.

sevdikləriz həp yanınızda olsun (**alqış**).

sevdim sevildim, sevildim sevdim.

sevdim sevilmədim, sevildim sevmədim.

sevdin sevildin, sevildin sevdin.

sevdin sevimədin, sevildin sevmədin.

sevdiyın quşu qəfəsə, sevdiyın balığı tavıya, sevdiyın gülü yerə sərdin, dedin sevirəm səni,  
qorxu aldı canımı.

sevəgən kişi, uzun yaşar.

sevən könül qocamaz, cocuq doğub uşaq ölür. (**qocamaz**: böyüməz).

sevən sevdiklərin unudar.

sevənin bil sən ilə paylaşacaq sevinclərin.

sevənin əldə edsin. (sevgisinə çatsın).

sevənlərin unutarmış sevənlər .

sevənlərin yaxınların içivə işləmirlərsə, yanlışları var. sən sevdin onlar sevər görünür. dosları  
dəğiş, kəndivi yok!.

sevgi dəğəri öləndə biçilməsin.

sevgi quşu ürəkdə olur.

sevgi oxşar ürəyin, önəm verməz yaşıva.

sevgi olub ürəklərdə yatqınan.

sevgi sınav sayılır .

sevgilər üçün, güc qoşul önəm daşımaz. (**qoşul**: şərəyit). (**güc**: çətinlik).

sevgilər verir işıq yaşama, sevgisiz yaşamın nə anlamı var, qovuşanda biz, yağış yağır, indi  
yalqızıq gözlər ağlayır, sönmüşsə işıq soğumuş qucaq, sevgisiz yaşamın nə  
anlamı var.

sevgililər könül içrə gömülür.

sevgilim sənki bilirsən bu qərib dünya yalan, inanırsan uca dağlar başı çox çənli duman.  
yoluğun yaxşılığı, təkə bu dünyədə qalan. bunu bilsən bilirəm sən məni

çoxdan sevisən. sevirəm məndə səni çün bilirəm sən sevisən. (**yoluqun**: insanın).

sevgini könül seçir, baş onayır. nasıl seçirsən sevgivi, sən seç, yaşam yapığın yapar, törəsin verər. (**onayır**: təsdiqlir). (**törəsin**: sonucun). (kişilər, oyular, duyğular çağ ötüşüylə, durum almaşıyla dəğişir. (**almaşıyla**: dəğişüylə).

sevginin yazı yok güzü, sevməzin içi yok üzü, olmuşun keçib bitəcək, ötən geri dönməyəcək.

sevgisi olan sevməyidə bacarmalıdır, sevməyi, bacaranda sevər, bacarmayanda. (**bacarmalıdır**: ögrəşməlidir).

sevgisi, günəş kimi sacaq, qızıqda buz kimi soğuş. (**qızıqda**: cəhənnəmdə).

sevgisiz, yaşamın anlamı itər.

sevgiyə bağlı ürək qapısı, döyürsə biri açılı olar, yurd salıb oturmaq üçün, ürək bağı, qapılı olar.

sevgiyə dad verən nisgildir, oluma ad verən ölüm. (**nisgildir**: həsrədir).

sevgiyə sayqısı yox, çevrəyə qayğısı yox, könüldə duyğusu yox, nə deyim sənə.

sevib sevilmək, sevilib sevmək, sevib sevilməmək, sevilib sevməmək.

sevib sor, yalın qalma, çilə dərt arama. (**yalın** : tək).

sevili yaşam, dolu yaşamdan yeğ basır.

sevilirsən sevdüyün kimi sanama.

sevilmək güdülməz.

sevinc, yaşamın özəyi. (**özəyi**: xulasəsi).

sevirəm sözü coşdurursa, eşitməyi ondanda xoş.

seviş qurqu, sevən oynar, sevilən qazanar. (**qurqu**: qumar).

seviş söğüş açmaz deyil, içlik düğün, dişlik deyil. (**seviş söğüş** : eşq nifrət). (**içlik düğün**: iç çətinliyi. ruh xəsdəliyi).

seviş söğüş yer dəğişmiş. (**söğüş**: yaman). (**seviş söğüş**: istək nifrət).

sevişə söğüşə nə yol qapalı. (sevişdə söğüşdə hər yol yasal görünür).

sevişlə söğüş kökü bir. (**sevişlə söğüş** : məhəbbətlə nifrət).

sevmək söz qabına sığmamış, içsiz olsa sevgi üzə çıxmamış.

sevmə uzun heç nəyi, ol unutar! unutmada unut sən.

sevmədi istəməyi, istəmədi sevməyi.

sevmədiyin varsa dəğişdir, yoxsa kəndi yürüşün dəğiş. (**yürüşün**: qılışın. rəfdarın).

sevmək ilə sevdiklərin dəğişməz, nə olduğun görmək ilə sevişdiyin dəğişər. (**görmək ilə** :  
çəkmək ilə. yaşamaqla).

sevmək sevilmədən, düdüklərin işidir!. (**düdüklərin**: səfeh. içi boş).

sevmək sevilmək deyil.

sevməkdə gözüm qalmayıb artıq sevirəm mən, düşsəmdə uzaq sevgilidən sevgi kökün can  
yuvasında əkərəm mən. (**can yuvasında**: can evində).

sevməmişdi istəməyi, istəmirdi sevməyi.

sevməyi bilən azdır, sevgisin itirən çoxdan çox. (**bilən**: bacaran).

sevməyi sevmək kiminə düşdü, sevgidə ilqar boşuna düşdür. (**ilqar**: vəfa). (**düşdür**: yuxudu.  
gümandır).

sevsə gözəl bir kişi, gözəli sevən bir sürü.

səlam versən boşlu çıxarsan.

sən baxarsan bir gözlə, elin baxar min gözlə.

sən bil ağaların canına. (an verirəm böyüklərin canına, ruhuna).

sən gedəli, qoxun səsin donub qaldı.

sən qutlu ayağın basmayınca iş olmaz.

sən olduğun yeri dəğiş, qonşu baxıb öğrəşər.

sən otarmağında ol.

sən yerindən tərənincə, dağ daş dilə gələr. (çox yavaş davranan, işlərə geçikən kimsəyə deyilir).

səndəki üz dəvə dizi. (çox qat, qaba).

səndən demək, ondan inanmaq.

səndən gəlsə bir tikə, min tikəylə dəğişməm.

sənə uymayan yerə yanlış yer, çaba göstərməyib yalnızlığa yeğ demə.

sənə versə dəğər yoldaşın, paylaşırsa öz aşın, oynatmadan göz qaşın, bildir odur özdaşın,  
çətinlikdə candaşın, uzun yolda yardaşın, iç içində sırdaşın. (paradan keçmək).

sənə yara vuran, səndən yararlanan olur.

səni duzlayıb yeməyim gəlir.

səni görcək könül atar göz güdər.

səni görən usu başı çaşası, dağ başından qın olcaq aşası.

səni görmək diləylə təki tingə gedərəm, gəzibən keçmişimin özləminə yaş tökərəm, izi  
qalmış yolumun ardıca mən gəzməliyəm?, yaş keçir durmağı bilmir  
ötüküm. (**təki tingə**: yalnızca). (**ötüküm**: vaxdım).

səni görüm qapıda qalasan. (qapı üzvə aşılmıya). (qarqış).

səni qaldıranda süpürgədi, endirəndə sapı (dəstəsi).

səni sevənligim ulu yanlışım.

səni sevməyəni sevsən, dəlisin.

səni səndən edən sevgiyə yaxlaşma. (**səni səndən edən**: sənənin huşunu alan).

səni yaradanıvın ağrın alım. (**alqış**).

səni yaşadan kim olar təki göz yaşın olmayınca.

sənin evrən içrə kimsən yox, heç qarıya güvənmə, dilər isən gülə bax, kimsələrə inanma.

sənin kölgən özgələri kölgələr. (səndən bizə uğur yox).

sənin sözlərin, sızılərin, iniltilərin subaylıq (bekarlıq) havası çalır.

sənin üçün başqasın qoğan, gəlsə günü başqasıçün qoğar səni.

sənki yoxsan, sinəm dartılır, könul sıxılır, tüm yoxluğun kölgəsi üstümə yığılır.

sənsiz gecədir günlərimiz, batma atam dur, aç gözlərin ey yorğun ata sənsizləmişik dur! axı torpaqda kimin var, istəklimiz, istəklilərin atma amandır. (**ağ**u).

sənsiz özüm üzülər, gözdən yaşım süzülər. (**özüm**: içim).

sənsiz uçmağın nə anlamı var.

sərgin vermək. (uzanıb yatmaq).

səs kırıqləri. (səs telləri).

səsin batsın. (qarqış).

sicim kimi. (ip kimi. damlaların dalbadal sap kimi axan su, yaş).

sıçanı suya çəkib yeyir. (**suya çəkib**: suya tutur. yuğur).

sıçdığım pox, mənə kəllə atır.

sıçıb poxundan mıncıq axdaran. (çinis).

sıçıb poxundan qorxur.

sıxı adımla. (yeyincə. tez).

sıxı tut. (önəm ver).

sıxı yönətim. (toplumda bir para özgürlüklərə sıxlıq qoymaq). (**sıxlıq**: məhdudiyət).

sıxıya gəlməz. (güc işlərə dayanamaz).

sıxma baş. (saçların bir çeşit bağlaması).

sik amcığa and içilməz.

sik and götürməz.

sik dəyməmiş çor dəlməmiş.

sikcan boyu var, daşsaqcan burç atır. (**burç**: həbb. qurs) .

siki dibindən süzür (**yaman**). (?).

sikin bala soxub yaladar.

sılaya gedmək. (elin yurdun görməyə gedmək).

sıldırım qayaya dırmanan izim, izinlə birləşsə cığıra dönər.

sillə tokat. (dövə dövə). –onu **sillə tokat** götürdülə (apardılar).

sindirim ayqıtı. (həzm dəzgahi, cihazı).

sinəğin qanadında yağ geder diyə qorxmaq. (**sinəğin**: milçəyin). (çok çimri olmaq).

sinək qapan. (sinək yapışqanı. sinək kağızı).

sinər olsun, düşər olsun, qay qada ıraq olsun. (**sinər olsun**: nuş olsun). (**qay qada**: qada bala).

sinəsi olsun, tarım qay verməsin!. (sinər, könlüzce olsun. tarım yamanlıq verməsin). (**qay**: yamanlıq).

sinəyə çəkmək. (istər istəmə qatlanmaq).

singil baxışla doğuya yanaşmaq olmaz. (**singil**: atifi). (**doğuya**: təbiətə).

sınırı oynamaq. (qızıb sıxılıb bulğanmaq, qarışmaq).

sipsivir qalmaq. (sipsivri qalmaq. çevrə çəkilib təkinə qalmaq).

sır küpü. (sır dağarcığı).

sıra gəlmək. (rol oynamaq). (**sıra**: rol. nəqş). -kimin **sırasın** oynur. –**sıra** dəğişmək. –**sıra** oynamaq. -

**sırasına keçmək**: yerin, rolun tutmaq.



sıralı sırasız. (yerli yersiz).

sırasında gətirmək. (tam uyğun yerində yetirmək).

sıraya görə. (duruma görə) .

sırıq kimi. (uzun boylu).

sırım kimi. (incə olubda güclüdə).

sırma saç. (qızıl sarı saç).

sırt olmaq. (dayaq olmaq).

sırtından atmaq. (başından atmaq).

sis püslü. (dumanlı).

sivir sakal. (**sivir**: sivri). (ucu biz saqqal).

sivri başlı. (buynuz çıxartmış. kimsəni bəğənməyən).

siyasət dilə qarışsa, dil utuzar.

siyasət nədir: - yalan danışma. yalanlama. dolandırma (idarə etmə) savuşdıraraq,  
qavuşdıraraq sevindirmə, oyalama, baş qatma.

siyə siyə gedmək. (daldalı gedmək).

sıyqaya çəkmək. (sorquya çəkmək). (**sıyqa**: sorqu).

siz bilirsiniz. (necə istərsiz. öylə olsun).

sizdən yeğ olmasın. (birinin yanında sağın birini övərkən deyilən saylıq söz). (**sağın**: qayıb). (**saylıq**:  
nəzakətli).

sizdən yey (iyi)olmasın.

sizi doğursun sevən, sizinlə danışmağın yolun tapar. (**doğursun**: doğurdan).

sizin inancıza, kişiliyizə aşk olsun.

soğuc almaq. (soğuc dəğmək).

soğuc ısırması. (soğucdan əl qulaq gizildəməsi).

sol durmaq. (soğuc, ilgisiz davranmaq).

soluk kəsən, ciğər sökən, can yaxan ağrı.

soluc kimi içində, kölgə kimi dalında, canan kimi canındada varam mən.

soluc soluğa. (hikiltiyərək. güclüklə soluyaraq).

son çağın keçib, sonsuzluq axır. (**çağın**: zaman).

son çıxdacız bolsun. (**çıxdacız** : utuzuz. ziyanız. zərəriz) (bir itgidə deyilir).

son duraq, qara topraq.

son görüşdə gətirdin tər gül bağılısı, dönüb oldun bu gün quru gül bağılısı. (**quru gül bağılısı**:  
quru bir dəsdə gül ).

sona kimi. (boylu boslu yaraşılı).

sonu görünməz, udan kim ola.

sonunda cırma yırtıq paya qalmıyasan.

sordum nə sevincək düşdün, dedi dosdan bu yetmişki bizi yad edmiş..

sorma gədsin. (soruşma. çox bir pis durumu anlatır).

soyuc düşər, ölüm çökər varlığa. üşür yerdə qızıl gül.

soyuc sulu bulaq yalı, duru ol. (**yalı**: kimi).

soyuqlamış yanar dağ, püsgürməyir artıq od. (**yanar dağ**: od püsgürən, atəşfişan dağ).

soyut ad. (maddi varlıq göstərməyən ad).

sövüüb saymaq. {uzun uzadıya yamanlayıb yermək (alçatmaq)}.

söyləsəm aldırılmaz, söyləməsəm onalmaz. (**aldırılmaz**: saymır) (**onalmaz**: içim dincəlməz).

- söz açma. (bir qonuda danışmağa başlamaq).
- söz ağızdan çıxar.
- söz almaq. (qovl almaq).
- söz altda qalmamaq. (toxunulduğı sözə qarşılıq vermək).
- söz aparıb gətirən. (casut. casus).
- söz atmaq. (uzaqdan toxunaqlı söz söyləmək).
- söz ayağa düşmək. (qalıb qalmasın adama çatmaq).
- söz birliyi edmək. (ağız bir olmaq).
- söz düşmək. (söz gəlmək). –ondan **söz düşmədi**.
- söz eşitmək. (danlanmaq. azarlanmaq).
- söz əbəsi. (söz yayan). (**əbə**: mama).
- söz əri. (sözünə bağlı. düzər).
- söz gəlişi. (sözü düşmüşkən). -**söz gəlişi** dedim.
- söz götürməz. (dəğmə düşər).
- söz götürməz. (quşqusuz. şəkgisiz). - **söz götürməz** söz olmaz. (**söz**: düşüncə).
- söz kəsmək. (kəsin qərar vermək).
- söz qaldıramamaq. (söz götürəməmək. söz çəkəməmək. toxunan sözə qarşılıq vermək).
- söz olmaq. (gileylik olmaq).
- söz salma. (arıya söz atma).
- söz vermək. (qovl vermək).
- söz yox. (kəsinliyi yetirir). –gəlməyimə **söz yox**.
- sözdən çıxamaq. (sözündən dönmək).

sözlərin göy şəpiyə dalmışdı, gülüşün dalqalaşıb sarmaşığa dönmüşdü, coşuban aldı duvağ, qırdı utun yaşqasını. (**utun**: şərmən. həyanın). (**duvağ**: örtük) (**yaşqasını**: pərdəsini).

sözlü soru. (yığvada yanıtlandırılacaq sual).

sözü ağ işi ağ. (sözü düz işi düz. ).

sözü ağzında qoymaq, bırxmaq. (sözün qutarmağa yer verməmək).

sözü bağlamaq. (sözü bitirmək. sözü bir sonuca vaxdırmaq).

sözü işi düz adam.

sözü kəsmə. (sözü bitir).

sözüm yabana. (**sizdən qıraq**). -**sözüm yabana**, alçaqların biri.

sözündə durmaq. (sözündən dönməmək).

sözündə durub, qulluğunda yürümək.

sözünə gəlmək. (birinin söylədiyini sonradan inanmaq).

sözünə yiyə. (verdiyi sözün tutan) .

sözünü dart. (sözünü bil. danışdığın bil).

su almaq. (su çəkmək).

su başdan bulanıb.

su dərək yaşın olsun. (uzu yaşıyasan).

su gərəkmək. (yuğa gərəkmək). (**yuğa**: qusl).

su içində qalmaq. (aşırı tərləmək).

su içində. (ən aşağı). -**su içində** neçə verim. -**su içində** ne edər.

su keçmək (gəmi. başmaq). su keçmək. içinə su keçmək. su almaq.

su kəsmək. (sulanmaq. su salmaq). –yoğurt **su kəsib**.

su kimi axmaq. (durmadan keçmək).

su kimi bilmək. (yaxcı bilmək, oxumaq).

su kimi içmək (çox qolayca).

su qabarmaq. (axşam düşmək).

su qapmaq (yara). (aşılanmaq. azmaq).

su qatılmamış. (olduğu ki. türünün tüm özəlliklərin daşıyan).

su qoyuvermək. (ət göy qızdırılırkən su salmaq).

su odsuz qaynamaz.

su tökmək. (işəmək).

su tökünmək. (yuğunmaq).

su vermək. (sularmaq).

subayın çörəyin it, yaxasın bit yeyər. (**subayın**: bekarın).

sucuğa dönmək. (cimcilaq olmaq).

sucuğunu çıxartmaq. (suyun çıxartmaq. çox dögmək. əzmək. yormaq).

suda balıq satılmaz. (əldə edilməmiş nərsə üzrə dartışılmaz).

sulu gözlü. (gözyaşın tutamayan).

sulu səpkən. (sulu qar. qarla yağış birgə).

suluq qadanası. (gəmin çənə altından keçən qadanası). (**qadana**: zəncir).

sunu istəm. (ərzə təqaza).

sus payı. (susmalıq).

sus pus olmaq. (susmaq).

susda durmaq. (1. itin iki ayağı üsdə durması. 2. qorxusundan birinin qarşısında sayqılı çəkingən durmaq).

suya düşmüş sıçana oxşar. (əlsiz ayaqsız).

suya göstərmək. (suya tutmaq. suya basmaq).

suya götürər, susuz gətirər. (hüllükçü. kələkçi).

suya vermək. (sonuc sağlayamamaq. bacarı edəməmək).

suyu çəkilmiş dəğirman. (işdən düşmək).

suyu üzsüz, üzü susuz qaldı.

suyuq adam. (yavan şakaçı).

suyun başı. (qaynaq).

suyuna gedmək. (yola vermək. keçinmək. suyunca gedmək. qılığına girmək.).

suyunun suyu. (ancaq çox uzaq ilgisi olan).

süklüm büklüm. (suç işləmiş kimi utanlı, büzülmüş durumda).

sümügü içində ili qıvanır. (**qıvanır**: sevinir). (çox sevinməyi göstərir).

süpürgənin nə başı nə kötüyüdü.

sür gedsin. (işində ol. aldırma).

sürə doluşu. (inqiza vəxdi).

sürək avı. (sürgün avı. sürgün avı. qayçıq avı. qaypçıq avı. avları hər yanda sürüb bir arada qurşadmaq).

sürək mal. (stıtışlıq olan).

sürək otuşu. (baraj, sədd, sıra otuşu. kəsilmədən sıx otuş, atəş).

sürpiriz. (umulmaz). **-umulmayım var**: sürpirizim var.

sürü topu. (sıkışık).

sürüb gedmək. (sürə gedmək. davam etmək).

sürüdən ayrılmaq. (tam başqa yol tutmaq).

sürüm sürüm sürünmək. (lap güclüklə yaşamaq).

sürünərək yüksəlmək. (güclüklə yüksəlmək).

sürütmə ağ. (iki qollu böyük balıq ağ. (iki gəmi ilə sürüklənir)).

süt ağ. (ağabbağ).

süt baş. (qaymaq).

süt çalmaq. {süt çoğurmaq. (**çoğurmaq**: məsmum etmək)}.

süt gölünə düşmək. (xoş duyqulara dalmaq) .

süt görək süt. (sürt görək sürt). (boşuna dalaş görək).

sütdən yanıb, yoğurdu püfləmə. (kəlgədən qorxub, adamdan qaçma).

sütün kəsilməsi. (sütün çürüməsi).

şafdalıyam kalam mən, dilim yoxdu lalam mən, qonşuda bir qız sevdim, pulum yoxdur alam  
mən.

şaxda işlir sümüyümdən iliyə, düzümüzdə əğilir, əğriliyə.

şaxda qılıc kəsir. (yaman soyuq) .

şaxdadan dəmir dəmir qapır (yapışır).

şəkərləmə. (çalba. halva).

şorba qızdırmaq. (yaltaqlanmaq).

şunday qıl. (belə qıl).

taxdalı köy. (sinlik. qəbistan).

taxdası əksik. (beyni iyi çalışmayan).

taq edmək. (artıq bıqmaq).

tam könüldən diləklər! (tam səmimi arzular).

tañguz saray. (ədalət evi. dadqustəri).

tanrı atazı yarqasın, anazı bağlasın. (**yarqasın**: rəhmət eləsin). (**bağlasın**: əsirgəməsin. sizdən ayırmasın. qorusun).

tanrı gözün kəsməsin. (**gözün** : nəzərin).

tanrım acözdən, acüzdən qoru (**acözdən**: bağırqurtdan. nəfsi əmmarədən). (**acüzdən**: pis üzdən saxla).

tanrım deyib. (yaradana sığınaraq).

tanrının günü. (hər gün). -**tanrının günü** burdadır: hər gün burdadır.

tapdaki deyir topdadı, topdaki deyir tapdadı, day demirlər çayda nədir şappaşapdır.

tapmaq ögrənməmişik, ancağı itirmək bilirik!. (**tapmaq**: qazanmaq. mənimsəmək. yığmaq. ).

tarı acısın unutturmasın. (birdə bylə ağır acı göstərməsin).

tarı edməsin. (olması arzulanmıyan).

tarı gecindən versin. (uzun ömür arzusu).

tarı utandırmasın. (bir işə qalxanlara başarı diləyi).

tarı üçün. (and ola ona. vallah. doğurdan. gerçəkdən). –**tarı üçün** düz buyuyursuz.

tarı üləştirimi. (gözlənilmədən gələn yardım, kömək). (**üleştirimi**: böləşdirimi. təqsimi).

tarı vergisi. (sonradan edinməmiş, yaradılışdan gələn bacarı).

tarı verməsin. (allah eləməsin).

tarı yaratdı deməmək. (acımadan döğəndə deyilir).

tarı yazdısa, pozsun. (tapşırılan işi görmiyəcək demək).



tarım başacan edsin. (**alqış**). (yeni evlənənlərə deyilir).

tarım dörd gözdən ayırmasın. (tarım uşağı öksüz qoymasın).

tarım eninə boyuna ömür versin.

tarım əsik edməsin. (bir qulluq qarşılığı tansayım (təşəkkür)).

tarım heç erkək dişini yoldaşız edməsin.

tarım istəklərimi əsirgəməsin.

tarım könlüzce versin.

tarım qavuşdursun. (ayrılanın tez geri dönmə arzusu).

tarım quru atmacadan qorusun. (yalın iftiradan qorusun).

tarım ovqatız versin. (**yorulmuyasız**).

tarım övmüş yaratmış. (çox gözəllərə söylənir).

tarım özün öküzün qurtar. (ağır yemək yeyən, çox yeyən birinə şakayla söyləmiş).

tarım səni inandırın. (inanmasında çətinlik çəkən).

tarım səni sevdiyindən çəkdirməsin. (sevdiyini ətacı çıxmasın).

tarım sənənlə birlik olsun. (iyiliğin səndən ayırmasın. tarım səndən razı olsun).

tarım son guruluğu versin. (qocalıqda yoxsulluq gömüyərim).

tarım toxlasın. (allah əcr versin) .

tarım toxlasın. (allah qəbul edsin).

tarım verdiklərin əsigəməsin (**alqış**).

tarım yardasın (allah köməyiniz olsun) .

tarım yarıtın. (özün yardım ed).

tarım yürü ya qulum demiş. (**qulum**: bəndəm). (çox çabıq varlanana deyilir).

tarının günü. (hər gün).

tas darağın toplamaq. (çul palazın yığmaq. dəm dəzgahın toplamaq. yığıb gedmək üzrə qalmaq).

tat səmirsə ev yıxar. (fars yoğunlasa ev yıxar). (farsa üz versən qonağa (evivə) yiyə çıxar). (**tat**: fars).

taylıq qarşıtı. (bir aylıq azıqlıq qarşıtı. (azıqlıq: maaş).

tel açmaq. (tilfun açmaq).

tel açmaq. (tilfun açmaq).

tel örgü. (sim tor. tikənli tellərdən yapılmış əngəl).

telləyib pullamaq. (çox bəzəmək. dəğərləyib övmək).

telli bəbək. (dəlibaş. dəlisov. dəlişman. od alov. qoçu. əl avuca sığmayan).

tetik çalmaq. (amadəbaşlıq vermək).

tetik salmaq. (ayıq düşürmək).

tez alışdıq gec söndük.

tez canlı. (tələsən).

tez əldən. (çapucaq).

tezin qaçdım, duvar aşdım. (**tezin**: iti).

təbriz degən yurdum var, al sarısı, çiçəkləri qalında. (təbriz adlı vətənim var. (**qalında**:  
**qalısında**. xalçasında).

təbriz demə təbiz de.

təbrizdən demiş, üç ay qış, doqquz ay qəmiş.

tək əlli. (köməksiz).

təkin değıl biri. (cinli ovsunlu biri).

təlim yorub, gücün kəv. (**təlim**: çox). (**kəv**: qaz. boşat) ( çox yorub gücdən sal) .

təməl tutmaq. (kök salmaq).

təndə can beş gün qonaqdır çox günah arturma gəl.

tənin başsız qalası. (**qarqış**).

təpədən dırnağa dək. (hər yanı).

təpərsizə pay düşməz. (**təpərsizə**: qeyrətsizə).

təpəsindən qaynar su tökülmək. (yanıb tökülmək. dərin üzüntüyə almaq).

təpəsinə çıxmaq. (taxcaları gəzmək. sırtılmaq).

tər alışdırmaq. (bəkləyib tərini bir az qurudmaq).

tər basmaq. (sıxıntıdan tərləmək).

tər boşanmaq. (1. tər tökmək 1. birdənbirə tərləmək. -ısıtma tutub **tər boşandı**.).

tərə yağından qıl çəkər kimi. (hər çətinlikdə çox qolaylıqla sıyrılmaq, çıxmaq).

tərə yatamaq. (isti nərsələr içib bastırılıb tərləmək).

tərini soğutmaq. (sərinləyib dinləmək).

tərs üzü geri dönmək. (əli boş qayıtmaq).

tərs üzündən durmaq. (qıncıq, tərslik edmək).

tərsi dönmək. (özün itirmək. gicəllənmək).

tərsi tanıtılmamışlıq suçsuzluk ilkəsi. (bəraəti zimmə əsl olmaq).

tərsinə qırmaq. (söylənən bir sözü tərsinə çəkmək).

tıxım tıxım. (tıxılı tıxılı. sıxım sıxım. sıx sıx).

tikən kimi sancar gülü, yılan kimi dostu soxar.

tikən üsdə oturmaq. (bulunduğu yerdə didərgin, dincsiz olmaq).

tikiş tutturamır. (dinc oturamır).

tin tinindən, tən tənindən aldı su. (**tin**: ruh). (**su**: can).

tırp kimi. (gözəl sağlam).

tırtıl kəsmək. (yanlarını diş diş kəsmək).

tox evin ac pişiyi. (ac göz).

tox evin ac pişiyi. (yeyə yemiyə acgöz qalan).

tox olan qudurqan oli, tox qurd kimsəyə ilişməz.

tox səs. (qalın anlaşılır səs).

tox söz. (heç nəyi saymadan çin söz).

tox yarqasın deb alqırlar. (**alqırlar**: iltimas edirlər). ( həq (tanrı) bağışlasın, rəhmət edsin deyib iltimas edirlər).

toxdamaz dil yarası toxdasa oxlar yarası.

toxlu yolun açarı. (**toxlu** : doğru. haqlı. mühiqq).

toxmaq kimi. (tıxız dolu ətli).

tomur tomur açılmaq. (tomurcaqlanmaq. tomurcaqlanışa başlamaq).

top atmaq. (kəsilmək. düşmək. rədd olmaq).

top ışıq. (şar. luster).

top top. (öbək öbək).

top yekun. (hamsı birdən).

topa tutmaq. (arasız toplamaq, oxlamaq).

topaç kimi. (canlı toplu, əsən).

toparlaq sana. 1.yüzədək onluklar əsar. dəhəqan. 1. minədək yüzlüklər. sədəqan. (**sana**: rəqəm).

toparlaq sanam. (külli hesab).

toplama düşəlgəsi. (tutsaq, əsirlərin kəmpi).

toplu sözləşmə. (işverənlə işçi arasında bağlanan sözləşmə).

toprağa baxmaq. (ölümü yaxın olmaq).

topraq əksən su istər, suyu gəldi suvarmaq, becərdə biç bol ürün, iyi dilək, güclü biləkli olsun.

topu topu. (hamısı. vur tut). **-top topu** iki gün qalı.

topuqlamaq. (topuq çalmaq. topuqların birbirinə çarpmaq).

topun ağzında. (atağır yerdə). (**atağır**: təhlükəli).

topuz kimi. (tıxnaz). (**tıxnaz**: tıxılmış. qısa boylu, şişman, toplu).

torpaqdan səs çıxmaz.

torun torbalı. (uşaq nəvəli).

tov baltası. (işləmə gücü). (**tov**: enerji).

toy otağın bəzəkli qalsın. (**qarqış**).

toydan sora davul. (gecikmiş, gərəksiz qalan nərsə).

toyuğuna tavuq deyən yox. (onla işi olan yoxdu).

toyuq götünə bənzir. (büyük dodaq).

tozu dumana qatmaq. (ortalığı altüst etmək).

tökülüb saçmaq. (hər nəyi açmaq).

tuxuma qaçmaq. (tuxuma düşmək. tuxumlaşmaq).

tultuğ kimi. (hər yanı şiş).

turşusunu çıxarmaq. (turşusunu < torşusunu). (aşındırmaq. köhnətmək).

turuz yolun izəri. (**turuz** : doğru. haq. həqq). (**izəri**: yolçusu. uydusu. mürüdü. peyrövü).

turuza güvən! -bu güvəndir verən qan turuza, pitikdir ancaq bu eli duruza (**duruz**a: yaşada).

tutarağı tutmaq. (tutmacası tutmaq. cini tutmaq).

tutarsız daşdı dünya, çürük ağacdı dünya, kimə deyim çilgəmi, bütün qan yaşdı dünya.

(**tutarsız**: qiyməti yox). (**çilgəmi**: **çiləmi**. dərdimi).

tutduğu dal əlində qalmaq. (güvəni qırılmaq).

tutqal kimi. (yapışqan kimi).

tutqun ürək, soluq bəniz, bulutlu göy doluq deniz.

tutmlu gərək. (iqtisadi davranmalı). -yeni işləyən **tutmlu gərək**.

tutum sağlamaq. (özün dolandırmaq).

tutumlu davranmaq. (idarə edmək).

tutuya qoymaq. (rəhnə vermək).

tük atmaq. (tük dəyişmək).

tük düzmək. (tük çıxartmaq).

tük kimi. (çox yüngül, yufa).

tükəndi söz, külləndi köz, qalxın gedin evizə .

tükəl yazuq silinsin, tükəl elgə sevinsin. (**tükəl**: tamam. bütün). (**yazuq**: günah). (**elgə**: ellik. millət).

tülkü quyruq buğları. (goran buğu). (şlələr dilindən).

tülkü özün ölüyə vurur. (**ölüyə vurur**: özünü ölmüş kimi göstərər).

tülküyü nallayan. (çox zirək).

tüngəyə düşmək. (təliyə düşmək). (**tüngə**: **tingə**. tələ).

tünlüyüzdən ay göründü, könlümüzə, car göründü. (**tünlüyüzdən**: dam bacasından) (**car** : ışıq).

tüpcürək üzə gəlmək. (yaman sözlər eşitmək).

türk balası tora düşsə, tordan çıxıb tora düşər. (tora düşsə: türklüğündən çıxsa).

türkəm deyir, rus bağırır, tat çağırır.

türkün qara baxdına tüpürüm. (türklərə yönəlik ırqçı bir deyiş) .

türkün türkdən başqa dosdu çoxdu.

türkün yoludur səma deyəndə, mevla görünür səmadə ancaq, qandır axıdır damarə türkün.

uc uca yetişmək. (ancaq yetişmək). -gəlir gediri **uc uca yetişmir**.

uc vermək. {1. ortaya çıxmaq. 1. (çiban) baş vermək. 1. (bitgi) cücərmək}.

uca dağın, böylə qarı.

ucadır başın sənin, neçədir yaşın sənin, dən düşüb saçlarına, haçan bitər yasın sənin.

ucdan uca. (başdan başa).

ucsuz bucaqsız. (sınırsızca geniş).

ucu bura çatar. (sonu bura çatar).

ucu ortası bəlləməmək. (hardan tutmağın, başlamağın kəstirəməmək, bəliktəməmək).

ucu uzun evrən. (çox nərsə görüləcək dünya).

ucun qaçırmaq. (iş içində çıxılmazda düşmək). **qaçırmaq** itirmək.

ucunu qaçırmaq. (işlər əldən çıxmaq).

ucunu tapmaq. (qılığın bulmaq).

ucuz atlatmaq. (qolay sıyırmaq, qutulmaq, atlatmaq).

ucuza baxmaq. (ucuza çıxmaq).

uçan quşada borcu var! (çox boşludu).

uçan quşdan kömək ummaq. (çıxmaza düşmək).

- uçanlara dalmasın könül. (**uçanlara**: köçənlərə. ölənlərə).
- uçara atmaq. (uçmaqda olana ox atmaq).
- uçqur çözmək. (tuman bağı açmaq).
- uçquruna sağlam. (namuslu. iffətli). (**uçqur**: tuman bağı).
- uçuq öküzü. (cənnət öküzü. içi arın, başı pozuc).
- uçuran. {(salıq, xəbər uçuran). casut. imçi. xəbərçi}.
- ufaq ufaq. (bala bala. azar azar. kiçik kiçik).
- uğra söylənən. (zikri xeyr olunan).
- uğru açıq. (yolu açıq. şanslı. taleli).
- uğur qarında yatsın. (yamanlıqdan iraq qalasan).
- uğur söyləməz. (**uğur**: xeyir). ( solagızlı. şum söyləyən. ).
- uğursuz çağ. (işlərin kötü getdiyi çağ).
- ulam ulam. (sürü sürü.taxım taxım. topar topar. quruh quruh).
- ulduz yeli. (quzey yeli).
- ulduzlar yansın, ay parlasın, danyeri ağarsın, günəş saçsın.
- ulu orta. (hər nə olursa. açıxdan açığa).
- ulum ulum çəkmək. (qurdların aralıqsız ulamaları).
- umaçı kimi. (xoxan kimi. qorxun, çirkin).
- umay quşu qonmaq. (baxtı açılmaq).
- ummadığın daş baş yarar. (kiçi nərsələrdə ola ki böyük etgilər yapa).
- umrumrun təkinə. (hiç umacağım yox. mənə nə. nəyiməki. daşsağımaki).
- umud evrəni. (umud dünyası. umutdaki dirənişi xoş göstərən söyləş).



umuqları arzuları daşa dəğmiş. (**umuqları**: gözləntiləri).

umutları, dadları ağıya dönmüş.

un tay olub saqqalımız. (sakalı ağarmış).

unum quru duzum quru nə dərdim. (çiğim yox).

unun ələmiş ələyin asmış. (artıq qalan yaşında önəmli yapacağı iş qalmamaq).

unut hər nəyi unut, umut hər nəyə umut, başına buyruq, kəndinə uyruq, gələn savılar, keçən sovular. (**başına buyruq**: özünə hakim) (**uyruq**: tabe). (**savılar**: keçər). (**sovular**: yaddan çıxar).

unutmaki indin son duraq deyil.

uruş əri. (vuruş əri döğüş əri).

us almaz. (ağıl almaz. inanılacaq kimi olmayan).

us dəngəsi pozuq. şaşırıcı işlər yapan. (**dəngəsi**: tərəzisi).

us dıışı. (ağıl dıışı. us çəkməz. ağıl çəkməz. baş açmıyacağı almıyağı nərsə).

us ərdirəməmək. (ağıl çatdıramamaq).

us qutusu. (ağıl qutusu. düşünüb güclüklərə az çox yol göstərən kimsi).

us var, üz var. (burda anlamayacaq nə var).

uslu başlı. (adam kimi) .

uslu huşlu. (dərliplu. ağırbaşlı).

uslu sevgi düşüncənin özəyi!. (**uslu**: məqul). (**özəyi**: canı).

usluqla dəlilik, aydınlıqla dumanlıq, iyiliklə kötülük, yanılıqla qanıqlıq birinin göstərir.  
{dumanlıq (kəlgəlik)}.

usu almamaq. (usu çəkməmək. inanmamaq).

usu başı. (həp düşündüyü). -**usu başı** yalnız gəzməkdə.

usu başından bir qarış yukarı. (düşünmədən içinə gələnı eləmək).

usu durmaq. (şəşə qalmaq).

usu ərmək. (anlaya bilmək).

usu gedmək. (huşdan gedmək).

usu kəsmək. (nərsənin olabiləcəyinə inanmaq).

usu sıra. (umduğuca).

usu yatmaq. (usu kəsmək. qanıqmaq. qane olmaq. anlamaq).

usun çəlmək. (yanılmaq). (**çəlmək: çalmaq**).

usuna qoymaq. (qərar vermək).

usundan çıxarmaq. (başından çıxarmaq. unutmaz).

uşaq böyütmək, daş çeynəmək. (**daş çeynəmək**: çətindir).

utancağlar oynamaz.

utancından yerə girmək. (utancından yerə keçmək. çox utanmaq).

utuna qısılmaq. (vicdanı qoymamaq, icazə verməmək).

uyuşdurucu öğələr. (duyumları uyuşduran öğələr, maddələr).

uyuymuş, yuxusun görmüş.

uzaq yol, azıq yox. (**azıq**: yemək, qəza).

uzaqda minim olunca, yaxında birim olsun.

uzaqlara gedmək. (sözdən, qonudan çıxmaq).

uzanıb baxma, bir donbalağ aş, hər nəyi yerində görürsün.

uzansa gecəm belə, günortıya yatsam belə, yuxuma girsən belə, görmək istəməm səni.

uzluq əl. (bacarıqlı əl).

uzun alıb ucuzluğa gedmə..

uzun ayaq uzun yorqan, quruq bulut çöl çorqan. (**quruq bulut**: yağışsız bulut). (**çorqan**: çor basmış yer).

uzun daruq, incə yollar. (**daruq**: dar).

uzun keçdi ilk görüşdən, düşən ayrılıq nədən oldu,  
bağlamışdım könül birdən, çor vurmuş baxtım, dönər oldu.  
gözləməm daha, yazı qışı payızı. açıq taxdım, qonar yerdə, gülər oldu.  
sevən könül, qarımaz deyənlər, gəlin görün nələr oldu, su gəlib nola  
doldu.

uzun kərvan sürər gedər gündüz gecə.

üç boyutlu. (canlı kimi göstəriş).

üç küfür bir tükür, getdiği üçün çox şükür.

üç otuzunda. (böyük oğlan).

üç yuxarı, beş aşağı dolaşır. (nə yapacağını bilməyib gəzişmək).

üç yuxarı, beş aşağı. (bir az arayla). -**üç yuxarı, beş aşağı** tutarın kəsişdilər.

üçə beşə baxmamaq. (alverdə keçinmək).

ümidini kəsmək. (artıq ummaz olmaq).

ümüd quşu ölər oldu, arzu bağı solar oldu, qəm altında qalar oldu, sönməz oda salan qara  
(**qara**: tiryək) .

ün salmaq. (şöhrətlənmək).

ünü sarsılmaq. (etibarı, adı pozulmaq).

ürəgi geçmək. (tam uykuya dalar kimi olmaq).

ürəgi ovcunda olmaq. (hövl basmaq. könül dalqınlığı keçirmək).

ürəgizə damla damla umut, günlərizə min dadlı mutluluq. (**alqış**).

ürək qarası. (üzücü peşmanlıq).

ürək səsin yansıtan sözlər. (**yansıtan**: əks edən).

ürək töründəki baş, açılmasın. (**töründəki**: başındakı). (**baş**: yara). (ürək başındakı yara açılmasın).

ürək tutan. (1.doyuran. 1.ürək çəkən. sevilən).

ürək vermək. (cəsarətləndirmək).

ürəkdən oxlanmaq. (düz ortasından vurulmaq).

ürəkdən ürəyə güh var. (**güh**: yeraltı lülə, yol).

ürəklər acısı. (acındıracaq, acı verəcək nitəlikdə olan, üzücü, toxunaqlı, qoyqun durumu bəlidir) .

ürəksiz adam. (1. qorxaq.1. acımaz, rəhmsiz biri).

ürəyi açıq. (qayqısız).

ürəyi cızılmaq. (çox acımaq).

ürəyi dar. (içi çapıq sıxılan).

ürəyi dəlik. (çigli. acılı. dərqli).

ürəyi dildə. (danışdığı ürəkdəndi. gizlisi, sırrı sözüdədir).

ürəyi əzilmək. (birdən aclıq duymaq. ürəyi gedmək).

ürəyi gedmək. (ürəyi əzilmək. birdən aclıq duymaq).

ürəyi gen. (içi gen. dinc. hər nəyi özünə almıyan).

ürəyi qabarmaq. (ürəyi bulanmaq).

ürəyi qalxınmaq. (həyəcanalanmaq. dalğuşmaq. dolğuşmaq).

ürəyi qararmaq. (ürəyinə qaramsarlıq çökmək). (**qaramsarlıq**: bəbinlik).

ürəyi sərinləmək. (ürəyi soğumaq. üzünütüsü bir az qoymaq).

ürəyi sıxılmaq. (içi darılmaq. darıxmaq).

ürəyi sızlamaq. (çox acımaq).

ürəyi soğumaq. (ürəyi sərinləmək. üzünütüsü bir az qoymaq).

ürəyi şişmək. çox acı duymaqdan üzülmək.

ürəyi tutuq. (qayqılı).

ürəyi tükənmək. (dildən düşmək. nərsəni anlatmaq üçün çox yorulmaq).

ürəyi yağ bağlamaq. (isənilən nərsənin edinməsindən çox sevinmək).

ürəyi yanmaq. (1. çox acınmaq. 1. ürəyi çorlanmaq. ağrımaq. azarınmaq).

ürəyi yaralı. çiləli.

ürəyi yufqa. (acını çəkəməyən).

ürəyinə enmək. (ansızın ölmək).

ürəyinə işləmək. (için yemək. dilə gətirməyib içi acınmaq).

ürəyinə qar yağmaq. (qısqanlıqdan üzülmək).

ürəyinə od düşmək. (ürəyi yanmaq).

ürəyinə su səpmək. (bir üzücü olayın nədəni arada qalmaq).

ürəyini dəlmək, deşmək. (çox acı vermək).

ürəyini tutmaq. (aqlığı önlənmək, qabağına daş salmaq).

ürəyinin yağı ərimək. (çox üzülmək).

ürkütmədən sayılmaz. (çox qalabalığı anlatır).

üst qol. (qaraca. bazu).

üst üstə. (hamısı bir arada).

üstə çıxmaq. (suçlu olubda gileyçi yerinə keçmək).

üstə vermək. (artığına vermək).

üstən almaq. (yuxarıdan danışmaq).

üstümə yürür gecələr, ürək dolu, nə çətinmiş yaşam yolu.

üstün görü. (üzdən görü).

üstündə qalmaq. (artırmada qazanılan para). (**artırma**: müzayidə. alıcılar arasındakı yarışmaya dayanıb ən yüksək tutarı sürənə malın verilməsiylə bitən satış. açıqartırma).

üstündən axmaq. (1. üstündən tökülmək. üstündən bəs bəlli olmaq. 1. dediyinin, göstərdiyini yalan olduğu alayla anlatır. götövə yaraşır).

üstündən atmaq. (nərsəni özünə ödəv etməmək. başdan eləmək. başdan atmaq).

üstündən su içmək. {ödəvin (aldığın) geri verməmək}.

üstünə almaq. (1. alqımaq. alqınmaq. öhdəsinə götürmək. 1. ödəv edinmək. özünə vəzifə bilmək).

üstünə almaq. (iş edinmək. öhdələnmək. sırtına almaq.).

üstünə basmaq. (1. suç üstü yaxalamaq. 1. düz ərkə vurmaq). (**ərkə: ərkə**. amaca).

üstünə düşmək. (bir işin dalısın tutmaq).

üstünə gül qoxlamamaq. (əşinə dönüklük etməmək).

üstünə qoymaq. (artırmaq. qatmaq). -**üstünə qoyub** dedi.

üstünə otumaq. (üstünə yatmaq. düzsiz yiyələnmək). (**düzsiz**: həqsiz).

üstünə toz qondurmamaq. (üzünə gəlməmək).

üstünə yox. (ən üstün).

üstünə yürmək. (üstünə gəlmək. saldıracaq kimi olmaq).

üstünü görmək. {(qadın) ay başı olmaq}.

üstünüzə sağlıq. (qadadan ıraq olası).

üstünüzə sağlıq. (şifalar olsun).

üstüzə iyilik sağlıq. (tarı əsirgəsin).

üşüdüm ha üşüdüm,

dağdan alma daşdım,  
 almacığım aldılar,  
 məni yola saldılar,  
 mən bu yoldan bezmərəm,  
 dərin quyu qazmaram,  
 dərin quyu beş keçİ,  
 hanı bunun erkeci,  
 erkec qazanda qaynar,  
 qəmbər yanında oynar,  
 qəmbər getdi oduna,  
 qarğı batdı buduna, qarğı deyil qamışdır,  
 beş barmağım gümüşdü,  
 gümüşü verdim tata,  
 tat mənə darı verdi,  
 darını səpdim quşa,  
 quş mənə qanat verdi,  
 qanatlandım uçmağa,  
 haq qapısını açmağa,  
 haq qapısı kilitli,  
 içində bülbül indi,  
 bülbül dəvə boynunda,  
 dəvə şirvan yolunda,  
 şirvan yolu buz bağlar,  
 dəsdə dəsdə gül bağlar,  
 o gülün birin dəreydim,  
 ağ alnıma düzeydim,  
 ağa qardaş yolunda,  
 bircə daban süzeydim. (söyləyən: **Imahiar**).

üşüdüm üşüdüm, yerimə düşdüm (təprəşdim yığışdım).

üşüntü etmək. (hər yandan axın etmək). (**üşünmək**: yığışmaq).

üşütməsi genə canında əsir. (**üşütməsi**: üşüyüşü. vəhşəti).

üz ağartmaq. (bir işi başarıyla yapmaq. bir kişiyi başqasına qarşı utandırmamaq).

üz çevirmək. (göstərdiyi ilgiyi kəsmək).

üz deyilki, eləsi batman daşıdır. (**eləsi**: eləbil). (**batman daşıdır**: çəki daşıdır). (çox sırtıq, üzlüdür).

üz dəğişmək. (birinə qarışı sərt davranmaq).

üz dərisi göndəndir. (üzün dərisi qalın. utanmaz).

üz düşgünü. (üzü çirkin).

üz edmək. (1.həvalə edmək. 1. əklənəcək iki tikəni düz edib birbirinə uydurmaq).

üz edmək. (küsülmək).

üz geritmək. (geri dönmək).

üz göstərmək. (ortaya çıxmaq).

üz gözüün açmaq. (toy birinə qalması nələri ögrətmək). (**toy**: sadə).

üz qara olmaq. (başı aşağı olmaq).

üz qızartmaqdan ol ıraq. (**üz qızartmaq**: utandıрмаq).

üz qızdırıb. (utana utana). -**üz qızdırıb** soruşdu.

üz qızdırma. (utanma).

üz suyu tökmək. (utanmamızlıqla yalvarmaq).

üz sürmək. (aşırı sevgidən yerə əgilmək).

üz tutmaq. (yönəlmək).

üz üzə gəlmək. (istəmədə üzləşmək).

üz verincə asdar istəmək. (istədiyini edincə (alınca) artığını istəmək).

üz vurmaq. (baş vurmaq. muraciət edmək).

üz yazısı. (üz bəzəyi).



üzdən qoyun, içdən qurd. (iki üzlü) .

üzə çıxmaq. (1. üzə durmaq. sırtılmaq. 1. arxadakının etgisi üzə vurmaq. 1. bir suyuun, sıvının üzünə çıxmaq).

üzə gülmək. (1.yalandan dos görünmək. 1. alımlı sevimli görünmək).

üzə gülücü. (iki üzlü).

üzgünsüz, keçmişdə yaşırız, alıqsız, gələcəkdə yaşırız, dinəksizsə, bu anı yaşırız. (loutsə).

(loutsə). (**üzgün**: əfsüsdə). (**alıq**: müztərib). (**dinək**: dinc).

üzü açılmaq. (1.gözəlliyi. parlaqlığı üzə çıxmaq. 1. sırtılmaq). **-üzün açılmasın**: sırtılma.

üzü ağ. (bəri. kəsirsiz).

üzü bəri. (sağalan. toxdayan) (xəsdə).

üzü götündən qırmız. (qırmızı adam. utanmaz).

üzü gülmək. (içi sevinmək).

üzü qara. (günahlı. suçlu. rüsvay. gürgəvəz).

üzü olmamaq. (istəyəməmək).

üzü oyana. (üzü toprağa. ölümü yaxın).

üzü sıcaq. (ürək açıcı. yol verici).

üzü sirkə satmaq. (üzün turşutmuş ).

üzü soyuq. (qapıq üzlü. yol verməyən).

üzü üstü. (üzü quylu).

üzü yerdə. (alçaq könüllü).

üzü yerə gəlmək. (bir başqası yerinə utanmaq. başqası davranışından baş aşağı olmaq).

üzü yox asdarı yox. (boş, anlamsız, uydurma nərsələr).

üzü yumuşaq. (incəliklə qarşılayan).

üzüb üzüb quyruğuna gəlmək. (uzun bir bitirmək üzrə olmaq).

üzülüb üzən, əzilib əzən, qırılıb qıranlar var.

üzüm üzümə baxa baxa qaralar. (kötülükələri kişilər birbirindən öyrəşir).

üzümə baxar, açıqdan yalan söylər. ( **acıqdan**: aşgara).

üzümün yaxcısı çaqqala düşər.

üzün ağ (olsun). (başın uca. sağ olsun.əziz olasan).

üzün büzmək. (üzün turşutmaq, əkşitmək. xoşu gəlməmək. çəş üz göstərməmək).

üzün çıxarmaq. (kopya etmək).

üzün gülsün. (için sevinisin).

üzün, günün solmasın. (**alqış**).

üzündən axmaq. (üzündən tökülmək. üzündən bəs bəlli olmaq).

üzündən oxumaq. (1. üzündən bilmək, anlamaq. 1. yazının üzündən oxumaq).

üzünə baxılmaz.(çox çirkin).

üzünə baxmağa qıyılmaz. (çox gözəl).

üzünə baxmamaq. (incimiş, darılmış olmaq. 1. önəmsəməmək).

üzünə bir daha baxmamaq. (artıq qonuşmamaq).

üzünə demək. (çəkinmədən qarşısında demək).

üzünə gülmək. (üz vermək).

üzünə qan gəlmək. (canlanmaq. dirçəlmək).

üzünə söz gəlmək. (qınanmaq).

üzünə vurmaq. (çəkinmədən suçun üzünə qarşı demək).

üzünü ağartmaq. (övüləcək iş yapmaq) .

üzünü güldürmək. (iyilik etmək. sevindirmək).

üzünü qara çıxarmaq. (utandırmaq. məhcub etmək).

üzünü yerə gətirmək, salmaq. (utandırmaq).

üzünün ağıyla çıxmaq. (bir işdən ərkimin (etibarın) pozmadan çıxmaq, üzü ağ çıxmaq).

üzürülü sayın. (dən bağışlayın). –qarşılıq yoxsa verməkdən **bağışlayın**.

üzüvü görək. (tər tələsik qaçıb gedmə). -bir otur **üzüvü görək**.

üzüzə güllər. (iğrənc nərsə anlatırkən söylənən söz).

var yox. (olub olmayan). -**var yox** beş yaşı.

var-dövlət yığıb, " adam" olan .

varsə bacarıq savaşıma üçün, dışqarı bıraç, gəliş içində. (**dışqarı**: surəti).

verməmişəm günlərimi yelə mən, bar verib su verdiyim dənə mən.

vırqına çalınmış. (**qarqış**).

vur aşığı tut yuxarı. (çəkişə çəkişə alver bazarlıq etmək).

ya bilmirsiniz, ya bildirmirsiniz.

ya dəvə ölər ya dəvəçi ya üstündəki hacı.

yad etmək. (1.qərib etmək. 1. anmaq).

yadlu sürə oldu. (**yadlu**: qəribə). (**sürə**: devir. zəmanə).

yağ bal olsun. (yeməkdə sinər olsun, yapışsın demək).

yağ kimi qaymaq. (yağ kimi axmaq).

yağ tuluğu. (çox səmiz, kök).

yağış yağmur. duman basar dağları, sellər axar, çəndə durmaz, yazın keçər, çağ dəyişər  
əylənməz. (**əylənməz: əğlənənməz.** gözləməz. oturmaz).

yağız yer. (qara topraq). **-yağız yer** yatağın olsun: öləsən. (**yağız:** qaramtul boz).

yağlı dil. (yumşaq, ürək oxşayan dil).

yağlı qara sürmək. (ağır atmacada bulunmaq). (**atmacada:** iftirada).

yağlı quyruq. (qazanclı mal. varlı kişi).

yağma gedən. (axarlı mal. satışı çox olan).

yağmur olsa kimsənin tarlasınna düşməz. (kimsəyə uğru (xeyri) keçməz).

yağmurdan qaçdıq doluya düşdük.

yağtılar yağursun başından. (**yağtılar** : rəhmətlər. işıqlar. nurlar. ).

yağü çəliğin suvarmaq. (düşmən qılıcın itildən). (öz dilin bırxayıb yad dilin gücləndirən).

yağunu püsgürtmək. (darmadağın edmək, çatlatmaq).

yaxa satmaq. (ifadə vermək).

yaxa silkmək. (bıkıb usanmaq, cana gəlmək).

yaxadan atmaq. (savıb qutulmaq).

yaxadan keçirmək. (uşaqlığa götürmək).

yaxası açılmadıq. (heç duyulmadıq yaman).

yaxasın sıyıрмаq, qutarmaq. (umumazın qutulmaq).

yaxasını qapdırmaq. (nərsənin etgisinə düşmək).

yaxcı oynadınsa, yürtün böyük çiçiki yoxdur. (**yürtün:** rolun).

yaxcısının ağzına osdurum, pisinə sabaq olsun. (**sabaq** : dər. ibrət).

yaxınlarda. (son günlərdə).

yaxışıq almaq. (uyqun düşmək. yerində olmaq).

yaxşı olub sevməyən səni, yaman sevəndən yeğ.

yaxşı uşaq poxundan belli olar !. (**yaxşı**: çıxarlı).

yaxşıya yalınsan, can qalar, yamana yalınsan, bir qaşığı qan qalar. (**yalınsan**: yalvarsan).. (**bir qaşığı qan qalar**: ölümcül edər).

yalama yazı. (dağlıq yeri yel süpürüb aranlığa salması). (**yazı**: genişlik. çöl).

yalan dolan. (dolaşığı, yolsuzca davranmaq).

yalan söylə işin keçsin, söylən edin işdə keçsin. (**söylən edin**: söz əməyin işdə göstər).

yalan söz yer daraltmaz, baş ucaltmaz.

yalan yalmış. (yanlışla dolu).

yalançı dolma. (ətsiz dolma).

yalançıda yamançıyla əş gəlir. (**əş gəlir**: bir gəlir).

yalançılar doğurçular yalan ilə aldanır.

yalançını qoğ tumanı düşüncən.

yalaya çıxmaq. (dəniz üzəyindən yüksək sərin yerlərə çıxmaq).

yalaz Baysan+Farhad Ahmadpour

süzmə bardaqlara bu içgiyi esrik olamam  
mənə tək damla bilə sevgi verərsən, bu yetər!

ürəyim sevgi doluysa, yenə səndən dilənir  
kim deyir damcı, dəniz qoynuna girdikdə itər?

gül qoxar sevgi evi, sanki çiçəkdir gülüşün!  
doğrudur bilgə sözü; “ot kökü üstündə bitər.”

özləmin gözlərimə versədə min bir acılar  
sözünün bal dadına tüm acılar gözdən itər!

oxlayıb parçalayan, sonra sağaldanda özün,  
kipriğin parçalasa göğsü, telin sonra çitər!.

yalğız evdə, yalnız mənəm, səssiz küçə, çökük ısq, ölüm qonaq, ölümə qonaq.

yalı ağası. (qıyı görəvlisi).

yalı uşağı. (dəniz uşağı).

yaltaq yana sözlər. -(ay sağol şair. ə'la. bir dənəsən. mükəmməl).

yama kimi durmaq. (bulunduğu yerdə yaxışıq almamaq).

yamanlıq köklənib yurtda. (**köklənib**: kök salıb). (**yurtda**: ölkədə).

yan baxmaq. (pis baxmaq. bəğəməyərk baxmaq).

yan basmaq. (aldanmaq).

yan çizmək. (bir işdən qaçmaq).

yan gəlmək. (heç kimin işinə qarışmamaq).

yan gözlə. (göz ucyla).

yan yan baxmaq. (qınnıca, kinli baxmaq).

yan yana. (yanaki).

yana yatmaq. (yanaki yatmaq).

yanar dönər. (qıpırdadıqca, fırlandıqca boyaları dəğişən).

yanar qalmış ağac kollar, susuz çöllər göyü gözlər, su çatdırsın bulut göydən.

yandırar ayrıq odu ortağı. (**ayrıq**: hicran).

yanı sıra. (yanında).

yanıb tutşmaq. (dərın bir sevgiyə sevmək).

yanıb yaxılmaq. (acı acı sızlanmaq).

yanıbaşında. (yanında).

yanınca gedmək (götünə düşmək. arxasına düşmək. ardına düşmək. dalına düşmək).

yanqına vermək. (od vurmaq).

yanqını söndürmək. (susuzluğu gidərmək).

yapdığın bilmir. (başı işləmir).

yapmadıqlarını bırakmamaq. (qalması işdən çıxmaq).

yarpaq saralar düşər, yemiş yetişib, gör düşəndə hançına oxşusan.

yarpaq tökər güz ayda. yaz yay üçün ağaclar.

yara işləmək. (yara aşıllanmaq).

yaradan canıza dəğməsin, gülşüzü əsirgəməsin. ( **əsirgəməsin**: çox görməsin).

yaramamaq. (1.gərəksiz olmaq. 1.boşuna gedmək). –ona iyilik **yaramaz**.

yardımın kəsmən. (inayətin kəsmən).

yarım ağızla. (istəməyərək söyləmək).

yarım alma, könül alma. (könül almağa çox önəmli nərsə gərəkmez).

yarım heykəl. (büst).

yarınları, duyuyq bilik aydadar. (**duyuyq**: aqahlıq). (**aydadar**: aydınladar).

yarisə yoxdur yanında yadı var, ağda dad var yüzə yüz, ancaq qaranın dadı var.

yarqı yeri. (yarqılıq. məhkəmə).

yarqurul işi. (aracılıq işi).

yasama qurulu. (qanun qoyma təşkilatı).

yastığı yüngül olsun. (xəsdiyə deyilir). (kəsəli yüngül gəlsin, keçsin) .

yastıq başı, yıllar yaşı çəkər.

yaş basmaq. (qocalmaq).

yaş çəki. (yaş ölçüsü). (çəki: həddi).

yaş gəlib yetişir əllyə, yüzə,

ürək duyqulanır, əgriyə düzə,

qulağın bir səsə, gözün bir üzə,

ağızın bir dada gərəksini var.

qadının uşağa, qıza, gəlinə,

kişinin qadına gərəksini var. (N. Həsənzadə).

yaş günü. (doğm günü).

yaş ötür, ışıq qara, yağış qara çevrilir.

yaş taxdıya basmaq. (çiğ davranıb aldanmaq).

yaşa başa baxmaz ölüm.

yaşam bildiğindəndə qısadır, ona görə dadın çıxar .

yaşam deyil qaçaqaç, oğru gözdən qaçacaq.

yaşam qısa, doymağın bilməz.

yaşam qorxa qorxa yaşanmaz.

yaşam olay meydanı.

yaşam uğraşı. (durmadan didinmə).

yaşam ürəklə gedir, beyin qalır arada. (yaşam usağa uymaz). (usağa: məntiqə).

yaşam, sizin düşmanınız olamaz, biraq düşüncəniz ola bilir. (biraq: ama. vəli).

yaşam: istək, sevmək, bəğənmək.

yaşamaq bir keçmişi, bir indini, bir yarını düşünmək. (bir: gah).



yaşamda çəkinməyi öyrəşməliyik, necəki unutmağı.

yaşamda, başlamaq nə yer bilər nə çağ tanır.

yaşamın ipləri öz əlindədir, bir ipiylə özqıyımnda edəbilərsən, yellənəcəkdə qura bilərsən.

(**özqıyım**: özünə qıymaq, rəhm etməmək). (**yellənəcək**: kuf).

yaşamın qarşısında dinməz olan tablaşır.

yaşamın sonu bir öykü kimi bitir. (**öykü**: nəğil) .

yaşı bənzəməsin. (bu yaşda ona gələndən uzaq). - **yaşı bənzəməsin** boy xuyu birdir.

yaşı yerdə sayılası. (öləsi). (qarqış).

yaşın olub səksən, yolun tutub gedsən.

yaşın olub yetmiş, çul çalabın təkmiş. (**tekmiş**: yığıb bağlamış).

yaşın suya verən, gözü dalda qalar. (**suya verən**: boşa verən). (**yaşın**: ömrün).

yaşın yüzə yetcəyi, ayırıq gəlmən deycəyi, aldım duyan sözcəyi, inandım yolda qaldım.

yaşını almış. (yaşlanmış).

yaşını içinə axıtmaq. (duyduğu acını sezdirməmək).

yaşlara boğulmuş.(çox ağlamış).

yaşlı görgülü. (əşmiş eşmiş. yaşlı görgülü).

yatağa girmək. (yatağda yer almaq).

yataq yorqan yatmaq. (ağır kəsəllənmək).

yataqlara döşənmək. (uzun sürə xəsdə yatmaq).

yataqlıq etmək. (gizlicə yatırıb barındırmaq, yardaqlıq etmək). (**barındırmaq**: istirahətlətmək).

yatan toprağı yaxtı olsun. (yatan yeri ışıqla dolsun. ) .

yatan yerdə tikən bitsin, yoxun gül. (**yoxun**. heç bir). (**qarqış**).

yatan yeri yağtı, qalanları sağ bolsun. (**yağtı**: ışıq). {ölü yarqışı. (**yarqışı** : rəhməti)}.

yatdı durmadı, otdu qalxmadı. (yaşlılıq).

yatıb durma. (yaxınlıq. cima).

yatsı banı. (axşam əzanı).

yavan ət. (yağsız ət).

yavan pənir. (yağsız pənir).

yavaş gəl. yüksəkdən atanlara, çox şişirdənlərə, osdudanalara deyilir. (**osdudan**: **osturdan**. şişirdən. önə verən).

yavaş qoy keçsin, yavaş de dinsin. (**dinsin**: eşitsin).

yavaş tütün. (1. çox dumanlıq, pozuqluq eləməyin. 1. yumşaq tütün, tambakı).

yavuz işdən uğraşdıq qadaya. (**yavuz**: yaman). (**qadaya**: bəlaya).

yavuzuydu, bir qoyun kimi yavaş etdim. (**yavuzuydu**: yağuydu. sərkeşiydi). (**yavaş etdim**: ram etdim).

yaya gəlib, yel kimi əsib, quş kimi uçub. (**yaya**: yerdə. piyada).

yayan yapıldağ. (yayan yalınayağ).

yayıq ağızlı. {sözləri yaya yaya (səpə səpə. ara ara) söyləyən}.

yayqarayı basmaq. (hayküyə qaldırmaq).

yaylı çalqıclar. (kamança kimi arşəli alətlər).

yaylım atəş. (neçə qoraqın birdən odlaması). (**qoraq**: silah).

yaz ayında çaldı soyuq sevgimi.

yaz bayramız qutlu, türk bayrağız yaşar olsun.

yaz gələcək çöllər olur lalalı, dos dosda könül olur alalı. (**alalı**: könlün alırsa).

yaz gələr, sayraşar quşlar, gülüşər güllər.

yaz gəlibdir yaşıl ösər, alğa çıxar, topraq busar, bülbül güldən gülə tovsar. yaz gəliri, yaz gəlir. (**yaşıl ösər**: göy gögərər). (**alğa**: alala. lala). (**busar**: **pusar**. bozarar. rəng dəğişər). (**tovsar** : qaçar. atılıb qonar).

yaz qış. (bütün il boyunca).

yaz poz dəfdəri. (hazır qayıb dəfdəri. işə kilasa gəlib çıxma dəfdəri).

yazan əğri, düzü, yaramaz (düzü, əğri yazan, yaramaz).

yazdığım atalarsözü. -doğrusu bunların çoxu içimdə doğur, keçirdiklərim, oxuduqlarımdan qaynaqlanır. demək bir düzü, sistim qaynağından süzülür, yaş ötür...

yazı gətirmək. (yazlıq, yüngül geyinmək).

yazıb qılmaq. (yazı vermək).

yazıçı qadın. (gəlini bəzəyən qadın).

yazıq edmək. (zülm edmək). -uşağa **yazıq etdiniz**.

yazıqlar olsun. (güclü qınama anlatır).

yazın yazcaladı yaylağın, qışın qışcaladı qışlağın.

yazını çıxarmaq. (yazını sökmək. oxuya bilmək).

yazma pitik. (əlyazma pitik).

yeddi oğul istərəm, yeddilidə qız gəlin.

yedi canlı. (çox ölümcül durumlardan can qutara bilən).

yedi içdi yerə keçdi.

yedin doymadın? əlüzün suya çək, gə burada ye!.

yediyivə bax, sıçmasın unudma.

yekə dəlik, kiçik yama.

yekəlikdə çanğırınğ çıxmaz (**yekəlikdə** : təklikdə). (**çanğırınğ**: **cıngırın**. səsin).

yekəlikdə çanğırınğ çıxmaz bunu bil, nəmə bolsan elinğ bilən bolarsınğ, yaşamın anlamın biləyin desənğ, el ağılasa ağılab, gülsə gülərsinğ. (**yekəlikdə** : təklikdə). (**çanğırınğ**: **cıngırın**. səsin).

yekun çəkmək. (sözə son qoymaq).

yel əsdikcə əsər saçlar, könül ağlar, dağıtmaz qəm dağın qayğu əlindən qurtaranmaz can, qaçaq yer yox, sığıncaq yox, qaranlıqdur tapılmaz yol.

yel əsər tərsə gedər, arzu hara yer hara.

yel qayadan nə alar.

yel pülədi, sel götrədi. (yel gətirdi, sel apardı).

yel yepələk, yelkən külək. (çox tələsik çabayla).

yeli yağmuru toxunmamaq. (yaxcısı pisi dəğməmək).

yelkən çəkmək. (yelkən açmaq. yola yollanmaq. yola çıxmaq.).

yelkənləri suya endirmək. (bükünmək. sınmaq).

yem tökmək. (aldatmaq üçün inandırıcı işdə bulunmaq).

yemə de yanında yat. (çox dadlı nərsə).

yemək çıxarmaq. (ağırlamaq üçün yemək sunmaq).

yemək yapışsın, geyim yaxışsın .

yemək yaşadar.

yeməyə xasa çörək, döğüşməyə daş ürək .

yeməyənin malın yeryib, üstündən suda içərlər.

yeni geyim alqışı. -əğnində yırtılsın. əğnində tozsun. toya geyəsin.

yeni işləyən tutumlu gərək. (**tutumlu gərək**: iqtisadi davranmalıdı).

yeni quşaq. (onsəgiz igirbeş arasında olan gəncələr).

yenidən yeniyə. (çox yaxın keçmişdə).

yenilətmə. (inovasiya).

yenilik qorxusu. (hər dəyişiklikdən ürkən).

yer açmaq. (sıxışib sıxışdıraraq nərsiyə yer etmək).

yer almışam bir ovsunlu gözəldən, çıkdə olub qalacağam xalında!. (**çıkdə**: nuqtə ) .

yer bəğənməsin. (birinə uzun yaş diləmək).

yer çökmədən, göy sökmədən, sev demədən sevdim səni, yurtdan uzaq, kiçik köşə, sıxdım  
içim, sığdım səni. (**sığdım**: içimə yerləşdirdim).

yer damar damar, kişi qılığ qılığ. (kişi, adam yer kimi türlü türüdür).

yer dəmir, göy paxır. çıxmaz. çarasız. (**paxır**: mis).

yer etmək. (1.iz bıraxmaq. 1. iyicə yerləşmək).

yer öpmək. (sayqı olaraq yerə qapanmaq).

yer tutmaq. (yetər sayılmaq). –buda yaxcılar içində **yer tutur**.

yer var odla odun olasin, yandıqca alovlanasin, yerdə var su ilə pambıq olasin, islandıqca  
ağırlanasin.

yer yatağı. (yerə sərilən yataq).

yer yer. (bir çox yerdə).

yer yerindən oynamaq. (ortalıq allaq bullaq, altüst olmaq).

yer yurd. (qonut).

yerdə qalmaq. (sayqı görməmək. üzünə baxılmamaq).

yerdən bitmə. (yerdən çıxma. türədi. quduru. xuduru).

yerdən salam. (əlləri yerədək sallayaraq tümlüyə salam olsun sözü). (**tümlüyə**: hamıya).

yerdən yapma. (çox güdə boylu).

yerdən yerə vurmaq. (birinə çeşitli yönərdən saldıraraq acı bir duruma soxmaq).

yerdən yuxarı göydən aşağı.

yerə baxan könül yaxan. (uslu, baş aşağı görünmə dolaylı altdan dolab (kələk, qurqu) çevirən).

yerə baxmaq. (qocalmaq. ölümü yaxın olmaq).

yerə batmış. (**ölmüş**). (**qarqış**).

yerə girər, ələnər, külək vurur dillənər, köynəgi göy özü sarə, nə buğdadı nə dəri. (**tapmaca**).  
(qarğıdalı).

yerə girəsi. (yox olası). (**qarqış**).

yerə girmək. (yer yarırıb yerə cummaq).

yerə göyə qoyamamaq. (yerə göyə sığdıramamaq. necə ağırlayacağını biləməmək).

yerə keçmək. (çox utanmaq).

yerə sərmək. (1.yerə yıxmaq. 1.öldürmək).

yerə vurmaq. (pis duruma soxmaq).

yeri olmaq. (uyqun görünmək).

yeri öpmək. (üzü üsdə yerə gəlmək, yıxılmaq).

yeri soğumadan. (ayrılalı çox olmadan).

yeri var. (uyqun görünür).

yeri yurdu bəlırsız. (avara).

yerin dibinə keçmiş. (utanıb ərimiş).

yerin qulağı kar. yerin qulağına qurquşum. (umulmadıq yoldan kimsə duymasın) .

yerin sevmək. (yeri uyqun gəlmək). -gül **yerin sevdi**.

yerində qalamamaq. (yerində duramamaq. yerində qımıldamaq. dinc duramamaq).

yerində saymaq. (heç ilərlənmək).

yerində yellər əsmək. (artıq yox olub gedmiş).

yerindən oynamaq. (1. yerindən çıxmaq. –barmağı **yerindən oynuyub**. 1.yerindən atılmaq, sıçramaq).

yerindən oynatmaq. (1.başqa yerə qaldırmaq. 1. titrətmək).

yerindən yoynuqmaq. (yerindən yurdundan olmaq, soğumaq).

yerinə daş salmaq. (kökünə dək, dibinə dək bitirmək).

yerinə gəlmək. (1. uyqulanmaq. yapımaq. -buyruğuz **yerinə gəldi**. 1. geri dönmək. -keçmişlər bir daha **yerinə gəlməz**. –halım **yerinə gəldi**).

yerinə qoymaq. (1.sanmaq. turumaq. məni onun yerinə qoyma ha!. 1. doldurmaq. borcumu yerinə qoyamadım).

yerini almaq. (yerinə keçmək).

yerini doldurmaq. (yerinin yetərlisi olmaq).

yerini tapmaq. (kəndinə yaraşan yerin bulmaq).

yerlə bir edmək. (təməlin yox edmək).

yerlə bir olmaq. (yox olmaq).

yerlə göy bir olsa. (hər nə olursa).

yerlərdə sürünmək. (dirçələməyib yarım yamalaq durmaq).

yerləri süpürmək. {(paltar) çox uzun olmaq}.

yerli yerində. (hər biri öz yerində).

yerli yerinə. (hər biri öz yerinə).

yersiz ötən xoruzun, kəsilər başı.

yetdilər keçər aya dönər, aylar keçər ilə.

yetərki günüm doğsun kitirim boğsun. (**kitirim**: mükəddərligim).

yetib gəlyən el bayramı barınğıza qulayın. (**yetib gəlyən** : qarşidan gələn). (**qulayın**: qut olsun. mubarəkdir).

yetişməyəsi. (gənc öləsi).

yeyənmədin narın qaldı, görənmədin yarın qaldı.

yeyib içməklə başlayıb, savaşıla bitən toylar.

yeyin edən axsar. (iti davranan, qılınan çoxun (çoxlu) güclüyə düşər).

yədəğə almaq. (ip bağlayıb ardıca götürmək) .

yədəğə çəkmək. (ayırıp yədək deyə saxlamaq).

yədək çəkmək. (iplə çəkmək).

yələli qurd. (sırtlan. kafdar).

yərində yellər əsmək. (yerindən köçüb pozmuş qoymaq).

yığılaq bir arıya, yalqım qoyax yarıya. (**yalqım**: məlhəm).

yıxılırsa biri, əldən tutasan sən kişisən, düşənə, vurmuyasan taqqa təkə, sən kişisən, varasan malla davara, yolunu azmıyasan, sən kişisən, əzilib ya əzələr, olsana topraq təkə bərk, sən kişisən, istəyin salmaya əldən ələ, ovsarlıyasan, sən kişisən. (istəyin: nəfsin).

yıllar ötər, qocalar doslar, itər anılar.

yırtıcı quşun yaşı gedər. (**yırtıcı**: alıcı). (**yaşı gedər**: ömrü uzanmaz).

yiyyəsinə bax atın taxla. (**taxla**: nalla).

yoğurt çalmaq. (yoğurt qoymaq).



yox dövənin başı. (inanılmaz şişirdilən söz qarşısında deyilir). –yoxu var edən. - **yox dövənin başı**.

yox oğlu yox. (heç nə yox). -çörək yox pendir yox, **yox oğlu yox!**.

yox olsun yoxsulluq, varlığa nə darlıq.

yox tatutarına. (yox bahasına. inanılmaz ucuz).

yoxan dünya ötər gedər. (**yoxan**: fani. ).

yoxlab altında olmayıb keçən heç nəyə darılma. (**yoxlab altında**: kontrollda).

yoxluğunu dananmır, varlığına inanmır.

yoxsa artıq, düşünən yar yarını, belə getməz, yıxılınca, ayılı!.

yoxsun gəzib nisgil əlindən küyən. (**yoxsun**: möhtac). (**küyən**: yanan). (möhtac dolanıb həsrət ucundan yanan). (**ucundan**: **ucubundan**. səbəbindən).

yokluq bular bizi, sevgi qalar arxada. (**yokluq**. ölmək).

yol açmaq. (ucub olmaq. səbəb, bais olmaq) .

yol almaq. (ilərləmək. qabaqlamaq. sibqət tutmaq).

yol aramaq. (çarə bulmaq).

yol boyu. (yolun uzunluğunca).

yol edmək. (bir yerə sıx sıx gedmək. bir yerdən sıx sıx keçmək).

yol gedmək. (yolda ilərləmək).

yol görünür. (yola çıxmaq gərəkir).

yol iz bilmək. (yol yolaq bilmək).

yol ötdüm, çıxdım yala, olmasına düşdüm qala. (**olmasına düşdüm qala**: qalması oyuna düşüb qaldım).

yol tutmaq. (yol seçmək).

yol uğrağı. (yol üstü). - **yol uğrağı** bizə bax.

yol uzunluğuna çıxmaq. (qonaq yola salanda, qarıdan eşiyə bir az yolda qonaqla yoldaş olmaq).

yol vermək. (1.yol açmaq. 1.icazə vermək).

yol vurmaq. yol kəsmək.

yol yol. (yolağlı. çizgili).

yola çıxmaq. (yola düşmək).

yola düzəlmək. (yola düzülmək. yola qoyulmaq. gediləcək yerə yola çıxmaq).

yola gedmək. (1.təvafüq edmək. 1.yola düşmək).

yola gəlmək. (başə düşmək. düzəlmək).

yola salmada dilək. -yolun açıq, yağun basıq. (**yağun**: düşmanın). (**basıq**: əzik). -**sağ aman bar. -  
tarı yar, yolun ağ. -yoldaşın tox, yağun yox bolsun.**

yola vurmaq. (yola baş qoymaq).

yola yatmaq. (yola gəlmək).

yola yollanmaq. (yola açmaq.yelkən çəkmək. yelkən çıxmaq).

yolçu edmək. (yola çıxanı uğurlamaq, yola salmaq).

yolçu yoldan azmasın. (**dilək**).

yolçuya dilək. -gedən aman, sağ gəlsin.

yoldan çıxmaq. (pis yola düşmək, sapmaq).

yollar uzun, yaşam güdə.

yollara boylanən boyuva qurban.

yollarda qalmaq. (heç bir nəyə çatamamaq).

yolların gözləri, yollarda qalıb.

yolların gözü, yolda qalıb.

yolu almaq. (yolun sonuna varmaq).

yolu tutmaq. (başın salıb çıxıb gedmək).

yolu tutmaq. (yolu bağlamaq).

yoluqlu dünya. (1. ged gəlli dünya. 1. əsgimiş, köhnəlmiş, aşınmış eşinmiş dünya).

yolun boş olmasın.

yoluna çıxmaq. (1.qarşılaşmağa gedmək. 1.yolda qarşısına çıxmaq).

yolunu sapıtmaq. (doğru yoldan yan düşmək).

yolunu şaşırmaq. (yanlış yola sapmaq).

yolunu yapmaq. (bir işin uğrunu yasamaq, olası edmək).

yoluz açıq olsun. (**yarqış**).

yoluz gedərli, uğurlu olsun.

yoluz sürəli olsun. (**sürəli**: davamlı).

yoluzla diliz bir olsun, türk dili türk yolu.

yorqan ayağı tutamır, gəlir gedəri ödəmir .

yorqan döşək yatmaq. (ağır xəsdə olmaq).

yorqan qaplamaq. (yorqan basırmaq. yorqana üz çəkmək).

yorqan sıramaq. (yorqan tikmək).

yorqunluğun almaq. (1.dincəlmək. 1.dinləndirmək).

yorqunluq var yatmaq ilə toxdayar, yorqunluq var topraq ilə sondurar. (**sondurar**: sona çatar.bitər).

yorulmadan yürək yürsün, yaşın sürsün.

yuxarıdan alan əli boş qalar. (**yuxarıdan alan**: əksiksiz, mansız, ayıbsız arayan).

yuxu başına vurmaq. (yuxu basıb başı düz işləməmək).

yuxu gəlmək. (yuxu basmaq).

yuxu gözündən axmaq. (yuxu basmaq).

yuxu kəstirmək. (harda gəldi uzanıb, dayanıb, dirsəlib yatmaq).

yuxu tuluğu. (yuxukanı).

yuxudan oyan, yasdığa dayan.

yuxusu açılma. (yuxusu dağılmaq. yuxusu qaçmaq).

yuxusun almaq. (yetəridək yuxlamaq).

yularsız at. (daşqın. ipə gəlmİYƏn).

yumşaq ağızlı. (qolay gəm alan).

yumşaq başlı. (qolay yığılan, yola gələn. uysal).

yumuq yumuq. (tombul tombul).

yumurta daban. (orta yüksəklikdə, az sivri (biz) olan). (**daban**: ayaqqabı altının topuğa rastlayan yüksək bölümü. ökcə).

yumurta qılçı. (mahanaçı. mahana) .

yumurtanın sarısını bu gün yeyir, ağın yarın. (çimri. çinis).

yumurtaya qıp (qılç) taxmaq. (mahana qondarmaq).

yumuşaq dəmir olanmaz.

yumuşaq dil. (oxşayan dil).

yunusam başım başdan ara, ayaq çəkir gedir yara, o gedəli könlüm dönər, könlüm hara, başım ora.

yunusam başım başdan ara, ayaq çəkir gedir yara, o gedəli könlüm dönər, könlüm hara, başım ora.

yurd almısan, içində gülüb oynab yaşa. (ev alana alıqış sözü).

yurd bilgi. {sivil bilgi. devlətçili yurtdaşlıq görən düzələrin (huquqların) qapsayan bilgi}.

yurd tutmaq. (yurd edinmək).

yuva göbəkli. (çuxur göbəkli).

yuvarlanan daş yosun tutmaz. (sıx sıx iş dəğişən bacarı əldə edəməz). (**yosun**: çülbağ. bürçək. su içində bağlanan, qurbağa poxu deyilən göyək).

yuvarlanıb gedmək. (oluruyla keçinmək).

yüklənib kürək, sindirib ürək, qopmaq bilmir dil sevgisi. (**sindirib**: hopup).

yüksək səs. (incə səs).

yüksəkdən uçmaq. (göydən gedmək. ərişilməsi qolay olmayan nələr istəmək.).

yüksəklərdə dolaşmaq. (göylərdə, bulutlarda gəzmək).

yüksəklərdən atmaq. (yapmayacağı savlarda bulunmaq).

yükün tutmuş. (aşırı zəngin).

yükünü almaq. (alabildiği dək almaq). –yaşamda məndə **yükümü aldım**.

yürüyüş edmək. (qalabalıqla birdən yürüşə çıxmaq).

yüz cırığa bir cırıq. (**bir cırıq**: kəsgin cırıq).

yüz ilin qarısına sevişmək yolu ögrətilməz (**sevişmək**: yaxınlıq edmək).

yüz yaram vardı tənimdə sızlayır, qəm əlindən istəyir səndən aman.

yüzər göl. (açıq dənizdə gəmi onarımında kullanan göl, hovuz).

zor qapıdan girincə, şəriət bacadan çıxar.